

Addiko Bank

Godišnji izveštaj 2017

Addiko Bank

Ključni podaci

Rezultati poslovanja banke

Addiko Bank a.d, Beograd

	2017	2016
Bilans uspeha (m RSD)	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.
Neto prihod po osnovu kamata	3.209	2.980
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.141	819
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-84	-1.562
Operativni troškovi	-4.508	-4.532
Poslovni rezultat - pre rezervisanja za kreditne rizike	1.303	285
Poslovni rezultat - posle rezervisanja za kreditne rizike	1.219	-1.277
Rezultat perioda posle oporezivanja	1.218	-1.278
Bilans stanja (m RSD)	31.12.2017.	31.12.2016.
Kreditni i potraživanja od klijenata	64.468	65.053
Depoziti klijenata	67.302	71.046
Kapital	21.945	20.713
Ukupna aktiva	94.116	97.355
Aktiva ponderisana rizikom (bankarska knjiga)	65.495	62.088
Ključni pokazatelji	2017	2016
Neto prihod po osnovu kamata / Ukupna aktiva	3,41%	3,06%
Odnos troškova i prihoda (CIR)	77,58%	94,09%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	18,69%	18,51%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	21,84%	23,03%
Broj zaposlenih na dan izveštaja	595	639
Broj lokacija	38	41

Godišnji izveštaj o poslovanju sastavlja se u skladu sa članom 29. Zakona o računovodstvu (službeni glasnik rs 62/13) i sadrži:

1. Pismo izvršnog odbora	5
2. O Addiko banci	8
3. Makroekonomsko okruženje	8
4. Značajni događaji u 2017. godini	13
5. Rezultati poslovanja banke	15
6. Poslovanje ključnih segmenata banke	16
7. Upravljanje finansijskim rizicima	17
8. Organizaciona struktura banke	19
9. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda	28 - 118

Pismo izvršnog odbora

Poštovani,

Nakon uspešno ostvarenog povratka na tržište, prirodno se nametnuo naredni veliki izazov - ponovo uspostaviti profitabilno poslovanje. Odgovor na taj izazov nalazi se u konceptu straightforward bankarstva koje je klijenta odnosno njegove potrebe stavilo u centar pažnje kroz isporučivanje jasnih, jednostavnih i direktnih proizvoda i usluga. U tom nam je pomogao proces pojednostavljivanja procesa kroz digitalizaciju.

Mnogo toga je urađeno u smislu unapređenja efikasnosti poslovanja u radu sa stanovništvom. Efekti projekta, koji je sproveden tokom cele godine, momentalno su bili vidljivi kroz rezultate ekspozitura i u segmentu rada sa pravnim licima napravljene su pozitivne promene u procesu apliciranja za kredite koji je za rezultat imao, takođe, odlične rezultate.

Klijenti su prepoznali to što se nalaze u centru naše pažnje. Addiko Banka je dobila prestižan međunarodni sertifikat 'Customers Friend', koji međunarodna organizacija ICERTIAS dodeljuje isključivo organizacijama koje zadovolje izuzetno visoke kvalitativne standarde poslovanja i odnosa sa svojim klijentima i zaposlenima.

Tokom 2017. godine jedno od najvećih dostignuća je snažan proces digitalizacije odnosno digitalne transformacije cele Addiko Grupe. Ono čime smo posebno ponosni je što se Centar za razvoj digitalnog bankarstva nalazi upravo u Srbiji i što se sve ono što klijenti već prepoznaju kao kvalitetan e-banking ili m-banking proizvodi upravo kod nas.

Digitalna transformacija je jedan od ključnih stubova bankarstva kakvo želimo da ponudimo našim klijentima - jasno, jednostavno, praktično i direktno. Vodeći se tim postulatima pokrenuli smo partnerstvo sa jednom od najpopularnijih komunikacijskih platformi Viber-om i svojim klijentima smo predstavili jedinstvenu uslugu Addiko Chat Banking. Trudimo se da se približimo klijentima u okruženju koje im je prirodno i u kome provode dosta vremena. Ta usluga je samo deo jedinstvenog ekosistema koji smo pripremili klijentima kako bi potrebe za svakodnevnim uslugama banke počinjale i završavale se na što jednostavniji način.

Jedna od osnovnih vrednosti Addiko banke je „Šest zemalja jedan pobednički tim“ i pokazala se kao veoma važna i veoma ispravna. Brojni izazovi stavljeni su pred tim u Srbiji i većina je savladana. Svi smo dali svoj maksimum i bili smo ujedinjeni oko postizanja cilja. Prosto, a sa druge strane, izuzetno zahtevno. Ono što je pred ovim timom su još veći zadaci koje ćemo, opet svi zajedno, da rešimo i da nastavimo dalje putem profitabilnosti i uspešno savladanih izazova.

Sve to je donelo pozitivan finansijski rezultat posle dužeg niza godina. Sa velikim zadovoljstvom možemo da objavimo da smo ostvarili ključni cilj i vratili se u zonu profitabilnog poslovanja.

S poštovanjem,

Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd

Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd

Vojislav Lazarević, Predsednik Izvršnog odbora

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V. Lazarević', written in a cursive style.

Vojislav Lazarević

Mirko Španović, Zamenik predsednika Izvršnog odbora

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mirko Španović', written in a cursive style.

Mirko Španović

Vladimir Stanisavljević, Član Izvršnog odbora

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V. Stanisavljević', written in a cursive style.

Vladimir Stanisavljević

Godišnji izveštaj o poslovanju Addiko Bank a.d. Beograd

2. O Addiko banci

Addiko Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu Addiko Banka) je deo međunarodne finansijske grupacije sa sedištem u Beču, Austrija. Addiko Grupa posluje na pet tržišta: Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Slovenija i Crna Gora sa preko milion klijenata. Strategija Addiko Grupe je fokusiranost na tržišta zemalja Jugoistočne Evrope i sa klijentima odnosno njihovim potrebama u centru pažnje. Takođe, postoji mogućnost polaganja online depozita u Austriji i Nemačkoj.

Holding Al Lake (Luxembourg) Sàrl. je direktni vlasnik Addiko Grupe, čiji su krajnji vlasnici investicioni fond Advent International i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

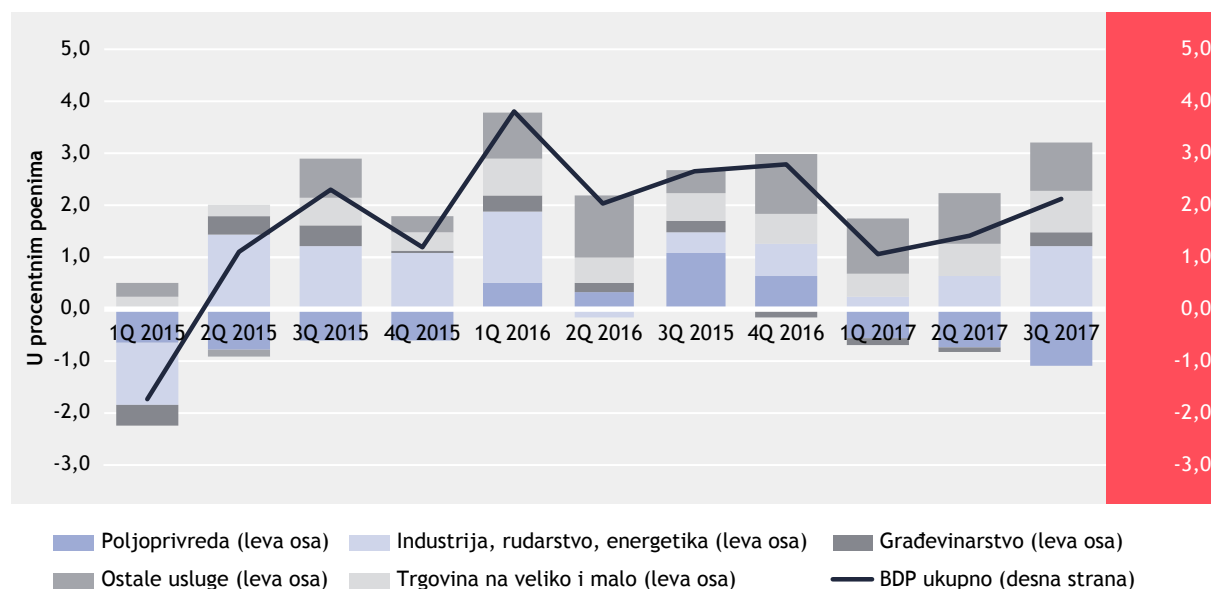
Addiko Banka radi pod ovim imenom od 11. jula 2016. godine kada je uspešno rebrendirana cela Grupa i strateški se pozicionirala nudeći jasno, jednostavno i praktično bankarstvo stanovništvu i klijentima i MSP sektora. Addiko banka isporučuje ključne bankarske proizvode na efikasan način i čini ih jednostavnim za razumevanje iz ugla klijenata. Tokom 2017. godine Addiko Banka je kako lokalno, tako i na grupnom nivou prepoznata kao inovativna kroz usluge koje se nude u domenu digitalnog bankarstva. Addiko Banka je kroz brojna partnerstva kreirala ekosistem koji je drugačiji i koji pomera granice tradicionalnog bankarskog tržišta. Sa jedne strane Addiko Banka isporučuje inovativne, digitalne usluge kao što je plaćanje iz kontakta mobilnog telefona kroz Viber banking, a sa druge strane zaposleni su organizovani na drugačiji način od ostalih banaka koje posluje u regionu što je sprovedeno kroz projekat Ciljanog operativnog modela (TOM) i balansirane aktivnosti koje nisu iz domena osnovnog posla banke.

2. Makroekonomsko okruženje

a) Privredna aktivnost

Proteklu godinu je obeležio slabiji privredni rast nego u 2016. godini, koji je u periodu Q1-Q3 2017 iznosio 1,5% međugodišnje, naspram 2,8% u 2016. godini. Ovom usporavanju najviše je doprinelo sniženje obima poljoprivredne proizvodnje usled relativno loših klimatskih uslova. Sa druge strane, relativno povoljan uticaj dali su sektori industrije, trgovine i ostalih usluga.

Grafikon 1. Doprinosi privrednom rastu u Srbiji (proizvodni princip)

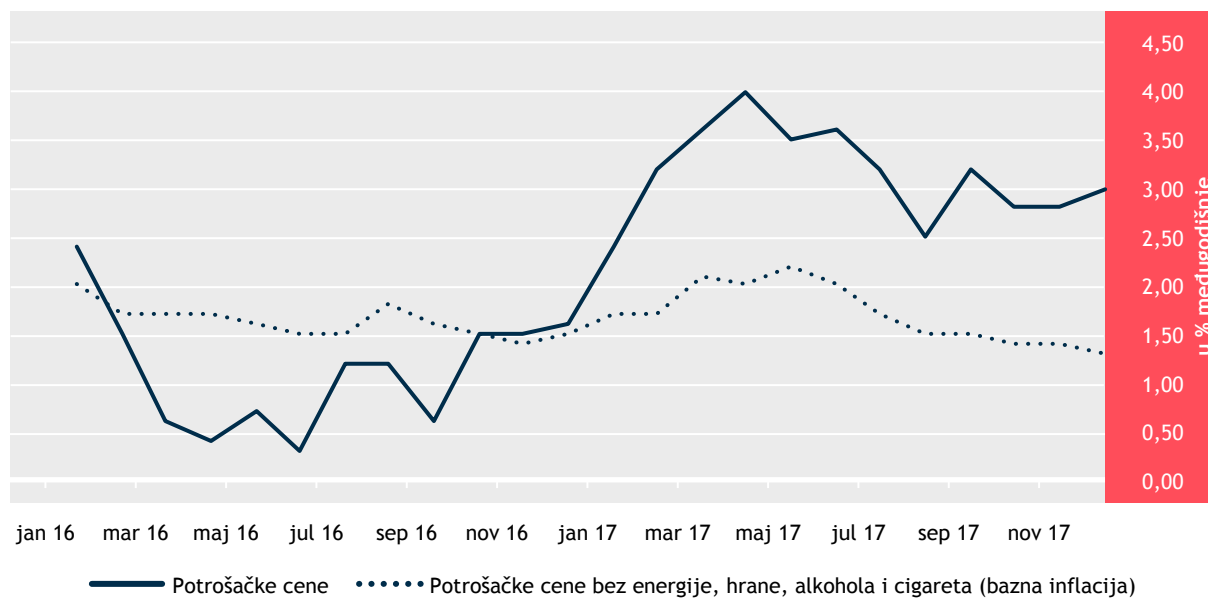

Izvor: RZS, kalkulacija ABSE

b) Cene

Tokom 2017. godine zabeleženo je ubrzanje godišnje inflacije u odnosu na 2016. godinu i to po svemu sudeći usled rasta cena energije i hrane. Tako je godišnja inflacija do kraja 2017. godine dostigla 3,0% naspram rasta cena od 1,6% u 2016. godini. Takođe, od početka proterle godine snižena je ciljana stopa inflacije sa 4%+/-1,5 pp na 3%+/-1,5%, pa je u 2017. godini zabeleženo kretanje međugodišnje inflacije u okvirima ciljanog koridora.

Grafikon 2. Godišnja inflacija (bazna i ukupna inflacija)

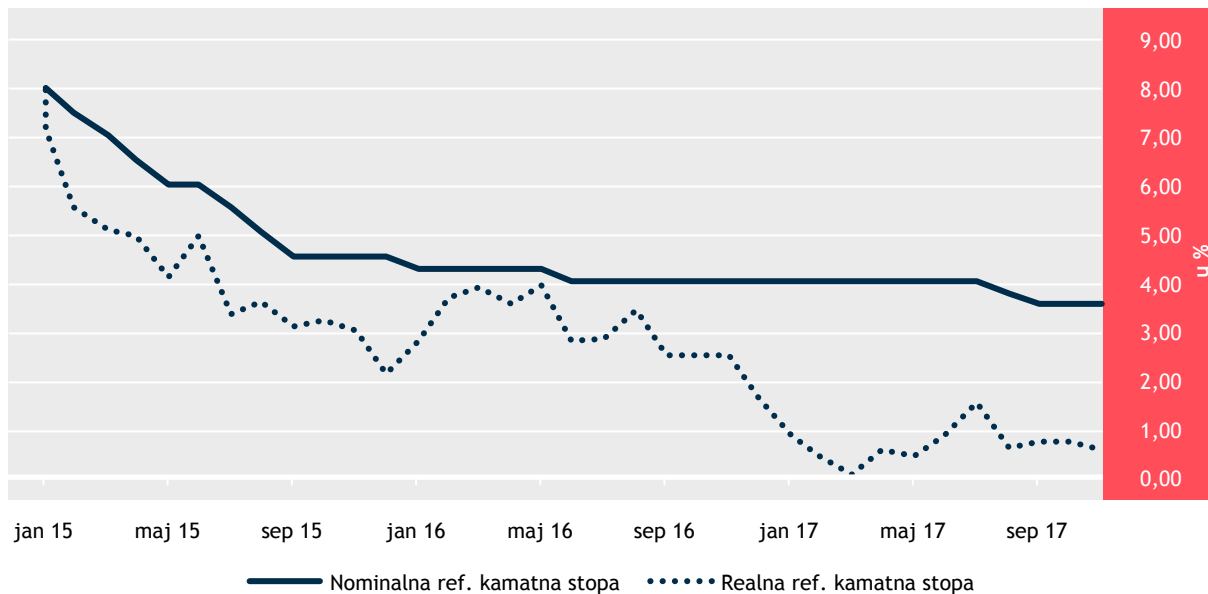

Izvor: NBS

c) Monetarna politika

U uslovima i dalje relativno niskih inflatornih pritisaka, relativnog usporavanja privredne aktivnosti, te apresijacije dinara, Narodna Banka Srbije je tokom 2017. godine ublažila restriktivnost monetarne politike putem snižavanja referentne kamatne stope za ukupno 0,5 procentnih poena na nivo od 3,5% koliko je iznosila nakon decembarske sednice IO Narodne Banke Srbije.

Grafikon 3. Realna i nominalna kamatna stopa Narodne Banke Srbije

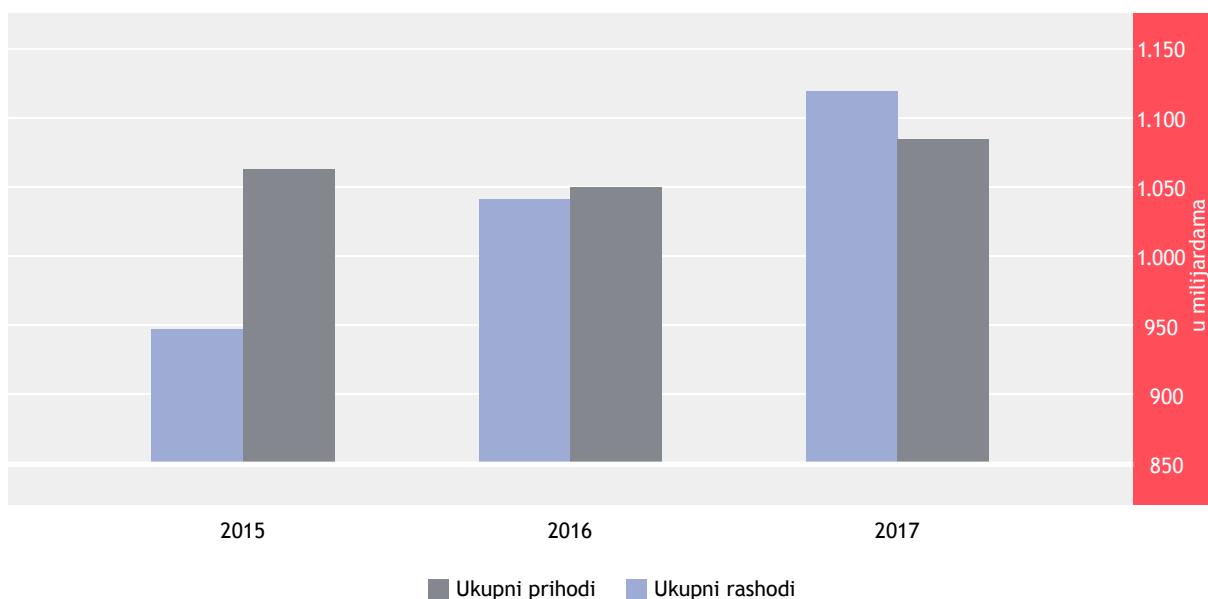
Izvor: NBS, kalkulacija ABSE

d) Fiskalna politika i javni dug

Tokom 2017. godine dostignut je budžetski suficit na konsolidovanom nivou, koji je u prošloj godini dostigao 52 milijarde RSD, odnosno 1,2% BDP-a, naspram fiskalnog deficita od 43 milijarde RSD, tj. 1,3% BDP-a u 2016. godini. Do ovog rezultata došlo je usled rasta prihoda od 7,1% međugodišnje u ovom periodu, koji su nadmašili rast rashoda od 1,3%.

Potrebe države za finansiranjem dospeća ranije emitovanog duga su tokom 2017. godine bile u najvećoj meri zadovoljavane putem emisija duga, kojim je u tom periodu emitovano oko 4 milijarde EUR.

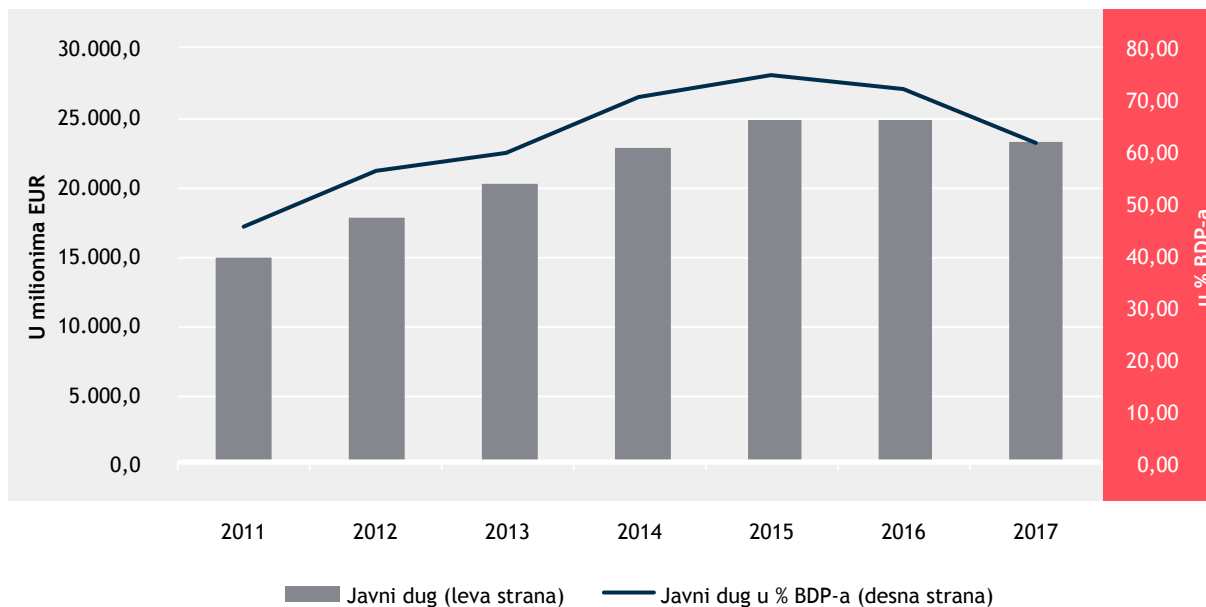
Grafikon 4. Prihodi i rashodi konsolidovane države

Izvor: Ministarstvo finansija

Imajući u vidu smanjene potrebe države za finansiranjem, učešće javnog duga u BDP-u smanjeno je na oko 62%, naspram oko 72% BDP-a koliko je iznosilo krajem 2016. godine.

Grafikon 5. Javni dug RS i učešće u BDP-u

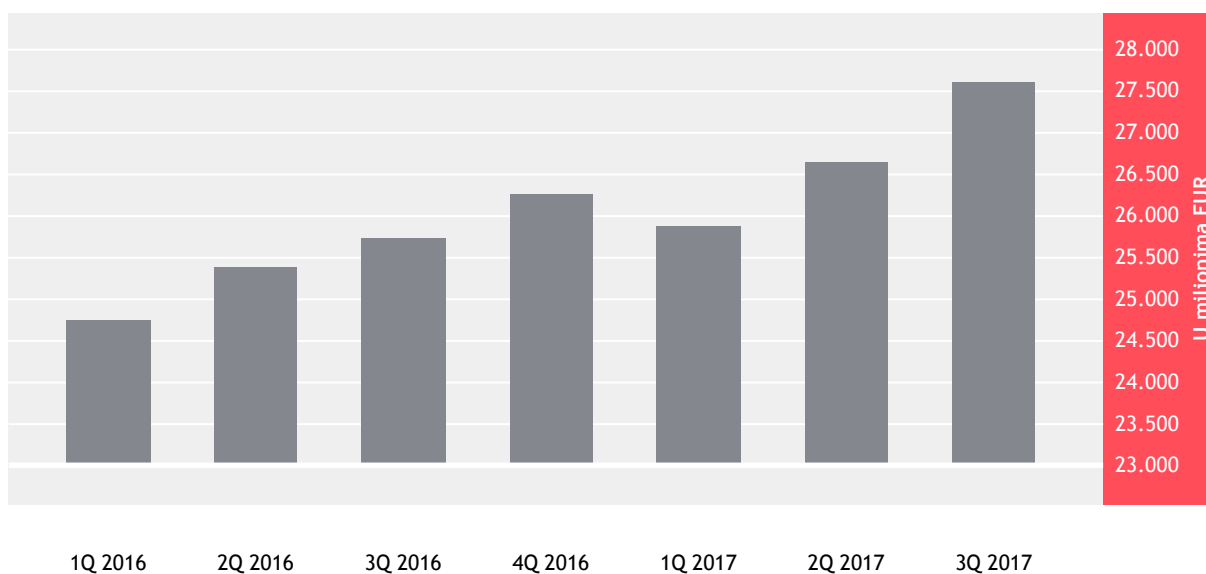

Izvor: Ministarstvo finansija

e) Bankarski sektor

Aktivnost domaćeg bankarskog sektora se ubrzala tokom protekle godine, što se odrazilo i na povećanje ukupne bilansne sume sektora. Tako je do septembra 2017. godine bilansna suma domaćeg bankarskog sektora dostigla 27,6 milijardi EUR, što je za oko 1,3 milijarde EUR više nego na kraju 2016. godine.

Grafikon 6. Bilansna suma bankarskog sektora

Izvor: NBS

Addiko Banka je, mereno prema ukupnoj bilansnoj sumi, do kraja trećeg kvartala 2017. godine, dostigla 13. mesto po veličini, što je za jedno mesto niže nego krajem 2016. godine, dok je tržišno učešće u ukupnoj aktivni bankarskog sektora ostalo nepromenjeno na oko 2,9%.

Paralelno sa relativno skromnim rastom bilansne sume, kamatne stope na domaćem bankarskom tržištu su se stabilizovale na istorijski niskim nivoima.

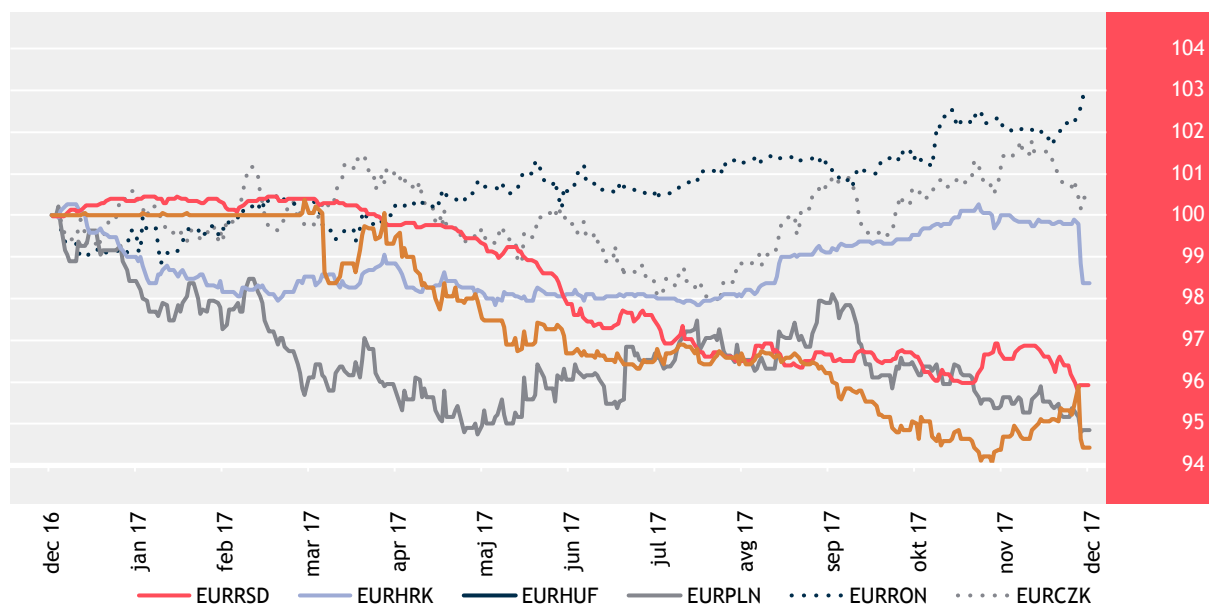
U ovim uslovima, neto prihod pre oporezivanja bankarskog sektora je tokom prva tri kvartala dostigao oko 440 miliona EUR. Tako je i profitabilnost sektora (merena povraćajem na kapital - ROE) porasla na 10,8%, naspram 6,7% na kraju trećeg kvartala 2016. godine i 3,4% na kraju 2016. godine.

f) Pozicija banke

Tokom 2017. godine, Addiko Banka a.d. Beograd zadržala je stabilnu poziciju na srpskom finansijskom i međubankarskom tržištu.

Kretanje vrednosti dinara tokom 2017. godine bilo je karakterisano apresijacijom u odnosu na EUR, te se u toku prošle godine vrednost valutnog para EUR/RSD kretala u okvirima od 124.0174 (maksimalna vrednost para EUR/RSD dostignuta 13. februara 2017. godine) do 118.2934 (minimalna vrednost dostignuta 27. decembra 2017. godine).

Grafikon 7. Kretanje deviznih kurseva valuta u regionu centralne i istočne Evrope, indeks (31.12.2016=100)

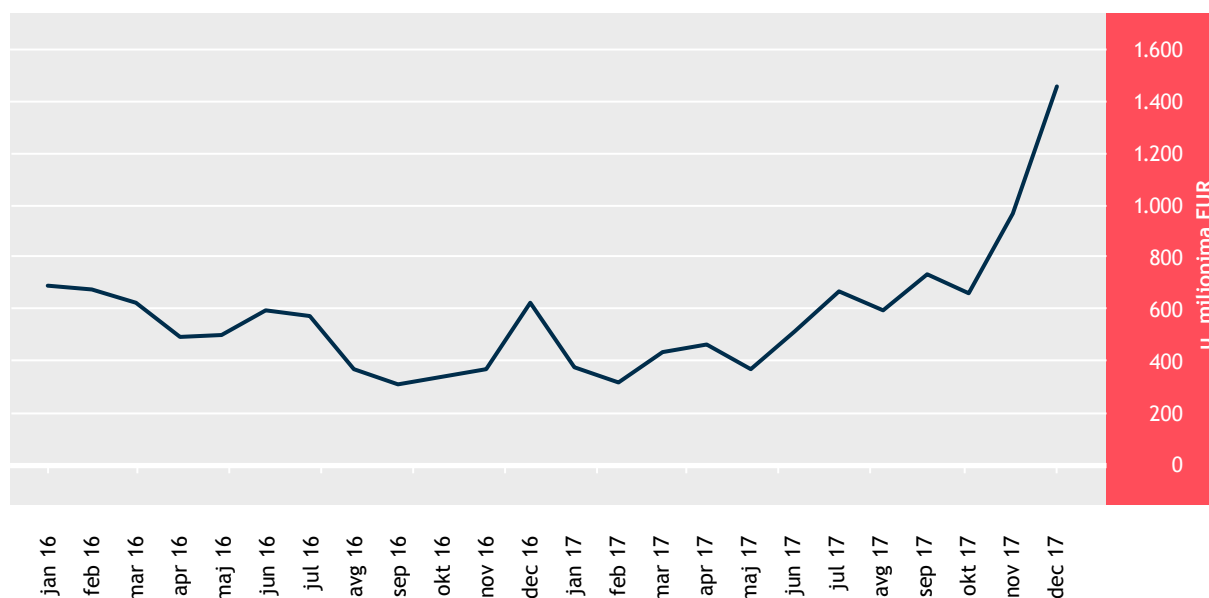

Izvor: Bloomberg, kalkulacija Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom ABSE

Kako bi ublažila prekomerne dnevne oscilacije kursa, Narodna banka Srbije (NBS) je tokom 2017. godine intervenisala neto kupovinom 725 miliona EUR.

Istovremeno, obim trgovine na međubankarskom tržištu je tokom 2017. godine bio snažniji nego 2016. godine, pa je tako prošle godine dostigao oko 7,5 milijardi EUR, što je oko 23% više nego u istom periodu 2016. godine.

Grafikon 8. Obim trgovanja na međubankarskom deviznom tržištu

Izvor: NBS

4. Značajni događaji u 2017. godini

a) Poboljšani finansijski pokazatelji

Addiko Bank a.d. Beograd u 2017. godini je ostvarila pozitivan poslovni rezultat koji nakon oporezivanja iznosi 1.2 milijardi RSD što je praktično ispunjenje glavnog cilja - povratak profitabilnosti. Kao što je i bilo očekivano u 2017. godini nosioci rasta bili su kreditni proizvodi u domenu rada sa stanovništvom kao i u MSP segmentu. Istovremeno, ostvaren je i značajan rast u domenu rada sa privredom.

O tome koliko su poslovni pokazatelji rasli najbolje ilustruju uporedni podaci iz 2016. i 2017. godine. Kreditni portfolio u domenu rada sa stanovništvom porastao je za 5% (rast u gotovinskim kreditima 38 miliona EUR tj. 69%), kompanijama 17%. Takođe, nastavljeno je i sa smanjenjem troškova. Tako je u 2017. godini napravljena ušteda od 23 miliona RSD u odnosu na 2016. godinu, što je još jedan od pokazatelja da je strateški pravac koji je Addiko Grupa zauzela dobar i da daje rezultate.

Ostvareno je značajno smanjenje iznosa i udela problematičnih kredita u ukupnom portfolioju. Na kraju 2017. godine ukupan iznos bio je 39% manji nego krajem 2016. godine.

b) Promene u IO

Najveća promena desila se na mestu predsednika Izvršnog odbora. U novembru 2017. godine Mirko Španović je zamenio Ivana Radojčića, kao privremeno rešenje, da bi početkom 2018. godine Vojislav Lazarević bio imenovan na mesto predsednika Izvršnog odbora.

Takođe, sredinom 2017. godine Rade Vojnović napustio je mesto člana IO zaduženog za finansije. On je posle 14 godina provedenih u Addiko Bank a.d. Beograd rešio da karijeru nastavi van Addiko Grupe.

c) Digitalizacija

Kroz rad Centra za razvoj digitalnog bankarstva Addiko Grupe koji se nalazi u Beogradu i njihove brojne inicijative i tokom 2017. godine unapređeni su kapaciteti banke u ovom segmentu poslovanja. Takođe, kroz brojna partnerstva omogućeno je da Addiko na bankarskom tržištu Srbije i regiona bude prepoznat kao lider u inovacijama u domenu digitalnog bankarstva.

U 2017. godini pristupilo se i inovativnim rešenjima iz oblasti digitalnog marketinga i prodaje što je rezultiralo poboljšanjem prodajnih rezultata. Krajem 2017. godine, banka je predstavila jedinstven koncept otvaranje računa putem m-banking aplikacije na jednostavan način bez potrebe posete ekspozituri. Prvi put je na tržištu Srbije moguće da se do kraja otvori račun i da on bude trenutno aktivan. Druga velika inovacija koja je predstavljena javnosti tokom 2017. godine je Addiko Viber Chat Banking, usluga koja je jedinstvena u svetu. Ubrzo nakon toga predstavljena je i inovativna funkcionalnost P2P plaćanja koja omogućava brzo prebacivanje sredstava putem Vibera na kontakt iz imenika.

Sva poboljšanja u sferi digitalnog bankarstva rezultirala su povećanjem broja digitalnih korisnika, a najvažnije skokom aktivacije od preko 8 puta u odnosu na prethodnu godinu, čime digitalni kanali postaju primarni kanali u svakodnevnim operacijama klijenata sa bankom, a na drugoj strani predstavljaju solidnu osnovu za budući razvoj i dalja unapređenja iz oblasti digitalnog bankarstva.

d) Društveno odgovorno poslovanje

Posebno smo ponosni što je tokom 2017. godine pokrenut projekat Addiko Cares kako na nivou Grupe tako i na lokalnu. U pitanju je projekat korporativnog volontiranja tokom koga su zaposleni Addiko banke jedan dan proveli sa decom sa posebnim potrebama u školama njima namenjenim. Tog dana osim druženja zaposleni su čitali deci koja su učestvovala u aktivnostima. Akcija je sprovedena u Beogradu, Nišu i Novom Sadu, s obzirom da je projekat izuzetno prihvaćen plan je da bude proširena u narednom periodu i na druge gradove u kojima je Addiko prisutan.

Osim ove akcije nastavljen je rad sa Nacionalnim granskim para atletskim savezom kroz podršku u pripremanju za Svetsko prvenstvo. Naredna velika akcija u kojoj je Addiko učestvovao je podrška Pokretu za žensku košarku Marine Maljković koji obezbeđuje besplatne treninge deci osnovnoškolskog uzrasta, a pri tom uči ih pravim životnim vrednostima.

I u 2017. godini je nastavljena aktivnost doniranja osnovnih sredstava školama u Srbiji.

e) Vrednosti i ponašanja

U 2017. godini u okviru Projekata implementacije ciljnog operativnog modela (TOM), pokrenut je i projekat „Vrednosti i ponašanja” čiji je cilj bio definisanje ponašanja koja karakterišu svaku Addiko vrednost kao i kaskadiranje i komuniciranje vrednosti širom Banke, a i ujedno i implementacija vrednosti u HR procese.

Naše vrednosti (Komuniciramo jednostavno, Fokusiramo se na bitno, Efikasni smo, Šest zemalja - jedan pobednički tim) su naše ključne karakteristike koje nam pomažu da ispunimo strateške ciljeve i klijentima isporučimo bankarske usluge u skladu sa principom straightforward bankarstva. One su ključna osnova za način na koji radimo sa svojim klijentima i jedni sa drugima svakog dana.

Kroz interaktivne radionice u kojima je učestvovalo 58 zaposlenih i upitnike koji je popunilo 69% zaposlenih definisana su tipična ponašanja (pozitivna i negativna) i izrađen je Kompas za vrednosti i ponašanja. Kompas je kreiran kao alat za radni učinak, razvoj i oblikovanje kulture kompanije davanja povratne informacije. On daje opis svake vrednosti u pogledu pozitivnog i negativnog ponašanja u vezi sa poslom (3 pozitivna i 3 negativna ponašanja za svaku vrednost) i pomaže nam da bolje razumemo svaku vrednost kroz tipična svakodnevna ponašanja.

Kompas je kreiran kako bi nam koristio pri samoposmatranju i razvoju, za izgradnju feedback kulture (davanje i dobijanje povratnih informacija) kao i upravljanje učinkom na osnovu vrednosti.

f) Implementacija MSFI 9

Banka je u toku 2017. godine izvršila SPPI test klasifikacije finansijskih sredstava kao preduslov za primenu novog standarda finansijskog izveštavanja. Uz to, Banka je razvila nove modele za obračun parametra kreditnog rizika koji će biti u primeni od početka 2018. godine. Pored toga Banka je pripremila izmene unutrašnjih akata koji regulišu oblast rezervisanja za kreditne rizike i pribavila neophodne alate, čime je u potpunosti obezbedila sve uslove za primenu MSFI 9 od početka 2018. godine.

5. Rezultati poslovanja banke

Struktura bilansa stanja Banke, na dan 31. decembra 2017. godine, sa uporednim podacima za 2016. godinu, data je u sledećem pregledu:

Bilans stanja		RSD 000		
	2017	2016	Promene	
Aktiva	1.1.–12.31.	1.1.– 12.31.		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.575.958	12.290.116	(1.714.158)	
Finansijska sredstva namenjena trgovanju	258.495	1.208.490	(949.995)	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16.779.382	16.781.879	(2.497)	
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.828.041	4.625.091	(1.797.050)	
Kreditni i potraživanja od komitenata	61.639.577	60.428.102	(1.211.475)	
Nematerijalna ulaganja	680.945	545.150	135.795	
Nekretnine, postrojenja i oprema	615.354	776.702	(161.348)	
Tekuća poreska sredstva	–	78.242	(78.242)	
Stalna sredstva namenjena prodaji	119.826	149.267	(29.441)	
Ostala sredstva	618.232	471.669	146.563	
Ukupna aktiva	94.115.810	97.354.708	(3.238.898)	
Pasiva				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	32.347	16.716	15.631	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.382.756	3.514.208	1.868.548	
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	61.919.011	67.531.881	(5.612.870)	
Subordinirane obaveze	3.774.141	4.322.188	(548.047)	
Rezervisanja	283.395	604.830	(321.435)	
Tekuće poreske obaveze	1.156	–	1.156	
Odložene poreske obaveze	32.100	29.661	2.439	
Ostale obaveze	745.461	621.853	123.608	
Ukupno obaveze	72.170.367	76.641.337	(4.470.970)	
Akcijski kapital i emisiona premija	20.545.294	21.823.802	(1.278.508)	
Dobitak	1.218.248	–	–	
Gubitak	–	(1.278.508)	1.278.508	
Rezerve	181.901	168.077	13.824	
Ukupan kapital	21.945.443	20.713.371	1.232.072	
Ukupna pasiva	94.115.810	97.354.708	(3.238.898)	

Ukupna bilansna suma 2017. godine je niža za 3% u odnosu na 2016. godinu

Finansijska sredstva su smanjena usled nižeg volumena Reverse REPO poslova sa Narodnom bankom (17,5 miliona EUR).

Kreditni i potraživanja od komitenata su u neto iznosu smanjeni za 1,2 milijarde RSD na kraju 2017. godine, s tim da je došlo do promene strukture plasmana - povećanje učešća zdravog kreditnog portfolija i smanjenje problematičnih plasmana za 39%. Gotovinski krediti povećani su za 61%, dok je izloženost stambenih kredita niža za 26% (od toga krediti u CHF niži za 28%).

Depoziti kompanija iz javnog sektora koji su prikupljeni najvećim delom na kraju 2016. godine, su delimično povučeni tokom 2017. godine (13 miliona EUR).

Depoziti od banaka su povećani u toku 2017. godine usled dodatnog finansiranja od EBRD-a u iznosu od 10 miliona EUR.

Struktura bilansa uspeha Banke za godinu završenu 31. decembra 2017. godine, sa uporednim podacima za 2016. godinu, data je u sledećem pregledu:

Bilans uspeha		'000 RSD		
	2017	2016	Promene	
Prihodi od kamata	4.161.983	4.047.443	114.540	
Rashodi od kamata	(952.923)	(1.067.772)	114.849	
Dobitak po osnovu kamata	3.209.060	2.979.671	229.389	
Prihodi od naknada i provizija	1.265.885	934.579	331.306	
Rashodi naknada i provizija	(125.196)	(115.828)	(9.368)	
Dobitak po osnovu naknada i provizija	1.140.689	818.751	321.938	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	516.813	590.140	(73.327)	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	154.399	56.667	97.732	
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	–	202.096	(202.096)	
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(92.039)	–	(92.039)	
Ostali poslovni prihodi	882.406	168.731	713.675	
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(83.573)	(1.561.744)	1.478.171	
Ukupan neto poslovni prihod	5.727.755	3.254.312	2.473.443	
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.458.199)	(1.527.511)	69.312	
Troškovi amortizacije	(207.233)	(231.027)	23.794	
Ostali rashodi	(2.842.919)	(2.772.999)	(69.920)	
Dobitak pre oporezivanja	1.219.404	–		
Gubitak pre oporezivanja	–	(1.277.225)		
Porez na dobitak	(1.156)	(1.283)	127	
Rezultat perioda	1.218.248	(1.278.508)	2.496.756	

Ukupni neto poslovni prihodi nakon oporezivanja su porasli za 2,5 milijarde RSD zbog značajnog pada troškova rezervacija koje sada iznose 1,5 milijardi RSD i povećanja neto prihoda od kamata i naknada za 0,5 milijardi RSD.

Neto prihodi od kamata beleže porast za 229 miliona RSD uz promenu strukture i u 2017. godini prevladavaju prihodi od kamata na kredite za razliku od 2016. godine kada je veći deo kreiran iz unwinding prihoda od kamata i hartija od vrednosti.

Neto prihodi od naknada su veći za 322 miliona RSD zbog povećanog broja transakcija, kao i uvođenja novih naknada.

Ostali poslovni prihodi su porasli za 714 miliona RSD prvenstveno zbog prihoda od prodaje plasmana (11,7 miliona EUR bilansna izloženost) i prihoda od ukidanja rezervisanja.

Ukupni operativni troškovi su u u 2017. godini smanjeni za 23 miliona RSD, kao rezultat optimizacije potrošnje, odnosno strategije smanjenja troškova.

6. Poslovanje ključnih segmenata banke

a) Poslovanje sa stanovništvom

Tokom 2017. godine fokus je bio na unapređenju procesa u cilju optimizacije i unapređenja rada u ekspoziturama. I u ovom segmentu maksimalno je došlo do implementacije postulata digitalne transformacije koja za cilj ima pojednostavljenje procesa, skraćanje vremena i potrebne dokumentacije, a samim tim veću udobnost klijenata u radu sa bankom.

Konkretno, implementirana je aplikacija PIPO za otvaranje tekućih računa fizičkih lica čije je vreme skraćeno sa 30 minuta za 5 minuta, aplikacija APS je zamenila aplikaciju SRC za odobrenje kredita gde je došlo do optimizacije procesa i skraćanja vremena odobrenja kredita sa 45 minuta na 10 minuta.

U toku 2017. godine vršena je implementacija Projekta unapređenja kapaciteta prodaje koji je za cilj imao bolje razumevanje potreba klijenata, a na kraju i povećanje prodaje i produktivnosti koji je uspešno sproveden na nivou cele mreže zaključno sa oktobrom 2017. godine. Takođe, uspešno je sproveden koncept Bank@work, koji podrazumeva uspešnu saradnju Retail i Corporate segmenta koji je pokazao odlične rezultate.

Isto tako, započet je novi koncept mikromarketinga koji podrazumeva prezentovanje vrednosti, proizvoda i usluga Banke u kompanijama koje ne koriste usluge banke ili tokom nekih javnih događaja.

Nastavljeno je sa optimizacijom proizvoda u skladu sa vrednostima Addiko brenda odnosno straightforward bankarstva - jasno, jednostavno i direktno. Tako je fokus i u 2017. godini bio na gotovinskim kreditima gde Banka u ponudi ima tri vrste kredita čiji su osnovne prednosti jednostavnija komunikacija ka klijentima i brzina obrade zahteva.

b) Poslovanje sa pravnim licima

Uprkos veoma izazovnom poslovnom okruženju koje odlikuje dalji pritisak na aktivne kamatne stope kao i visoka likvidnost bankarskog sektora u Srbiji, Addiko Banka je adekvatno odgovorila na zahteve koji su pred nju postavljeni tokom 2017. godine. Dvocifreno povećanje prihoda u domenu naknada i transakcija kao i smanjenje NPL-ova bili su glavni okidač za postizanje profitabilnosti u ovom segmentu. Sa druge strane, povećanje portfolija kredita nije praćeno proporcionalnim povećanjem NII zbog velikog pritiska na maržu.

Addiko Banka je u segmentu poslovanja sa pravnim licima inicirala i sprovela nekoliko projekata sa ciljem da se poboljša efikasnost i profitabilnost. Pravi primer za tako nešto je pokretanje nove e-banking platforme i uvođenje novih kanala prodaje.

7. Upravljanje finansijskim rizicima

a) Izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli banke za 2017. godinu

Tokom 2017 godine, Upravni i Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka), kao i savetodavna tela i odgovorni rukovodioci Banke, aktivno su radili na blagovremenom prepoznavanju, merenju, kontroli i minimiziranju materijalno značajnih rizika.

Unapređenje sistema internih kontrola Banke usmereno je ka integraciji kontrola u informacioni sistem Banke i aplikacije koje se koriste u procesu odobravanja kredita i otvaranja racuna, a sve u cilju minimiziranja rizika. Simplifikacija procesa sa jasno definisanim odgovornostima i kontrolnim tačkama je kontinuirana aktivnost koju Banka sprovodi.

b) Kreditni rizik

Proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta i grupe povezanih lica vrši se u skladu sa usvojenim politikama i procedurama kojima su određena pravila i kriterijumi za odobravanje novih plasmana, definisane aktivnosti koje se preduzimaju, obaveze i odgovornosti lica uključenih u proces praćenja kreditnog rizika.

Dodatnu pažnju upravljanju i kontroli kreditnog rizika Izvršni odbor Banke posvetio je i kroz formiranje posebnih savetodavnih tela i to:

- Savetodavno telo za kontrolu rizika: razmatra izloženost Banke kreditnom riziku na ukupnom nivou i po segmentima poslovanja,
- Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata: prati pojedinačne slučajeve PL klijenata sa docnjom u izmirivanju obaveza ili detektovanim ranim signalima upozorenja.

Postupak obračuna ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, Banka zasniva na modelu koji je u skladu sa MSFI. Banka je u toku 2017. godine izmenila Metodologiju za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama banke i to u pogledu izmene parametra LGD, čije će se vrednosti koristiti i tokom 2018. godine u skladu sa MSFI 9.

Pored navedenog Banka je u toku 2017. godine razvila modele za parametar PD koji će biti korišćeni od 1. januara 2018. godine sa prvom primenom MSFI 9.

Banka je u toku 2017. u potpunosti implementirala izmenu regulative u pogledu adekvatnosti kapitala i u potpunosti obezbedila primenu Basel III standarda od 30. juna 2017. godine. Ukupni kapitalni zahtev za kreditni rizik na dan 31. decembra 2017. godine iznosi EUR 37m. Pokazatelj adekvatnosti kapitala (PAK) na dan 31. decembra 2017. godine je 21,84%.

c) Rizik likvidnosti i kamatni rizik

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke je definisao strategiju i ciljeve Banke, dok je Izvršni odbor imao sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Odeljenje kontrole rizika je sprovodilo sveobuhvatnu analizu, merenje, procenu, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti (kroz rizik marže finansiranja) i implementiralo adekvatan sistem limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa ICAAP i ILAAP okvirom uz praćenje regulatornih pokazatelja likvidnosti (LIK, uži LIK), kao i interno definisanih racija likvidnosti.

U skladu sa izmenom regulative Banka je razvila alat za merenje LCR pokazatelja na lokalnom nivou. Vrednost LCR pokazatelja na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 165%.

d) Devizni rizik i ostali tržišni rizici

Upravljanje deviznom pozicijom Banke dnevno je vršilo Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom.

Kontrolu izloženosti deviznom riziku na bazi pokazatelja deviznog rizika vršilo je Odeljenje kontrole rizika. Praćenja kretanja pokazatelja deviznog rizika, uključujući i stepen korišćenja internih limita za neto otvorene devizne pozicije po značajnim valutama pojedinačno (EUR, USD, CHF) i ostalim valutama zbirno, su na mesečnoj osnovi dostavljane ALCO odboru koji je predlagao Izvršnom odboru neophodne mere da strateški upravlja deviznim rizikom i ostalim tržišnim rizicima, a bile su i deo standardnog kvartalnog izveštaja koji se dostavlja Upravnom odboru preko Odbora za reviziju.

e) Rizik izloženosti

Rizik izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica kontrolisan je i praćen formiranjem jedinstvenih baza podataka o povezanim licima, aktivnim monitoringom, kao i u okviru postupka regulatornog izveštavanja.

Banka u toku 2017. godine nije imala prekoračenja regulatorno propisanih limita izloženosti prema jednom odnosno grupi povezanih lica.

f) Operativni rizik

U svrhu celokupnog i integralnog praćenja izloženosti operativnom riziku, Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom prati događaje operativnog rizika sa naglaskom na analizu uzroka i predlaganje mera za minimizaciju izloženosti operativnom riziku Banke.

Banka je u toku 2017. godine nastavila da vrši detaljne procene operativnog rizika za nove proizvode u skladu sa strategijom i politikama Banke.

g) Ostali rizici

Rizikom ulaganja u pravna lica i osnovna sredstva upravljao je Izvršni odbor.

Rizik zemlje dužnika meren je u okviru Odeljenja kontrole rizika, praćenjem nivoa iskorišćenosti limita.

h) Adekvatnost sistema upravljanja rizicima

U toku 2017. godine Banka je:

- Smanjila udeo problematičnih plasmana u ukupnoj izloženosti na 11,3% u odnosu na kraj 2016. godine kada je ovaj pokazatelj iznosio 17,1%.
- Izmenila metodologiju obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki i razvila modele za obračun parametra PD, čime je postavila osnovu za uvođenje i primenu MSFI 9.
- U potpunosti implementirala primenu Basel III standarda.
- Redovno pratila sva regulatorna utvrđena racija i održavala ih u okviru propisanih vrednosti.
- Implementirala i redovno izveštavala Odbor za reviziju i Upravni Odbor o nivou pokazatelja predviđenih Planom oporavka. Svi predviđeni pokazatelji su se kretali ispod utvrđenog nivoa upozorenja.
- Redovno pratila iskorišćenosti svih odobrenih limita po različitim tipovima rizika.

Uzimajući sve gore navedeno sistem upravljanja rizicima u Banci je adekvatan.

8. Organizaciona struktura banke

Upravni odbor Banke utvrđuje unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu Banke koja obezbeđuje podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih na način kojim se sprečava sukob interesa i obezbeđuje transparentan i dokumentovani proces donošenja i sprovođenja odluka.

a) Kadrovska eviedencija

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 595 zaposlenih (31. decembra 2016. godine: 639). Kvalifikaciona struktura zaposlenih u Banci bila je sledeća:

Stepen stručne sprema

	2017	2016
Visoka stručna sprema	278	299
Viša stručna sprema	45	48
Srednja stručna sprema	272	292
Ukupno	595	639

Organizacija Banke obuhvata:

- oblike organizovanja poslova Banke kao funkcionalne celine u kojima se obavlja jedan ili više poslova iz delokruga rada Banke;
- organizacionu strukturu, na odgovarajućem nivou organizovanja Banke, kao i po vertikali do najnižeg organizacionog dela i njihovu međusobnu funkcionalnu povezanost;
- delokrug rada (opis poslova) organizacionih delova Banke.

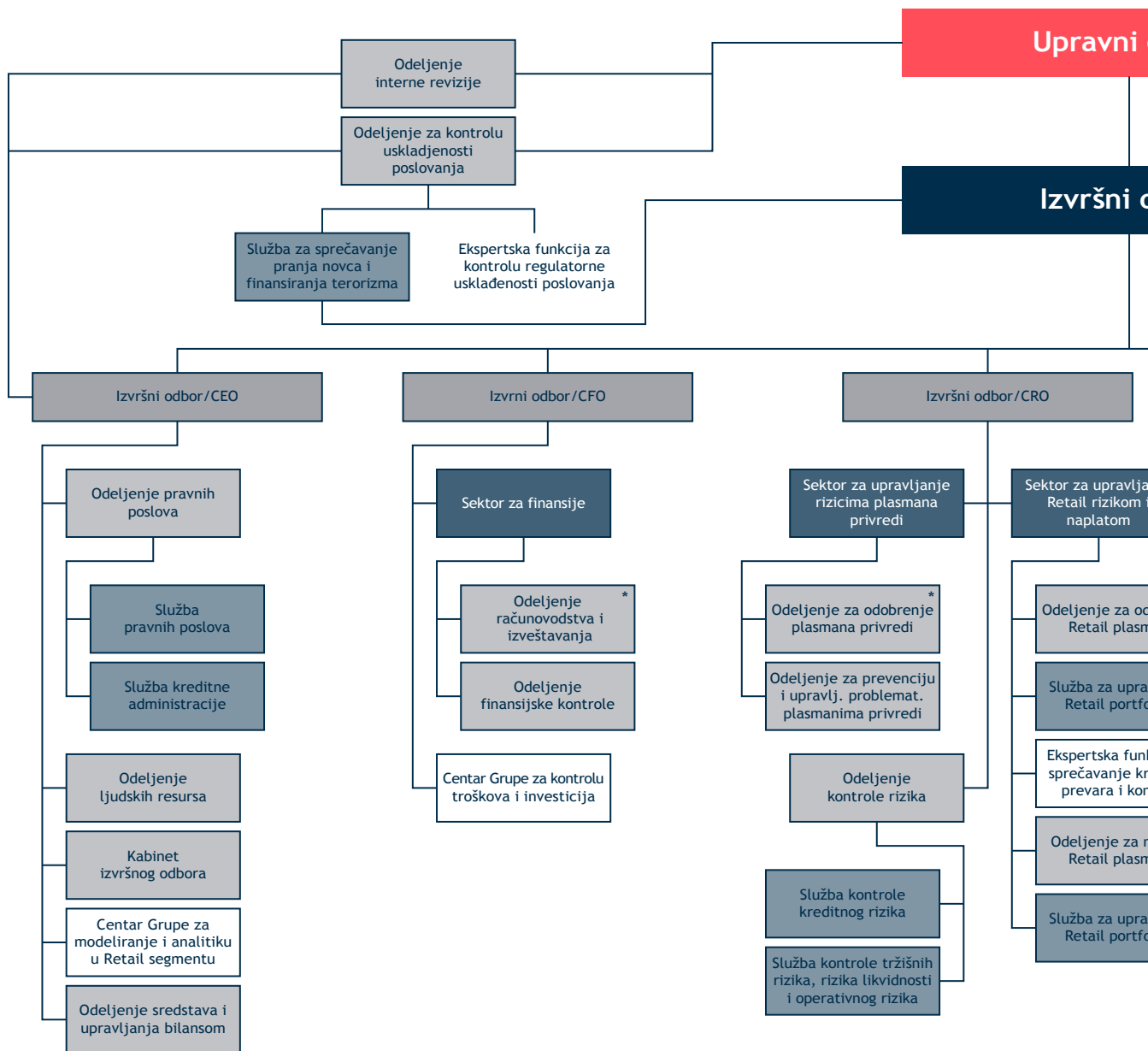
Postojeća organizacija Banke omogućila je odgovarajući uspešan razvoj Banke u periodu specifičnih tržišnih uslova za rad privrede i banaka.

Banka raspolaže svim tehničkim uređajima vezanim za korišćenje kompjuterske i birotehničke opreme. Šalterska računarska oprema je u vlasništvu Banke.

Posmatrano u celini, Banka je kadrovski i tehnički opremljena po svim predviđenim standardima za banke

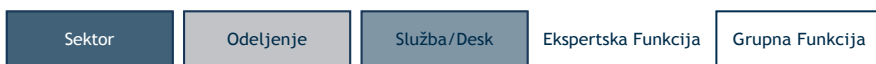
b) Organizaciona šema

Organizaciona šema Banke na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je sledećim dijagramom:

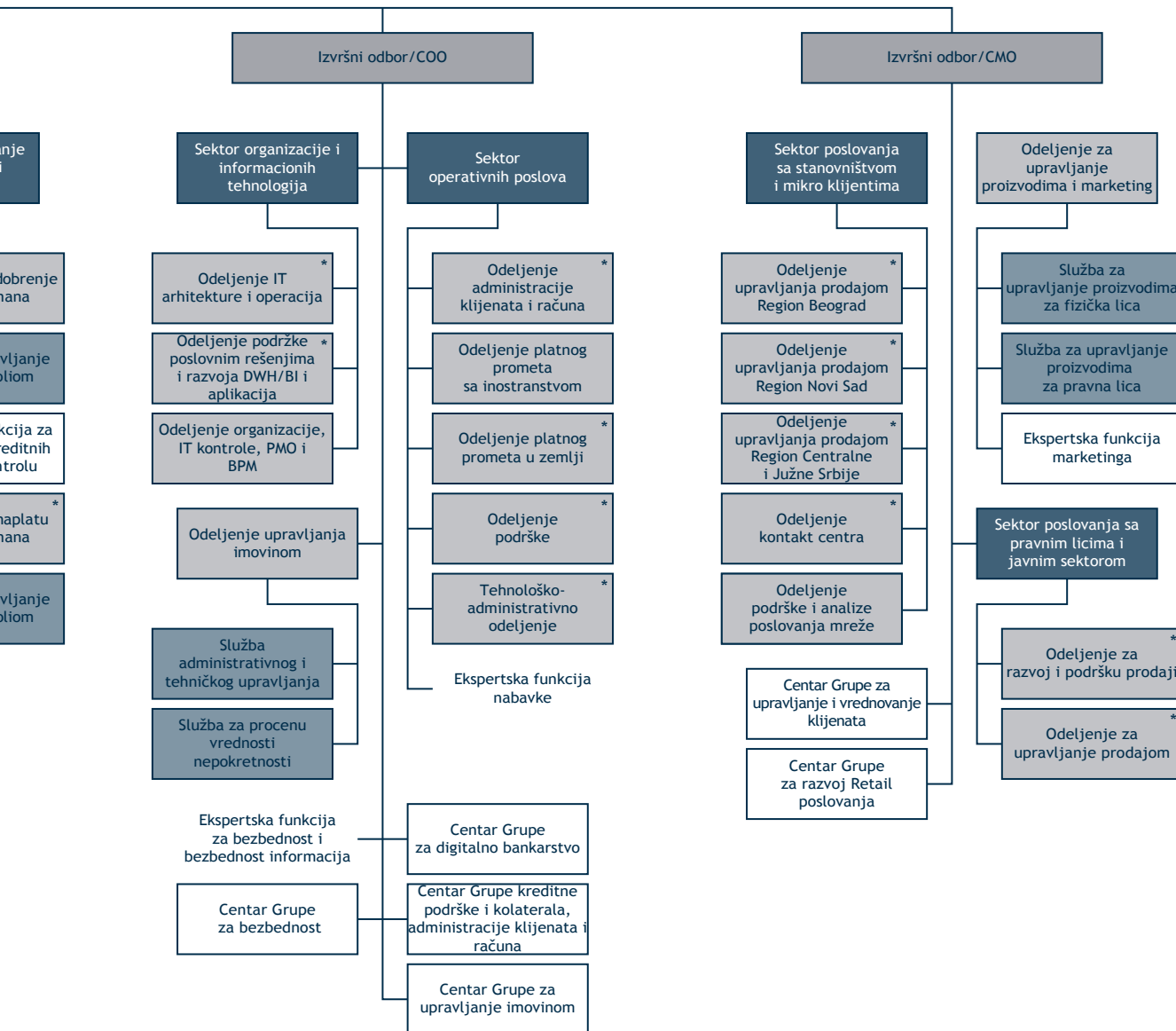
* u organizacionim jedinicama postoji B3 nivo organizacije

Legenda

odbor

odbor

c) Ogranci Banke

Banka svoje poslovanje obavlja preko sedišta koje se nalazi u Beogradu i 38 ekspozitura.

Delovi Banke nemaju svojstvo pravnog lica, nemaju samostalni račun već posluju preko računa Banke i imaju pravo da u pravnom prometu zaključuju ugovore i preduzimaju druge pravne poslove i radnje u okviru svog predmeta poslovanja i u okviru ovlašćenja koja su im data aktima Banke.

U ekspoziturama Banke obavljaju se sledeći poslovi: prikupljanje depozita, poslovi platnog prometa, poslovi sa menicama i drugim hartijama od vrednosti, finansijsko-operativni poslovi, prikupljanje sredstava građana putem devizne štednje, tekućih i žiro računa i menjački poslovi, kao i poslovi kreditiranja građana.

Banka poseduje građevinske objekte za obavljanje svoje delatnosti na sedam lokacija: ekspozitura Bežanijska kosa, ekspozitura Hill Beograd, ekspozitura Bečej, ekspozitura Bačka Palanka, ekspozitura Subotica i ekspozitura Kruševac.

Svi ostali poslovni prostori su zakupljeni.

9. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda

Banka planira da izvrši isplatu dividendi akcionarima po osnovu ostvarene dobiti za 2017. godinu.

Izvršni odbor Banke je na sednici održanoj 20. marta 2018. godine, dao predlog da Upravni odbor Banke na sednici koja će biti održana 23. marta 2018. godine, predloži Skupštini Banke da donese Odluku da se 60% ostvarenog dobitka nakon oporezivanja u iznosu od RSD 730.948.977,71 rasporedi na obaveze za dividende akcionarima Banke.

Za dan dividende bi bio određen 31. decembar 2017. godine.

Osim prethodno navedenog nisu postojali značajni događaji nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz finansijske izveštaje Banke za 2017. godinu.

Ovaj izveštaj o poslovanju je odobren od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Sadržaj

Izveštaj nezavisnog revizora	27
<hr/>	
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	28
Izveštaj o ostalom rezultatu	29
Bilans stanja	30
Izveštaj o promenama na kapitalu	31
Izveštaj o tokovima gotovine	32
Napomene uz finansijske izveštaje	34 - 116

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Addiko Bank A.D., Beograd

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja Addiko Bank A.D., Beograd (u daljem tekstu "Banka") priloženih na stranama 2 do 100, koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima kao i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od prosuđivanja revizora, uključujući procenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Addiko Bank A.D., Beograd na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim uslovima

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i Odlukom o izmenama i dopunama odluke o spoljnoj reviziji banaka, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2017. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu. Prema našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju za 2017. godinu usaglašene su sa revidiranim finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine

Beograd, 22. mart 2018. godine

Nada Sudić
Ovlašćeni revizor

Finansijski izveštaji

Bilans uspeha

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

'000 RSD

	Napomena	2017.	2016.
Prihodi od kamata	5	4.161.983	4.047.443
Rashodi kamata	5	(952.923)	(1.067.772)
Neto prihod po osnovu kamata		3.209.060	2.979.671
Prihodi od naknada i provizija	6	1.265.885	934.579
Rashodi naknada i provizija	6	(125.196)	(115.828)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.140.689	818.751
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstva namenjenih trgovanju	7	516.813	590.140
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	7	154.399	56.667
Neto rashod/(prihod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	(92.039)	202.096
Ostali poslovni prihodi	9	882.406	168.731
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	(83.573)	(1.561.744)
Ukupan neto poslovni prihod		5.727.755	3.254.312
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(1.458.199)	(1.527.511)
Troškovi amortizacije	12	(207.233)	(231.027)
Ostali rashodi	13	(2.842.919)	(2.772.999)
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja		1.219.404	(1.277.225)
Porez na dobitak	14	(1.156)	(1.283)
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	14	–	–
Dobitak/(gubitak) nakon oporezivanja		1.218.248	(1.278.508)

Napomene na stranama 7 do 100 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Izveštaj o ostalom rezultatu

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

'000 RSD

	Napomena	2017.	2016.
Dobitak/(gubitak) perioda		1.218.248	(1.278.508)
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		16.264	—
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		—	(186.942)
(Gubitak)/Dobitak po osnovu odloženog poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(2.439)	28.041
Ukupan ostali rezultat perioda	29	13.825	(158.901)
Ukupan pozitivan/(negativan) rezultat perioda		1.232.073	(1.437.409)

Napomene na stranama 7 do 100 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Bilans stanja

Na dan 31. decembar 2017. godine

'000 RSD

	Napomena	2017.	2016.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15	10.575.958	12.290.116
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	16	258.495	1.208.490
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17	16.779.382	16.781.879
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	2.828.041	4.625.091
Kredit i potraživanja od komitenata	19	61.639.577	60.428.102
Nematerijalna ulaganja	20	680.945	545.150
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	615.354	776.702
Tekuća poreska sredstva	14	—	78.242
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja se obustavlja	22	119.826	149.267
Ostala sredstva	23	618.232	471.669
Ukupno aktiva		94.115.810	97.354.708
Pasiva			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	16	32.347	16.716
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	5.382.756	3.514.208
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	61.919.011	67.531.881
Subordinirane obaveze	26	3.774.141	4.322.188
Rezervisanja	27	283.395	604.830
Tekuće poreske obaveze	14	1.156	—
Odložene poreske obaveze	14	32.100	29.661
Ostale obaveze	28	745.461	621.853
Ukupno obaveze		72.170.367	76.641.337
Akcijski kapital	29	20.545.294	21.823.802
Dobitak/ (Gubitak)	29	1.218.248	(1.278.508)
Rezerve	29	181.901	168.077
Ukupno kapital		21.945.443	20.713.371
Ukupno pasiva		94.115.810	97.354.708

Napomene na stranama 7 do 100 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Izveštaj o promenama na kapitalu

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

'000 RSD

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve	Dobitak/ (Gubitak)	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	17.517.484	9.758.438	893.149	326.978	(6.345.269)	22.150.780
Gubitak tekuće godine	–	–	–	–	(1.278.508)	(1.278.508)
Negativni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	–	–	–	(186.942)	–	(186.942)
Dobitak po osnovu odloženog poreza	–	–	–	28.041	–	28.041
Pokriće gubitka	–	(5.452.120)	(893.149)	–	6.345.269	–
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	17.517.484	4.306.318	–	168.077	(1.278.508)	20.713.371
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	17.517.484	4.306.318	–	168.077	(1.278.508)	20.713.371
Dobitak tekuće godine	–	–	–	–	1.218.248	1.218.248
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	–	–	–	16.264	–	16.264
Gubitak po osnovu odloženog poreza	–	–	–	(2.439)	–	(2.439)
Ostalo	–	–	–	(1)	–	(1)
Pokriće gubitka	–	(1.278.508)	–	–	1.278.508	–
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	17.517.484	3.027.810	–	181.901	1.218.248	21.945.443

Napomene na stranama 7 do 100 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Izveštaj o tokovima gotovine

u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

'000 RSD

	2017.	2016.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.481.529	5.538.258
Prilivi od kamata	4.760.866	4.440.966
Prilivi od naknada	1.073.589	890.746
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	647.074	206.546
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.312.620)	(5.331.072)
Odlivi po osnovu kamata	(1.023.358)	(1.042.943)
Odlivi po osnovu naknada	(125.069)	(116.239)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.429.226)	(1.525.147)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(171.820)	(165.160)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2.563.147)	(2.481.583)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.168.909	207.186
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita i ostalih obaveza	830.809	18.515.653
Smanjenje finansijskih sredstava koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	324.171	4.727.684
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	506.638	569.199
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	–	13.218.770
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(5.980.037)	(3.887.116)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(1.884.468)	(3.887.116)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	(4.095.569)	–
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(3.980.319)	14.835.723
Plaćen porez na dobit	–	(1.283)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(3.980.319)	14.834.440
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	113.217	6.404
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(309.488)	(350.528)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(196.271)	(344.124)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi po osnovu uzetih kredita	2.481.242	–
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	–	(11.600.387)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	–	(5.702.045)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	2.481.242	(17.302.432)
Svega prilivi gotovine	9.906.797	24.060.315
Svega odlivi gotovine	(11.602.145)	(26.872.431)
Neto smanjenje gotovine	(1.695.348)	(2.812.116)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	6.413.163	9.161.094
Pozitivne kursne razlike	1.416.644	755.733
Negativne kursne razlike	(244.537)	(691.548)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	5.889.922	6.413.163

Napomene na stranama 7 do 100 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D, Beograd na dan 20. marta 2018. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D, Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Napomene uz finansijske izveštaje

1. Opšte informacije o banci

Depozitno-kreditna banka a.d. Beograd, Novi Beograd, Goce Delčeva 44, na osnovu dozvole Narodne banke Jugoslavije O.br.38 od 27.2.1991. godine i Odluke o osnivanju Depozitno-kreditne banke d.d. Beograd br. 1/5 od 14. maja 1991. godine, Rešenje Fi-5709/91 od 22. maja 1991. godine, upisana je u registarski uložak br.1-18332-00 Okružnog privrednog suda u Beogradu.

Osnivači Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, radi usaglašavanja akata Banke sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama („Sl.list SRJ”, br. 32/93), zaključili su Ugovor o osnivanju Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd br. 563 od 20. aprila 1995. godine.

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu XII-Fi br. 10865/02 od 27. septembra 2002. godine, na osnovu izvršene kupoprodaje akcija od postojećih akcionara Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, upisano je većinsko vlasništvo Hypo Alpe-Adria-Bank AG Klagenfurt, a rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu IX Fi br.12210/02 od 28. oktobra 2002. godine upisana je promena naziva banke u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Po sprovedenom postupku preuzimanja akcija Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd od strane Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt odobrenom rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 4/0-32-3303/4-10 od 14. jula 2010. godine i sprovedenom postupku prinudne prodaje akcija u svemu u skladu sa Zakonom, Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd imala je dva akcionara i to: Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt i Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd (kasnije: Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd - u stečaju).

Skupština Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na sednici održanoj dana 24. marta 2011. godine donela je Odluku o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Hypo Alpe-Adria-Bank ad Beograd br. 08461/11 kojom je Banka promenila način organizovanja i postala zatvoreno akcionarsko društvo a Rešenjem Agencije za privredne registre BD 39396/11 od 05. aprila 2011. godine usvojen je zahtev Banke pa je Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd promenila pravnu formu i upisana u APR-u kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije G.br.10407 od 22. novembra 2013. godine o davanju prethodne saglasnosti sticaocu Hypo SEE Holding AG za sticanje direktnog vlasništva, koje mu omogućava 99.999% glasačkih prava u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd, dana 27. marta 2014. godine u Centralnom registru depoa i kliringa hartija od vrednosti izvršen je prenos akcija izdavaoca Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd sa računa društva Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt na račun sticaoca Hypo SEE Holding AG Klagenfurt, matični broj FN 350921, Alpen-Adria-Platz 1, Klagenfurt.

Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG. Vlasnik Hypo Group Alpe Adria AG Klagenfurt (100%) je „Al Lake” Luksemburg S.A.R.L. registrovan u Privrednom registru u Luksemburgu pod registarskim brojem B191802, na adresi 47 Grand Rue, L-1661 Luksemburg.

„Al Lake” Luksemburg S.A.R.L. je u vlasništvu društva „Al Lake” Management S.A.R.L, Luksemburg. Vlasništvo nad „Al Lake” Management S.A.R.L, Luksemburg imaju fondovi kojima upravlja društvo Advent International Corporation sa sedištem u Sjedinjenim Američkim Državama-Boston i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovnog imena Hypo Group Alpe Adria AG (HGAA) u Addiko Bank AG (ABH), sa sedištem u Wipplingerstrasse 34/4 Beč, Austrija.

Dana 08. jula 2016. godine Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 55080/2016 izvršena je promena poslovnog imena Hypo Alpe-Adria-Bank a.d, Beograd u Addiko Bank a.d, Beograd.

Addiko Bank AG objavljuje svoje konsolidovane izveštaje na internet stranici /www.addiko.com.

Tokom 2017. godine Banka je svoje poslovanje obavljala u centrali Banke i 38 ekspozitura Banke.

Banka obavlja sledeće poslove:

1. Depozitni poslovi,
2. Kreditni poslovi,
3. Devizni i menjački poslovi,
4. Pružanje platnih usluga,
5. Izdavanje platnih kartica,
6. Poslovanje sa HOV u skladu sa zakonskim propisima,
7. Izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski poslovi),
8. Kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring i forfeiting),
9. Poslove zastupanja u osiguranju uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije,
10. Tehničko i finansijsko praćenje i kontrola izgradnje i rekonstrukcije građevinskih objekata vezano za projektno finansiranje,
11. Procena vrednosti nekretnina od strane ovlašćenih procenjivača za potrebe Banke, kao i njenih klijenata, vezano za njegovo kreditiranje od strane Banke,
12. Pružanje usluga drugim članicama Grupe i drugim pravnim licima iz oblasti koje su u vezi sa poslovanjem Banke.

Organizacioni delovi Banke nemaju svojstvo pravnog lica, nemaju samostalni račun već posluju preko računa Banke, imaju pravo da zaključuju ugovore u okviru svog predmeta poslovanja i u okviru ovlašćenja koja su im data aktima Banke.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 595 zaposlenih (31. decembra 2016. godine: 639).

Šifra delatnosti banke je 6419 - ostalo monetarno posredovanje.

Matični broj Banke je 07726716.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100228215.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstveni metod

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu „Zakon”, „Sl. glasnik RS”, br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI”), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir”), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS”), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI”) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC”), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor”), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama („Sl. glasnik RS”, br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS” br. 71/2014 i 135/2014).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovanju iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeće nove izmene postojećih standarda izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su stupile na snagu tokom tekućeg izveštajnog perioda:

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” - Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koje su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 12 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine).

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima” i dalje izmene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 „Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama” – Klasifikacija i merenje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” – Primenom MSFI 9 „Finansijski instrumenti” sa MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine ili na datum prve primene MSFI 9 „Finansijski instrumenti”),
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti” – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udela),
- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih” – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
- Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine” – Prenos investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 1 i MRS 28 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 1 i MRS 28 bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene raznih standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (period od 2015. do 2017. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 22 „Razmatranje transakcija i avansa u stranim valutama” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene izuzev uticaja prve primene IFRS 9, a kao što je obelodanjeno u napomeni 2.6.

2.4. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2016. godinu koji su bili predmet revizije od strane revizorske kuće Deloitte.

Banka nije izmenila početno stanje neraspoređene dobiti za 2016. godinu, jer nije bilo korekcije po osnovu Izveštaja revizora za 2016. godinu.

Uporedne finansijske informacije odnosno početna stanja predstavljaju finansijske izveštaje Banke na dan 31. decembra 2016. godine.

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2016. godinu.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Prva primena MSFI 9

U julu 2014. godine, Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde je objavio konačnu verziju MFSI 9 „Finansijski instrumenti”, čija je primena obavezna za izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Zahtevi MSFI 9 predstavljaju značajnu promenu u odnosu na MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje”. Novi standard uvodi značajne promene u računovodstvenom obuhvatanju finansijskih sredstava i u određenim aspektima računovodstvenog obuhvatanja finansijskih obaveza.

Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

IFRS 9 uspostavlja tri glavne kategorije klasifikacije finansijskih sredstava: merenje po amortizovanoj vrednosti, po fer vrednosti kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu (FVOCI) i po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL). Dosadašnje kategorije prema MRS 39 – sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju – više ne postoje.

Pri početnom priznavanju, finansijsko sredstvo se svrstava u jednu od kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela entiteta i karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva.

Utvrđivanje poslovnog modela

Tokom 2017. godine Addiko banka a.d. je izvršila analizu poslovnih modela za sve segmente i usvojila neophodnu dokumentaciju uključujući politike i definisane ciljeve za svaki relevantan portfolio, jer se tako najbolje održava način upravljanja poslovanjem i informiše rukovodstvo. Podaci i informacije koji su uzeti u obzir obuhvataju:

- navedene politike i ciljeve za svaki portfolio i način funkcionisanja tih politika u praksi, što podrazumeva i da li je strategija rukovodstva usmerena na zarađivanje ugovorenog prihoda od kamata, zadržavajući određeni profil kamatne stope, usklađujući dospeća finansijskih sredstava sa dospećem obaveza kojima se finansiraju ta sredstva ili je usmerena na realizaciju novčanih tokova prodajom sredstava;
- način na koji se ocenjuju performanse portfolija i kako se o njima izveštava rukovodstvo Banke;
- rizike koji utiču na uspešnost poslovnog modela (i finansijskih sredstava koja se drže u okviru tog poslovnog modela) i način upravljanja tim rizicima;
- ciljeve poslovnog modela (na primer, da li se novčani tok zasniva na prodaji imovine po fer vrednosti kojom se upravlja ili ugovorenim novčanim tokovima);
- učestalost, obim i vreme prodaje u prethodnim periodima, razloge za takvu prodaju i očekivanja u vezi sa budućom prodajnom aktivnosti; informacije o aktivnostima prodaje se smatraju delom ukupne ocene u kojoj meri su Bančini navedeni ciljevi upravljanja finansijskim sredstvima ostvareni i na koji način su realizovani novčani tokovi.

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za potrebe procene da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate, „glavnica” se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja. „Kamata” se definiše kao naknada za vremensku vrednost novca, za kreditni rizik povezan sa neotplaćenim iznosom glavnice tokom određenog perioda, kao i za druge osnovne kreditne rizike, troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi) i profitnu maržu.

Prilikom procene da li su ugovoreni gotovinski tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate (eng. „SPPI”), Banka je razmatrala ugovorene uslove instrumenta i analizirala postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterijume isključivog plaćanja glavnice i kamata. To podrazumeva procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovornu odredbu koja može promeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov imajući u vidu sledeće: potencijalne događaje koji bi promenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, karakteristike zaduženosti, uslove prevremene otplate ili produžetka perioda otplate, uslove koji ograničavaju potraživanja Banke za novčanim tokovima navedenih sredstava i karakteristika koje menjaju naknadu za vremensku vrednost novca.

Na osnovu poslovnog modela entiteta i karakteristika novčanih tokova, MSFI 9 definiše sledeće osnovne kategorije za klasifikaciju finansijskih sredstava:

- Finansijsko sredstvo se meri po amortizovanoj vrednosti samo ako je cilj poslovnog modela da se sredstvo drži radi naplate novčanih tokova a ugovoreni novčani tokovi su isključivo naplata glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice („SPPI kriterijum”);
- Finansijsko sredstvo se meri po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI) ako se sredstvo drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži kako bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo naplata glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice (jednostavna karakteristika zajma);
- Finansijska sredstva koja ne ispunjavaju ove kriterijume se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnog ugovora o finansijskom sredstvu. Takav finansijski instrument se procenjuje u celosti i meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Za ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, entiteti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (eng. FVOCI), pri čemu se sve naknadne promene u fer vrednosti priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata (eng. OCI). Ova klasifikacija se može primeniti na svako pojedinačno ulaganje.

Prema IFRS 9, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procenjuje u celosti i meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u vezi sa klasifikacijom i merenjem finansijskih obaveza samo su neznatno izmenjeni u odnosu na MRS 39. Promene fer vrednosti obaveza koje proizilaze iz promena sopstvenog kreditnog rizika obaveze priznaju se kroz ostali ukupni rezultat, dok se preostali iznos promene fer vrednosti prikazuje kroz bilans uspeha.

Umanjenje vrednosti

MSFI 9 zamenjuje MRS 39 model „nastalih gubitaka” novim modelom budućih kretanja, tj. modelom „očekivanih kreditnih gubitaka”. Očekivani gubitak se definiše kao razlika između tokova gotovine koji Banci pripadaju prema ugovornim uslovima finansijskog instrumenta i tokova gotovine koje Banka očekuje da će primiti (uzimajući u obzir verovatnoću nastanka statusa neizvršenja i očekivanu naplatu). Navedeno će zahtevati značajne procene uticaja promena ekonomskih faktora na očekivane kreditne gubitke, koji će biti utvrđeni na bazi ponderisane verovatnoće.

Novi model umanjenja vrednosti će se primenjivati na sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha:

- finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- potraživanja za zakup;
- potencijalne kreditne obaveze i ugovori o izdatim finansijskim garancijama (do sada se umanjenje vrednosti merilo u skladu sa MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva).

Prema MSFI 9, gubitak od umanjenja vrednosti se ne priznaje za ulaganja u vlasničke instrumente.

MSFI 9 zahteva da se rezervisanja za umanjenje vrednosti priznaju u iznosu jednakom 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima ili očekivanim kreditnim gubicima tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta, a to su očekivani kreditni gubici koji nastaju kao posledica svih mogućih događaja neizvršenja tokom očekivanog životnog veka tj. trajanja finansijskog instrumenta, dok su 12-mesečni očekivani kreditni gubici deo očekivanih kreditnih gubitaka koji su rezultat događaja neizvršenja koji su mogući u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Merenje očekivanih kreditnih gubitaka tokom životnog veka instrumenta primenjuje se ako je kreditni rizik finansijskog sredstva na dan izveštavanja značajno uvećan od

momenta početnog priznavanja sredstva. Entitet može utvrditi da kreditni rizik finansijskog sredstva nije značajno uvećan ako sredstvo ima nizak nivo kreditnog rizika na datum izveštavanja.

Zahtevi MSFI 9 u vezi sa obezvređenjem su složeni i zahtevaju značajno prosuđivanje, procene i pretpostavke od strane rukovodstva naročito u dole navedenim oblastima koje su detaljnije objašnjene u narednom tekstu:

- procena da li se kreditni rizik instrumenta značajno povećao od početka priznavanja;
- uključivanje informacija koje se odnose na buduće događaje u merenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici predstavljaju procenu kreditnih gubitaka na osnovu verovatnoće i mere se kako sledi:

- finansijska imovina koja na izveštajni datum nije umanjena za kreditne gubitke: sadašnja vrednost svih manjkova novca, tj. razlika između novčanih tokova koji entitetu dospevaju u skladu sa ugovorom i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje;
- finansijska imovina koja je na izveštajni datum umanjena za kreditne gubitke: razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti imovine i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Definicija neplaćanja (neispunjenja ugovornih obaveza)

U skladu sa MSFI 9. Banka će smatrati da je finansijska imovina u default-u, odnosno da se ne ispunjavaju ugovorene obaveze plaćanja kada:

- je verovatno da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mera od strane Banke poput izvršenja obezbeđenja (ukoliko ga ima); ili
- je dužnik više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita. Prekoračenja se smatraju dospelim kada klijent prekrši/premaši odobreni limit (ograničenje) ili mu je odobren limit koji je niži od tekućeg neplaćenog iznosa.

Prilikom procene da li je dužnik u default-u, Banka će u obzir uzeti sledeće indikatore:

- kvalitativni: npr. kršenje ugovorenih odredbi;
- kvantitativni: npr. status kašnjenja u plaćanju i neplaćanje druge obaveze istog klijenta prema Banci; i
- na osnovu interno razrađenih podataka i onih dobijenih iz eksternih izvora.

Podaci (eng. inputs) u proceni da li je finansijski instrument u default-u i njihov značaj mogu se vremenom razlikovati kako bi se odrazile promene u okolnostima.

Značajno povećanje kreditnog rizika

U skladu sa MSFI 9, u određivanju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (odnosno, rizika od neplaćanja obaveza) po finansijskom instrumentu od početnog priznavanja, Banka će uzimati u obzir razumne i zasnovane podatke relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, uključujući kvantitativne i kvalitativne podatke i analizu koja se zasniva na istorijskom iskustvu Banke tamo gde je to moguće, stručnu procenu kreditnog posla i budućim događajima.

Banka će prvenstveno utvrditi da li je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika za određenu izloženost poređenjem jednogodišnje verovatnoće neplaćanja (eng. probability of default – PD) na datum izveštavanja; sa jednogodišnjom verovatnoćom neplaćanja (eng. PD) koja je procijenjena po početnom priznavanju izloženosti.

Procena da li je kreditni rizik značajno porastao od početnog priznavanja finansijskog instrumenta zahteva da se utvrdi datum početnog priznavanja instrumenta. Izmena ugovorenih uslova finansijskog instrumenta takođe može uticati na ovu procenu.

Ocene kreditnog rizika – Banka će dodeliti svaku izloženost jednoj od ocena kreditnog rizika na osnovu različitih podataka za koje je utvrđeno da predviđaju rizik od neispunjenja obaveza (eng. PD) i primenjivaće iskustvenu kreditnu procenu. Banka će koristiti ove ocene u identifikaciji značajnog povećanja kreditnog rizika prema MSFI 9. Ocene kreditnog rizika se definišu korišćenjem kvalitativnih i kvantitativnih faktora koji ukazuju na rizik od neispunjenja obaveza. Ovi faktori mogu se razlikovati u zavisnosti od prirode izloženosti i vrste dužnika. Ocene kreditnog rizika su određene tako da ih rizik od nastanka neispunjenja obaveza povećava kako se pogoršava kreditni rizik - na primer, razlika u riziku od neispunjenja obaveze između ocena 1 i 2 je manja od razlike između ocena 2 i 3 kreditnog rizika. Svaka izloženost će se pri početnom priznavanju dodeliti jednoj od ocena kreditnog rizika na osnovu dostupnih informacija o dužniku. Izloženost će biti podvrgnuta stalnom praćenju, što može dovesti do toga da se izloženost pomeri u drugu ocenu kreditnog rizika.

Stvaranje pojmovne strukture verovatnoće neplaćanja (eng. PD) – Ocene kreditnog rizika će biti primarni doprinos u određivanju pojmovne strukture verovatnoće neplaćanja po izloženosti (eng. PD for exposures). Banka će prikupljati podatke o radu i default-u o svojim izloženostima kreditnom riziku analiziranih prema nadležnostima, prema vrsti proizvoda i dužnika i prema oceni kreditnog rizika, kad god je to od značaja. Za neka portfolija se mogu koristiti i informacije

nabavljene od eksternih kreditnih agencija. Banka će upotrebiti statističke modele za analiziranje prikupljenih podataka i stvaranje procena preostalog veka trajanja verovatnoće neplaćanja po izloženostima i kako se očekuje da će se oni menjati kao posledica protoka vremena. Ova analiza će obuhvatiti identifikaciju i kalibraciju odnosa između izmena u stopama neispunjenja obaveza i izmena u ključnim makroekonomskim faktorima, kao i detaljnu analizu uticaja određenih drugih faktora (npr. forbearance experience) na rizik od neplaćanja.

Za većinu izloženosti, velika je verovatnoća da će ključni makroekonomski indikatori obuhvatiti rast BDP-a, stope nezaposlenosti i drugo.

Banka je uspostavila okvir koji uključuje i kvantitativne i kvalitativne podatke kako bi se utvrdilo da li je kreditni rizik po određenom finansijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja. Okvir se usklađuje sa internim procesom upravljanja kreditnim rizikom Banke. Kriterijum za utvrđivanje da li je kreditni rizik značajno porastao će se razlikovati po portfolijima i obuhvataće zaštitu na osnovu isteka roka dospeća.

Banka će smatrati da je kreditni rizik određene izloženosti znatno porastao od početnog priznavanja ako se, na osnovu kvantitativnog modeliranja Banke, utvrdi da je jednogodišnja verovatnoća povećana u apsolutnom rasponu od 4% do 5%, u zavisnosti od portfolija, od početnog priznavanja.

U određenim slučajevima, primenjujući svoje stručno procenjivanje po pitanju kreditnog posla i, tamo gdje je to moguće, relevantno istorijsko iskustvo, Banka može da utvrdi da je po osnovu izloženosti došlo do značajnog porasta kreditnog rizika ako na to ukazuju posebni kvalitativni faktori, a ti indikatori ne mogu biti u potpunosti blagovremeno obuhvaćeni svojom kvantitativnom analizom. Kao povratni korak i prema zahevu MSFI 9, Banka će pretpostaviti da do značajnog povećanja kreditnog rizika neće doći sve dok klijent po određenoj imovini ne kasni više od 30 dana sa plaćanjem obaveze. Banka će odrediti prekoračenja dospeća (dane u kašnjenju) tako što će računati broj dana od najranijeg proteklog datuma dospeća od kojeg nije bilo potpunog priliva uplate.

Banka ima za cilj da prati efektivnost kriterijuma koji se koriste za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika putem redovnih revizija kako bi potvrdila da:

- je kriterijumima moguće identifikovati značajno povećanje kreditnog rizika pre nego što izloženost dospe (uđe u default);
- kriterijumi se ne usklađuju sa trenutkom odnosno, tačkom u vremenu kada je došlo do 30 dana prekoračenja dospeća po imovini;
- prosečno vreme između utvrđivanja značajnog porasta kreditnog rizika i neispunjenja obaveza se čini razumnim;
- izloženosti se generalno ne prenose direktno sa 12-mesečnih merenja očekivanih kreditnih gubitaka na imovinu umanjenu za kreditne gubitke; i
- nema neopravdane volatilnosti u rezervacijama za umanjenje vrednosti iz prelaska sa 12-mesečnih merenja očekivanih kreditnih gubitaka i merenja kreditnih gubitaka tokom trajanja imovine.

Podaci (inputi) u merenju očekivanih kreditnih gubitaka

Ključni podaci (inputi) u merenju očekivanih kreditnih gubitaka će verovatno biti sastavljeni od sledećih varijabli:

- verovatnoća neplaćanja (eng. probability of default – PD);
- gubitak zbog neispunjenja obaveza (eng. loss given default – LGD); i
- izloženost po neispunjenju obaveza (exposure at default – EAD).

Ovi parametri će biti izvedeni iz interno razvijenih statističkih modela, regulatornih vrednosti kao i stručnog procenjivanja. Oni će biti prilagođeni tako da odraze informacije o budućim događajima kao što je opisano u nastavku.

Procene verovatnoće neplaćanja (eng. PD) su procene na određeni datum, koje će se izračunati na osnovu statističkih modela rejtinga i proceniti korišćenjem alata za utvrđivanje rejtinga prilagođenih različitim kategorijama ugovornih strana i izloženosti. Ovi statistički modeli će se zasnivati na interno sastavljenim podacima koji sadrže i kvantitativne i kvalitativne faktore, bez obzira na to gde su značajni. Tamo gde je dostupno, mogu se koristiti i podaci dobijeni sa tržišta/eksterni podaci. Ako ugovorna strana ili izloženost migriraju iz jedne u drugu klasu rejtinga, onda će to dovesti do promene u proceni vezane procene verovatnoće neplaćanja (eng. PD). Dok se procene verovatnoće zasnivaju na statističkim modelima, parametri rizika (LGD, CCF) oslanjaju se na regulatorne vrednosti i/ili stručnu procenu.

Informacije o budućim događajima

U skladu sa MSFI 9, Banka će uvrstiti informacije o budućim događajima u svoju procenu o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i usvoje merenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka će formulisati „osnovni slučaj” stajališta budućeg pravca relevantnih ekonomskih varijabli i reprezentativni niz ostalih mogućih scenarija prognoze. Ovaj proces će obuhvatiti razvoj jednog ili više dodatnih ekonomskih scenarija i uzimaće u obzir relativne verovatnoće za svaki ishod.

Osnovni slučaj će predstavljati najverovatniji ishod i biće usklađen sa informacijama koje koristi Banka u druge svrhe, kao što su strateško planiranje i planiranje budžeta. Drugi scenariji će predstavljati optimističnije i pesimističnije rezultate.

Banka će periodično vršiti i stresno testiranje (eng. stress-testing) ekstremnijih šokova kako bi kalibrirala svoje određivanje ovih drugih reprezentativnih scenarija.

Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata i, koristeći analizu istorijskih podataka, procenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači uključuju u okviru drugih faktora i stope nezaposlenosti i prognoze BDP-a. Predviđene veze između ključnih indikatora i zateznih stopa na različita portfolija finansijske imovine su razvijene na osnovu analize istorijskih podataka.

Prestanak priznavanja i modifikovanje ugovora

MSFI 9 obuhvata uslove MRS 39 za prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza bez suštinskih izmena.

Međutim, sadrži konkretne smernice za računovodstvo kada modifikacija finansijskog instrumenta koji se ne meri po fer vrednosti na FVTPL-u ne dovodi do prestanka priznavanja. Prema MSFI 9, Banka će preračunati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske imovine tako što će diskontovati modifikovane ugovorene novčane tokove po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi i priznati bilo koje nastalo prilagođavanje kao dobitak ili gubitak modifikacija u dobiti ili gubitku. U skladu sa MRS 39, Banka ne priznaje dobitak ili gubitak u dobiti ili gubitku prilikom modifikacije finansijskih obaveza i finansijske imovine koja nije suočena sa finansijskim poteškoćama koja ne dovode do njihovog prestanka priznavanja. Banka očekuje nematerijalni uticaj usvajanja novih zahteva.

Uticaji na planiranje kapitala

Uticaj primene MSFI 9 na kapitalne resurse u prvoj godini će uticati na smanjenje CET 1 (osnovnog akcijskog kapitala od oko 11 miliona EUR, na dan 1. januara 2018. godine).

Uticaji prve primene

Novi standard će uticati na klasifikaciju i merenje finansijskih instrumenata počev od 1. januara 2018. godine i to:

- na osnovu dosadašnjih procena, najveći deo kreditnog portfolija klasifikovanog kao krediti i potraživanja prema MRS 39 Banka će i dalje meriti po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MSFI 9;
- finansijska sredstva namenjena trgovanju biće i ubuduće vrednovana po fer vrednost kroz bilans uspeha;
- Banka je klasifikovala dužničke hartije od vrednosti kao sredstva raspoloživa za prodaju u skladu sa MRS 39. U okviru nove klasifikacije prema MSFI 9, ove dužničke hartije od vrednosti će se vrednovati po fer vrednosti kroz ostali rezultat jer se ta sredstva drže u poslovnom modelu čiji se cilj postiže i naplatom tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava;
- za većinu vlasničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju u skladu sa MRS 39, Banka će iskoristiti opciju da ih prilikom početnog priznavanja neopozivo naznači kao instrumente po fer vrednost kroz ostali ukupan rezultat;
- ulaganja koja se drže do dospeća, merena po amortizovanoj vrednosti prema MRS 39, biće vrednovana kao sredstva po fer vrednost kroz ostali ukupan rezultat u skladu sa MSFI 9.

Što se tiče klasifikacije i merenja finansijskih obaveza, nije bilo značajnijih uticaja na finansijske izveštaje Banke po osnovu novih popisa MSFI 9.

Prema MSFI 9.7.2.15, nudi se odabir računovodstvene politike da se prethodni periodi izmene ili da se priznaju uticaji od početne primene MSFI 9 u početnom kapitalu sa 1. januarom 2018. godine. Banka ne prikazuje izmenjene uporedne podatke već predstavlja jednokratne efekat kao smanjenje kapitala u iznosu od oko 11 miliona EUR. Ovaj efekat odnosi se na umanjenje vrednosti.

Gore navedeni efekat treba posmatrati kao preliminarni, jer još nije završen kompletan rad na prelasku na MSFI 9. Konačni uticaj usvajanja MSFI 9 početkom 2018. godine može se promeniti, jer:

- Banka prečišćava i dovršava svoj model za izračunavanje očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL);
- MSFI 9 će od Banke zahtevati da revidira svoje računovodstvene procese i interne kontrole i ove izmene još uvek nisu u potpunosti završene,
- Banka nije završila testiranje i procenu kontrola svojih novih informacionih (IT) sistema i izmene u okviru upravljanja,
- Iako su se vršile paralelne radnje u drugoj polovini 2017. godine, novi sistemi i uspostavljene vezane kontrole nisu bili u funkciji neki duži period;
- Nove računovodstvene politike, pretpostavke, prosuđivanja i metode koje se primenjuju za procenu su podložne izmenama sve dok Banka ne završi prve finansijske izveštaje, koji uključuju datum početne primene.

2.7. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja kredita, Banka vrši analizu kreditnog portfolija u cilju procene obezvređenja potraživanja na mesečnom nivou. U procesu utvrđivanja da li u bilansu uspeha treba priznati gubitak zbog obezvređenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija, pre obezvređenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju.

Dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koji imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovne analize s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

Dodatne informacije obelodanjene su u Napomenama 3.7. i 4.1.1. uz finansijske izveštaje.

Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme („osnovna sredstva”) se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Zbog značaja osnovnih sredstava u ukupnoj aktivu Banke, uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati materijalno značajan uticaj na finansijski položaj Banke, kao i na rezultate njenog poslovanja.

Odložena poreska sredstva

Odloženi porezi se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je 15% (2016. godine: 15%).

Tekući porez

Banka je obveznik poreza na dobit u Republici Srbiji. Utvrđivanje poreske obaveze zahteva primenu određenih procena. Banka je obavezna da tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% (2016. godine: 15%), utvrđuje se Poreskim bilansom Banke. U situaciji kada je finalna poreska obaveza različita od inicijalno priznate poreske obaveze, navedena razlika utiče na poresku obavezu perioda u kome je razlika utvrđena.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 27 uz finansijske izveštaje.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrednost finansijskih instrumenata kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu poslednjih raspoloživih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum vrednovanja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma vrednovanja. Na datum bilansa stanja, rukovodstvo Banke je revidiralo modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način oslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 4.3. uz finansijske izveštaje.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

Banka priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Banka imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Banke kao što je u daljem tekstu opisano.

3.2. Prihodi i rashodi od kamata

Banka ostvaruje prihode i rashode od kamata iz poslovanja sa Narodnom bankom Srbije, domaćim i stranim bankama i pravnim i fizičkim licima.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući zateznu kamatu, ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova) i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva/obaveze.

Za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, osim onih koji se klasifikuju kao raspoloživi za prodaju, ili su određeni po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi po osnovu kamata se priznaju u okviru prihoda od kamata i rashoda kamata u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje tokove gotovine uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primer, mogućnost plaćanja unapred) ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte. Kamate se priznaju na vremenskoj osnovi tako da visina kamate zavisi od protoka vremena.

U slučaju umanjenja vrednosti potraživanja, Banka umanjuje knjigovodstvenu vrednost potraživanja do nadoknadivog iznosa, koji predstavlja procenjeni budući novčani tok diskontovan po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta i nastavlja da prikazuje promene diskonta kao prihod od kamate.

Od trenutka obezvređenja plasmana, ugovorena kamata se ne priznaje u Bilansu stanja i Bilansu uspeha. Prihod od kamate na kredite i potraživanja čija je vrednost umanjena utvrđuje se primenom metode efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Na taj način jedini prihod od kamate koji se priznaje za sve klijente koji su obezvređeni jeste efekat po osnovu diskontovanja budućih novčanih tokova - takozvani unwinding efekat.

Zakonski okvir dozvoljava da banke mogu da se odluče o načinu evidencije ugovorene bruto kamate na obezvređene plasmane, tako da je dozvoljeno da se ova evidencija može vršiti kroz ostalu vanbilansnu evidenciju ili u pomoćnim knjigama za interne potrebe i potrebe statističkog praćenja navedenih iznosa. Banka se, svojom računovodstvenom politikom opredelila da za obezvređene plasmane vrši evidenciju ugovorene bruto kamate obračunate prema planu otplate u ostaloj vanbilansnoj evidenciji.

Banka ostvaruje prihode/rashode i od naknada po osnovu servisiranja odobrenih (primljenih) kredita.

Prihodi po osnovu ovih naknada se razgraničavaju primenom efektivne kamatne stope u toku perioda trajanja kredita i priznaju se u okviru prihoda od kamata.

3.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija priznaju se na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena. Banka ostvaruje naknade vršenjem domaćeg i međunarodnog platnog prometa, pružanjem usluga u poslovanju sa karticama, obračunom naknada po izdatim garancijama i akreditivima, vršenjem menjačkih poslova kao i drugim servisnim uslugama za račun klijenata.

3.4. Prihodi po osnovu dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

3.5. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo vrednovane.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan (Napomena 34).

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika (Napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od efekata valutne klauzule (Napomena 8).

3.6. Finansijski instrumenti

Priznavanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na „regularan način” priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili

- Banka prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu, ili
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je zaključila ugovor o prenosu i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Banka je klasifikovala finansijske obaveze u sledeće kategorije: finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijske obaveze koje se drže do dospeća (depoziti banaka i komitenata, subordinirane obaveze).

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

3.6.1. (a) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve podkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po fer vrednosti u bilansu stanja. Finansijska sredstva kojima se trguje obuhvataju finansijske derivate.

Svi realizovani ili nerealizovani dobitci i gubici po osnovu promena tržišne vrednosti ovih finansijskih sredstava, odnosno svođenja na fer vrednost, priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Banka poseduje derivativne finansijske instrumente koji ne ispunjavaju uslov za računovodstvo zaštite. Na kraju godine Banka je imala potraživanja i obaveze po kratkoročnim valutnim svopovima (FX-swap) .

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvobitno se priznaju po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po fer vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznos nominalne glavnice (notional amount) na koji se ugovara odnosni derivat evidentira se vanbilansno, a bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna fer vrednost derivata. Inicijalno priznavanje fer vrednosti vrši se samo ukoliko postoji tržišna cena istog ili sličnog derivata na organizovanom tržištu, a koja se razlikuje od cene po kojoj je Banka ugovorila derivat.

Informacije o fer vrednostima se pribavljaju na tržištu i uključuju informacije o skorašnjim transakcijama na tržištu ili se utvrđuju metodom diskontovanih novčanih tokova.

Svi derivati se iskazuju kao sredstva kada je fer vrednost pozitivna, tj. kao obaveze kada je negativna. Najbolji izvor procene fer vrednosti derivata prilikom inicijalnog priznavanja je transakciona cena (tj. fer vrednost date ili primljene naknade).

3.6.2. (b) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Kredit i plasmani bankama i komitentima odobreni od strane Banke evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita. Svi kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Na dan bilansa stanja kredit i su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktan otpis.

Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja instrumenta.

3.6.2. (b) Krediti i potraživanja

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF ili USD, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru kredita i potraživanja. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule.

U bilansu stanja Banke kredit i potraživanja su iskazani na pozicijama „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija”, „Kredit i potraživanja od komitenata ”.

3.6.3. (c) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koji se drže do dospeća su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Banka odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovini u toku perioda dospeća. Iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine eskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja.

3.6.4. (d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva koja su namenjena da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao „finansijska sredstva raspoloživa za prodaju”.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se odnose na trezorske zapise Republike Srbije.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost trezorskih zapisa je izračunata na bazi diskontovanja nominalne vrednosti zapisa kamatnom stopom koja se obelodanjuje na sajtu Uprave trezora.

U slučaju finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, Banka procenjuje na pojedinačnoj osnovi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju, na osnovu istih kriterijuma koji važe za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Takođe, proknjiženi iznos ispravke predstavlja kumulativni gubitak vrednovan kao razlika između amortizovane vrednosti i tekuće fer vrednosti, umanjenoj za eventualne gubitke usled obezvređenja prethodno priznatih u bilansu uspeha.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da su finansijsko sredstvo, ili grupa sredstava, obezvređeni samo ako postoje objektivi dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiču na procenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu proceniti.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, docnju pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promene u okviru neizmerenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima, Banka prvo vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivi dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna.

Ukoliko Banka utvrdi da ne postoje objektivi dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena, Banka svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ukoliko postoje objektivi dokazi da je došlo do gubitka usled obezvređenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti budućih tokova gotovine (ne uzimajući u obzir očekivane kreditne gubitke koji još uvek nisu nastali). Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava, evidentiraju se u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Kredit i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena i kada su kolaterali realizovani ili je izvršen prenos kolaterala na Banku. Ukoliko tokom naredne godine dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se desio nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine se diskontuje korišćenjem originalne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekući varijabilni deo kamatne stope. Obračun sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala umanjene za troškove realizacije i prodaje kolaterala bez obzira da li je verovatno da će doći do procesa realizacije kolaterala ili ne.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika. Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu istorijskih iskustava o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su postojali tokom istorijskog perioda, a ne postoje na dan bilansa stanja. Metodologija i pretpostavke koji se koriste za procenu budućih tokova gotovine se redovno pregledaju da bi se smanjile razlike između procenjenih iznosa i stvarnog iskustva po osnovu gubitka.

Tokom godine se mogu, delimično ili u celosti, vršiti direktni otpisi dospelih plasmana i potraživanja za koje je nemogućnost njihove naplate izvesna, odnosno za koje je nastalo i dokumentovano umanjenje vrednosti. Direktni otpis nenaplativih potraživanja se vrši na osnovu odluka suda ili ovlašćenog organa Banke.

3.6.5. (e) Reprogramirani krediti

Banka na svakom pojedinačnom slučaju odlučuje o strategiji naplate kod klijenata sa finansijskim poteškoćama. Banka prvo uzima u razmatranje reprogram kredita ili restrukturiranje duga klijenata, a samo u slučaju da takvo rešenje nije moguće pristupa se realizaciji sredstava obezbeđenja. Načini reprograma ili restrukturiranja duga obuhvataju izmene uslova kredita i to prolongaciju dospeća, period počka, obuhvatanje više kredita u jedan novi sa produženim rokom otplate i njihove

kombinacije. Nakon izmene uslova ne smatra se da je kredit dospeo. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše reprogramirane i restrukturirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja, primenom prvobitne efektivne kamatne stope.

3.6.6. (f) Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6.7. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, iskazuju se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali, depozitovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije i sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti izdvojena na posebnim računima kod Narodne banke Srbije. Gotovina i sredstva kod centralne banke vode se po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja. Sredstva se drže radi izmirivanja kratkoročnih gotovinskih obaveza, a ne radi investiranja ili u druge svrhe.

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke je prikazana u Napomeni 15.

3.6.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i razgraničava se tokom trajanja ugovora.

3.6.9. Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

3.6.10. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

3.6.11. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

3.7. Rezerva za procenjene gubitke po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa internim aktom i Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik republike Srbije” 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 35/2014, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

U proceni kreditnog rizika, Banka saglasno Metodologiji sagledava: finansijski položaj dužnika sa aspekta profitne stabilnosti, ročne usklađenosti određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnost tokova, zaduženosti, pokazatelj finansijske zavisnosti, pokazatelj likvidnosti, pokazatelj pokriva kamatnih obaveza i pokazatelj profitabilnosti.

Pored ocene finansijskih pokazatelja bitan element ocene kategorije rizičnosti dužnika je urednost u izmirivanju materijalno značajnih obaveza prema Banci, u prethodnih 12 meseci i urednost na dan izveštavanja. Materijalno značajan iznos obaveze je 1% pojedinačnog potraživanja od dužnika ali ne manje od 10.000 RSD za pravno lice, odnosno ne manje od 1.000 RSD za preduzetnike, poljoprivrednike i fizička lica.

Osnovna klasifikacija dužnika nezavisna je od pribavljenih instrumenata obezbeđenja potraživanja.

Potraživanje od dužnika, zbog ocene kvaliteta instrumenata obezbeđenja, može biti različito klasifikovano od osnovne klasifikacije dužnika. Prema kvalitetu, instrumenti obezbeđenja se dele na prvoklasna sredstva obezbeđenja i adekvatna sredstva obezbeđenja.

Prvoklasnim obezbeđenjem klasifikuje u kategoriju A, a adekvatno obezbeđena potraživanja u kategoriju povoljniju od osnovne kategorije u koju je dužnik klasifikovan.

Banka ukupna potraživanja od dužnika klasifikuje u kategorije A, B, V, G i D na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnije u izmirivanju obaveza tog dužnika prema Banci, kao i na osnovu ocene njegove kreditne sposobnosti i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa Odlukom Narodne banke, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata: za kategoriju A 0%, za kategoriju B 2%, za kategoriju V 15%, za kategoriju G 30% i za kategoriju D 100%.

Banka je dužna da utvrdi iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji se utvrđuje kao zbir pozitivne razlike između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika. Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke predstavlja odbitnu stavku u obračunu adekvatnosti kapitala.

3.8. Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

a) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera, licenci i nematerijalnih ulaganja u pripremi. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti.

Zasebno stečene robne marke i licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Robne marke i licence imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi robnih marki i licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu odnosno softvera. Nematerijalna ulaganja se otpisuju redovno u toku godine na teret poslovnih rashoda obračunom amortizacije u skladu sa procenjenim korisnim vekom upotrebe koji iznosi 7 godina za core informacioni sistem banke i 5 godina za ostale softvere. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe se revidiraju i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu.

Nematerijalna ulaganja uključuju i ulaganja u softvere koja se ne amortizuju budući da nisu još uvek u upotrebi.

b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primenljivo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Prestanak priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme nastaje prilikom njihove prodaje ili kada se buduće ekonomske koristi ne očekuju od njihove upotrebe. Svi gubici i dobici nastali usled prestanka priznavanja sredstva (izračunati kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti sredstva) se priznaju u bilansu uspeha u godini kada je došlo do prestanka priznavanja.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija sredstava se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrednost do njihove rezidualne vrednosti tokom njihovog procenjenog veka trajanja, kao što sledi:

Vrsta sredstva	% amortizacije u 2017. godini	% amortizacije u 2016. godini
Građevinski objekti	1,87% - 2,24%	1,87% - 2,24%
Kompjuterska oprema	25,00%	25,00%
Nameštaj	11,00%	11,00%
Motorna vozila	15,50%	15,50%
Ostala oprema	10% - 33,33%	10% - 33,33%

Kod utvrđivanja osnovice za amortizaciju, nabavna odnosno procenjena vrednost se ne umanjuje za iznos preostale (rezidualne) vrednosti zato što se procenjuje da je ona posle korisnog veka trajanja jednog osnovnog sredstva jednaka nuli.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Knjigovodstvena vrednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrednost ukoliko je knjigovodstvena vrednost veća od njegove procenjene nadoknadive vrednosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 14).

c) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koja se drži radi zarade od zakupnine ili radi povećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Investiciona nekretnina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Obračun amortizacije investicionih nekretnina počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je stavljena u upotrebu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Investicione nekretnine se amortizuju stopom od 2,5% godišnje linearnom metodom amortizacije. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Banci i da se može pouzdano izmeriti. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

d) Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vekom upotrebe ne podležu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrednosti jednom godišnje.

Za sredstva koja podležu amortizaciji testiranje na umanjenje njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Za svrhu procene umanjenja vrednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi. Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

Banka je u 2015. godini uradila internu analizu provere umanjenja vrednosti sredstava primenom koncepta „Vrednost u upotrebi” u skladu sa MRS 36. Rezultati analize pokazali su da je nadoknadiva vrednost jedinice za generisanje gotovine - JGG (na nivou Banke) značajno niža od knjigovodstvene vrednosti JGG. Iz tog razloga se pristupilo primeni koncepta „Fer vrednost umanjeno za troškove prodaje”, na nivou pojedinačnih odnosno grupe sredstava. U 2017. godini nisu uočene naznake impariteta.

Odmeravanje fer vrednosti i obezvređenje nematerijalnih ulaganja Banke obelodanjeno je u Napomeni 20.

3.9. Lizing

a) Operativni lizing - Banka kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, kao i zakupa voznog praka priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

Banka ju u toku 2017. i 2016. godine uzimala u zakup poslovni prostor za obavljanje delatnosti.

b) Finansijski lizing - Banka kao korisnik finansijskog lizinga

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, kapitalizuje se na početku lizinga po nabavnoj vrednosti predmeta lizinga i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga, kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

U 2017. godini Banka nema ugovore za finansijski lizing.

c) Operativni lizing - Banka kao zakupodavac

Zakup je sporazum po kome zakupodavac prenosi na zakupca pravo korišćenja sredstva tokom dogovorenog vremenskog perioda u zamenu za jedno ili više plaćanja. Kada je sredstvo dato u operativni lizing to sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstva. Prihod od zakupnine priznaje se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Banka daje u zakup delove svog poslovnog prostora i po tom osnovu ostvaruje prihode od zakupnina, kao što je navedeno u Napomeni 9.

3.10. Stečena aktiva

Prema politici Banke, vrši se procena da li je stečeno sredstvo pogodno za interno poslovanje Banke ili ga treba prodati. Sredstva za koja se utvrdi da se mogu upotrebiti za poslovanje Banke se klasifikuju u okviru relevantne pozicije aktive po nižoj od vrednosti stečenog sredstva ili knjigovodstvene vrednosti potraživanja.

3.11. Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalna sredstva (ili grupe za otuđenje) namenjena prodaji su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje i ako se prodaja smatra veoma izvesnom. Ova sredstva se iskazuju po nižoj od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje, ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja. Ovaj uslov se smatra ispunjenim samo kada je prodaja veoma izvesna i kada sredstvo (ili grupa sredstava za otuđenje) je raspoloživo za prodaju u postojećem stanju. Rukovodstvo mora da preuzme obavezu da će ga prodati kako bi se ispunio kriterijum za priznavanje, a završetak postupka prodaje se očekuje u periodu od jedne godine od inicijalne klasifikacije.

Banka je tokom 2016. i 2017. godine stekla određeni broj objekata koji su predstavljali obezbeđenje po kreditima učešćem u svojstvu kupca na drugoj vansudskoj aukciji. Kupovinom ovih nepokretnosti, Banka je zatvorila deo duga klijenata u visini ostvarene cene nepokretnosti. Rukovodstvo Banke je svojom odlukom definisalo da će se pristupiti prodaji ovih nepokretnosti odmah po preuzimanju i preduzete su sve aktivnosti u cilju što brže realizacije prodaje.

3.12. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanje se priznaje:

- Kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- Kada je u većoj meri verovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- Kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato.

Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke. Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, verovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao celine. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta verovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima i obelodanjuju se u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 33).

Potencijalne obaveze se procenjuju u kontinuitetu da bi se utvrdila mogućnost verovatnoće odliva ekonomskih resursa. Ukoliko će verovatan odliv resursa u budućnosti biti zahtevan za stavke prethodno priznate kao potencijalne obaveze, rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima za period u kome je nastala promena verovatnoće nastanka događaja.

Rezervisanja za preuzete potencijalne obaveze se odvojeno obračunavaju za:

- Neiskorišćene a odobrene kredite;
- Izdate plative i činidbene garancije;
- Nepokrivene akreditive;
- Druge oblike jemstva po kojima može doći do plaćanja.

Vrednost izloženosti kreditnom riziku (EAD) za potencijalne obaveze je jednaka onom delu izloženosti riziku za koji se očekuje da će biti iskorišćen u vreme neispunjenja obaveze.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.13. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

(b) Rezervisanja po osnovu ostalih naknada – otpremnina prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu kao i Pravilnikom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini od dve prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate s tim da tako utvrđena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom kod poslodavca u momentu isplate odnosno ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, ako je to za zaposlenog povoljnije.

Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Parametri koji su korišćeni pri obračunu su prikazani u Napomeni 27.

(c) Rezervisanja za otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrednost.

d) Učešće u dobiti i bonusu

Banka priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja pripada akcionarima nakon određenih korekcija. Banka priznaje rezervisanje u slučaju ugovorene obaveze ili ako je ranija praksa stvorila izvedenu obavezu.

3.14. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i akumuliranog rezultata.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma izveštajnog perioda se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

3.14.1. Akcijski kapital

Obične akcije se klasifikuju kao kapital.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena nadoknada, uključujući sve direktno pripisive dodatne troškove (bez poreza na dobit), odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima kapitala sve dok se akcije ne ponište ili ne reemituju. Ukoliko se takve akcije kasnije reemituju, sve primljene naknade, bez direktno pripisivih dodatnih troškova transakcije i efekata poreza na dobit, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala. Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija.

3.14.2. Ostali oblici osnovnog kapitala

Emisiona premija predstavlja razliku između nominalne i prodajne vrednosti akcija. Nominalna vrednost akcije predstavlja proizvod nominalne cene pojedinačne akcije i ukupnog broja. Rezerve formirane iz dobiti nastaju izdavanjem dela dobitka nakon oporezivanja i reč je o delu ukupne dobiti Banke koju ona nije isplatila vlasnicima akcija u obliku dividendi i zaposlenima po osnovu učešća u dobitku.

3.15. Porezi i doprinosi

Odloženi porezi

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja „goodwill-a” ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit, ili gubitak, ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost, ili deo vrednosti, odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze, izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih, ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto rezultat perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala.

Ostali porezi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja, uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru Ostalih rashoda (Napomena 13).

3.16. Sistem internih kontrola za računovodstvene procedure

Addiko Banka ima sistem interne kontrole (ICS) računovodstvenih postupaka kojima se definišu i realizuju procesi u celoj organizaciji. Organi upravljanja u svakoj jedinici Grupe su odgovorni za primenu pravila i procedura Grupe. Usklađenost sa politikama Grupe se prati u okviru revizije koju izvršavaju interni i eksterni revizori.

ICS, kao deo sistema upravljanja rizicima Banke, ima sledeće opšte ciljeve:

- Zaštita i sprovođenje poslovnih strategija i strategija rizika, kao i politika Grupe;
- Efektivno i efikasno korišćenje svih resursa u cilju postizanja ciljanog komercijalnog uspeha;
- Obezbeđivanje pouzdanog finansijskog izveštavanja;
- Podrška i usklađivanje sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima;

Posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Grupe su da ICS osigura da su sve poslovne transakcije blagovremeno, korektno i na jedinstven način evidentirane za računovodstvene svrhe.

Pored toga, sistem treba da obezbedi da nema grešaka ili namere prevare koje bi uticale na adekvatno iskazivanje finansijske pozicije i performansi kompanije.

To je slučaj kada god su podaci dati u finansijskim izveštajima i napomenama u suštini u suprotnosti sa ispravnim podacima, odnosno kad god, pojedinačno ili zbirno, oni mogu da utiču na odluke od strane korisnika finansijskih izveštaja, pri čemu takva odluka može izazvati ozbiljnu štetu, kao što su finansijski gubici, nametanje sankcija od strane bankarskog supervizora ili reputacione štete.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statičan sistem već se permanentno prilagođava novom okruženju. Implementacija sistema interne kontrole se u osnovi zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Izvršni odbor i menadžment tim aktivno i svesno prihvataju njegovu ulogu svojim primerom ponašanja.

4. Politika upravljanja rizicima

4.1. Faktori finansijskog rizika

Politike upravljanja rizicima u Banci imaju za cilj da se putem poštovanja i primene principa i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju minimiziraju u najvećoj mogućoj meri, da svi aspekti poslovanja Banke budu stabilni i što je moguće manje osetljivi na negativne interne i eksterne faktore i da rizični profil Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Banka svoj rizični profil zasniva na nivou adekvatnosti kapitala kojim se obezbeđuje pokriće rizika koje zahteva zakonska regulativa.

Osim toga Banka prati i izloženosti drugim rizicima iz poslovanja Banke i njenog okruženja, a koji se ne zahtevaju zakonskim propisima o pokazateljima adekvatnosti kapitala.

Politikama za upravljanje rizicima u Banci je regulisano upravljanje svim relevantnim rizicima (koji su navedeni u daljem tekstu), a kojima je Banka izložena. Banka je svoje politike i procedure upravljanja rizicima zasnovala na zahtevima zakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na politikama, procedurama i drugim relevantnim dokumentima Addiko Group.

Pristup u upravljanju pojedinačnim rizicima Banke određen je pozitivnom regulativom Republike Srbije i internim aktima Banke. Ciljani nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složnošću poslova koje Banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (buffer) za druge rizike iz poslovanja Banke i njenog okruženja kojima je Banka izložena. Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje/procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika. U upravljanju rizicima učestvuju:

1. Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom - Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor Banke;
2. Radna tela Izvršnog odbora Banke - Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata kao i Savetodavno telo za upravljanju operativnim rizikom;

3. Organizacioni delovi Banke - Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi, Sektor za upravljanje Retail rizikom i naplatom, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Upravni odbor Banke utvrđuje strategiju i politike za upravljanje rizicima, koje sprovodi Izvršni odbor. Izvršni odbor usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Relevantni rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

a) Finansijski rizici

- Tržišni rizici (devizni rizik, rizik kamatnih stopa, rizik promene cena),
- Kreditni rizik,
- Rizik likvidnosti,

b) Ostali rizici

- Rizik zemlje,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- Operativni rizik.

4.1.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja potraživanja Banke.

Služba kontrole kreditnog rizika (eng. Credit Risk Control) koje posluje u okviru Odeljenja kontrole rizika identifikuje, meri, vrši procenu, prati i izveštava o kreditnom riziku na nivou portfolija, odnosno Banke kao celine. Služba kontrole kreditnog rizika prati, meri i izveštava o kreditnom riziku na lokalnom i Grupnom nivou definišući izveštaje u skladu sa potrebama krajnjih korisnika izveštaja.

Izveštaji o kreditnom riziku za potrebe izveštavanja Izvršnog odbora, Upravnog odbora i Odbora za reviziju sačinjavaju se najmanje kvartalno, dok izveštavanje prema Grupi ima dinamiku koja je usklađena sa potrebama Grupe. U Službi kontrole kreditnog rizika sprovodi se proces obračuna rezervisanja u skladu sa NBS regulativom i prema metodologiji utvrđenoj od strane Banke, a baziranoj na IFRS.

Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi pokriva aktivnosti procene kreditnog rizika neproblematičnih klijenata, sprečavanja pojave novih problematičnih plasmana i upravljanja postojećim problematičnim plasmanima. Segmenti klijenata za koje je odgovoran sektor jesu „corporate”, javni sektor i finansijske institucije.

Odeljenje za odobrenje plasmana privredi u okviru sektora za upravljanje rizicima plasmana privredi aktivno učestvuje u pripremi kreditnih aplikacija i proceni kreditnog rizika pojedinačnih klijenata koja sadrži stručno mišljenje odnosno „glas” o konkretnom kreditnom zahtevu (pozitivno, negativno ili pozitivno uz uslov) kao i u kontinuiranom praćenju kreditne sposobnosti klijenata u skladu sa zahtevima NBS i Grupe.

U okviru Odeljenja za prevenciju i upravljanje problematičnih plasmanima privredi, kao sastavnog dela Sektora obavlja se sledeće aktivnosti:

- 1) Sprečavanje pojave novih problematičnih plasmana kontinuiranom analizom i praćenjem kretanja promena na portfoliju u nadležnosti sektora. Takođe se obavljaju aktivnosti implementacije i sprovođenja sistema za rano upozorenje na povećanje kreditnog rizika, sprovođenja i unapređenja procesa praćenja kreditnog rizika korporativnih klijenata.
- 2) Aktivno učestvovanje u procesu restrukturiranja klijenata u cilju njihovog oporavka, procesu prinudne naplate i ostalim merama koje doprinose naplati problematičnih potraživanja i minimiziranju dodatnih troškova rizika.

Sektor upravljanja Retail rizikom i naplatom meri i prati kreditni rizik i performanse Retail portfolija (Fizička lica, MSP, Preduzetnici i Poljoprivrednici). Sektor se sastoji od dva odeljenja, jedne službe i dve nezavisne funkcije. U okviru Odeljenja za naplatu Retail plasmana oformljene su Služba za prinudnu naplatu i Služba za upravljanje potraživanjima u docnji. Služba za prinudnu naplatu procesuirala klijente čiji su ugovori raskinuti kroz pokretanje sudskih/vansudskih postupaka prinudne naplate uz mogućnost ostavljanja klijentima vremena za dobrovoljno izmirenje duga. Služba za upravljanje potraživanjima u docnji tretira sve klijente i izloženosti koje su u skladu sa Grupnom segmentacijom označeni kao Retail segment. Svi klijenti nakon jednog dana kašnjenja se prebacuju u nadležnost i aktivnost se svodi na naplatu dospelih potraživanja. Odeljenje za odobrenje Retail plasmana obavlja aktivnosti izrade finansijske analize i procene kreditnog rizika za neproblematične klijenata (PL) iz Mikro segmenta (mala privredna društva, preduzetnici, poljoprivrednici) i iz segmenta fizičkih lica (Private Individuals). Služba za upravljanje Retail portfoliom upravlja rizikom u portfoliju Retail segmenta na osnovu redovnog praćenja, kvantitativnih i kvalitativnih analiza kreditnog portfolija i ključnih indikatora rizika kroz konstantnu optimizaciju kreditnih politika, proizvoda i procesa u cilju obezbeđenja definisanog apetita rizika. Ekspertska funkcija za sprečavanje prevara i

kontrolu u okviru Sektora za upravljanje Retail rizikom i naplatom pokriva prevenciju, detekciju, istragu i sanaciju kreditnih prevara. Osnovni cilj je sprečavanje prevarnih radnji u procesu odobravanja kreditnih proizvoda kao i kontinuirano praćenje portfolija u cilju otkrivanja prevarnih radnji. Funkcija obuhvata i reviziju kreditnog procesa za segment stanovništva čiji je glavni cilj unapređenje procesa životnog ciklusa kredita putem identifikovanja i procene postojećih i potencijalnih slabosti i nedostataka. Savetodavno telo za kontrolu rizika prati izloženost Banke kreditnom riziku, riziku izloženosti, riziku zemlje porekla dužnika i predlaže Izvršnom odboru mere za upravljanje ovim rizicima. Sednice Savetodavnog tela za kontrolu rizika održavaju se najmanje jednom kvartalno.

Rad Savetodavnog tela za kontrolu rizika je regulisan Odlukom o nadležnosti i načinu rada Savetodavnog tela za kontrolu rizika - koju donosi Izvršni odbor Banke.

U radu ovog Savetodavnog tela, pored Odeljenja kontrole rizika, Sektora za upravljanje rizicima plasmana privredi, Sektora za upravljanje Retail rizikom i naplatom i člana Izvršnog odbora koji je odgovoran za rad istih sektora/odeljenja i ujedno je predsednik Odbora, učestvuju i tržišni Sektori.

U skladu sa nadležnostima, Savetodavno telo na svojim sednicama u oblasti kreditnog rizika razmatra, između ostalog, strukturu kreditnog portfolija Banke po određenim indikatorima kreditnog rizika na nivou portfolija i podsegmenta portfolija Banke I to po osnovu ukupne kreditne izloženosti, ukupnom nivou ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u odnosu na ukupni portfolio, stepenu obezbeđenja ukupne izloženosti ukupnim kolateralima i pojedinim vrstama kolaterala, nivo izloženosti Banke riziku zemlje dužnika i sl.

Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata Banke odgovorno je za praćenje portfolija klijenata u nadležnosti sektora poslovanja sa privredom i javnim sektorom. Ono prevashodno uzima u razmatranje klijente sa kategorijom rejtinga 1A-4E, odnosno klijente kod kojih je došlo do ispoljavanja ranih faktora upozorenja da je moguće pogoršanje kreditnog rizika. Savetodavno telo određuje klasifikaciju pojedinačnih neproblematičnih klijenata, predlaže i prati mere za sprečavanje povećanja kreditnog rizika.

4.1.1.1. Izveštavanje o kreditnom riziku

Izveštavanje za lokalne potrebe

Izveštavanje Izvršnog odbora i drugih tela Banke o kreditnom riziku na nivou portfolija Banke obavlja Služba kontrole kreditnog rizika najmanje jednom kvartalno dostavljanjem materijala koji se prezentuju na sednici Savetodavnog tela za kontrolu rizika.

Kroz materijale, koje *Služba kontrole kreditnog rizika* najmanje kvartalno dostavlja zapisničaru Savetodavnog tela daje se analiza postojećeg ukupnog kreditnog portfolija i dinamika njegovog razvoja u prethodnim kvartalima po različitim osnovama kao i osvrt na rizičnost pojedinih oblika izloženosti od značaja za tekuće poslovanje i kontrolu ukupnog kreditnog rizika.

Osnovni smisao analiza koje se prezentuju je prikaz izloženosti Banke po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki na poslednji dan u mesecu za koji se izveštava, pripadajućih relevantnih pozicija i pokazatelja (rezervacije, racio rezervacija u odnosu na izloženost, broj klijenata, itd.), kao i njihova dinamika i razvoj u odnosu na prethodne periode izveštavanja.

Upravnom odboru, na kvartalnom nivou, dostavlja se izveštaj o upravljanju rizicima, čiji su format i sadržina standardizovani. Ovaj izveštaj u delu o kreditnom riziku obuhvata različite preglede i aspekte merenja, procene i praćenja kreditnog rizika u kontekstu izloženosti istom, kvalitetu portfolija sa aspekta različitih kriterijuma, kao i uticaju na kapital Banke (imajući u vidu ICAAP metodologiju).

Izveštavanje prema Grupi

Služba kontrole kreditnog rizika jednom mesečno Grupi dostavlja izveštaj „Key Risk Indicators - KRI”, koji predstavlja i osnovu za pripremu materijala za mesečni conference call sa grupnim CRO i članovima njegovog tima o kretanju portfolija za prethodni mesec.

Isti izveštaj predstavlja i izvor za potrebe praćenja kretanja kreditnog portfolija i izveštavanja u okviru Savetodavnog tela za kontrolu rizika, Upravnog odbora i Odbora za reviziju Banke.

Sistem rangiranja klijenata

Banka radi procenu kreditnog rizika u skladu sa jedinstvenim standardima Addiko grupe i usklađena je kako sa domaćom zakonskom regulativom tako i sa internim politikama i procedurama rejtingovanja klijenata. Kriterijumi za klasifikaciju i rejtingovanje klijenata Banke su u potpunosti usaglašeni sa važećom Odlukom o klasifikaciji.

Procena obuhvata kvalitativnu i kvantitativnu procenu rizika, dakle sveobuhvatnu finansijsku analizu, ocenu boniteta i rejtinga klijenta.

Kvantitativna analiza se zasniva na proceni kreditne sposobnosti klijenta što podrazumeva analizu bilansne strukture, pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, efikasnosti, profitabilnosti, novčane tokove, limite zaduživanja, te procenu budućeg poslovanja klijenata u narednom periodu (za vreme trajanja plasmana). Kvalitativni pokazatelji se baziraju na oceni razvoja sektora i grane u kojoj klijent posluje, oceni primenjenih računovodstvenih politika, proceni strateških i ekonomskih faktora koji odlikuju klijenta u okviru relevantne industrije.

Procena kreditne sposobnosti radi se u okviru interno razvijenih alatki/sistema za određene kategorije finansiranja (Posebni sistemi postoje za korporativne plasmane „CO”, mala i srednja preduzeća „SC”, fizička lica „PI Scorecard” i „Retail Behaviour Rating”, komercijalne nepokretnosti „RE”, opštine i lokalne samouprave „MU”, zemlje „CT”, banke „BN”, osiguravajuće kompanije „IN”, projektno finansiranje „PJ”. Takođe su u upotrebi ekspert alat (EX) za rejtingovanje klijenata koji se zbog određenih specifičnosti ne mogu oceniti ni kroz jedan gore pomenuti alat, kao i WebFER „WF” alat za automatsko dodeljivanje rejtinga klase 5 klijentima koji su u kašnjenju preko 90 dana. Rejting alatke se baziraju na „hard” i „soft” činjenicama i odražavaju kako finansijske, tako i nefinansijske podatke o klijentu.

Klijentima Banke se dodeljuju rejtinzi iz klasa 1 do 5 (i podklasa A do E) tako da rejtinzi 1A do 3E predstavljaju standardne rejtinge, dok su rejtinzi 4A do 4E ispod-standardni rejtinzi. Klijenti sa rejtinzima klase 5 predstavljaju klijente u statusu gubitka (Default).

1A – 1B	Najbolja kreditna sposobnost
1C – 1D	Odlična kreditna sposobnost
1E	Vrlo dobra kreditna sposobnost
2A – 2B	Dobra kreditna sposobnost
2C	Dobra do umerena kreditna sposobnost
2D – 2E	Umerena kreditna sposobnost
3A – 3B	Prihvatljiva kreditna sposobnost
3C – 3E	Nedovoljna kreditna sposobnost
4A – 4E	Watch list
5A – 5E	Default

Preuzete i potencijalne obaveze nose kreditni rizik, te se njihova procena radi na identičan način, procenom svih kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja.

4.1.1.2. Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja

Finansijsko sredstvo smatra se obezvređenim ukoliko je identifikovan najmanje jedan od objektivnih dokaza da je došlo do obezvređivanja ovih sredstava.

Banka primenjuje sledeće grupe indikatora da bi obezbedila objektivni dokaz da je došlo do obezvređenja:

- Klijent je u materijalno značajnom kašnjenju preko 90 dana;
- Izražena sumnja u kreditnu sposobnost klijenta;
- Restrukturiranje uslovljeno pogoršanjem finansijske sposobnosti dužnika (Forberance);
- Delimičan ili potpuni otpis potraživanja;
- Prodaja dela ili celokupnog potraživanja usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika;
- Nesolventnost/Stečaj.

Gubitak usled obezvređenja je razlika između knjigovodstvene vrednosti kreditne izloženosti iskazane u knjigama banke i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine.

Otpis potraživanja vrši se na osnovu Odluke nadležnih instanci u skladu sa ovlašćenjima, ukoliko se utvrdi da potraživanje nije naplativo.

Proces utvrđivanja obezvređenja je podeljen u dva koraka:

1. Provera objektivnih dokaza o obezvređenju,
2. Provera iznosa obezvređenja ako isto postoji.

Utvrđivanje obezvređenja po kreditnim izloženostima zahteva razdvajanje pojedinačno značajnih od onih koji nisu pojedinačno značajni.

Metod kolektivne procene se koristi kod:

- Pojedinačno značajnih izloženosti gde nijedan događaj gubitka nije identifikovan pojedinačno (odnosno nije bilo povećanja kreditnog rizika);
- Potraživanja kod kojih je iznos ispravke vrednosti za obezvređenje bilansne aktive ili rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama obračunat na pojedinačnom nivou jednak nuli;

- Za sve izloženosti bez značaja (male vrednosti).

Banka za kolektivnu procenu obezvređenja koristi model zasnovan na konceptima nastalog gubitka i perioda identifikacije gubitka pri čemu su parametri za obračun neophodnog rezervisanja obračunati na osnovu istorijskih podataka, procenjeni ekspertski ili potiču iz modela ocene rejtinga klijenta.

Najznačajniji kriterijum za utvrđivanje koji će se metod koristiti za procenu pojedinačnih rezervisanja za rizike jeste da li je ukupni iznos izloženosti individualno značajan ili ne. Banka tretira određenu izloženost kao individualno značajnu u slučaju kada ukupna bruto izloženost grupe povezanih lica na nivou Banke prelazi 150.000 EUR bez umanjenja po osnovu vrednosti kolaterala.

Prema politici za otkrivanje statusa neizmirenja obaveza i izlazak iz tog statusa Banke, predviđeni su uslovi koji moraju biti ispunjeni kao i vremenski period kada se klijentu može ukinuti status neizmirenja obaveza. U uobičajenim slučajevima minimalni period u kome klijent ne sme kasniti sa plaćanjima je 3 meseca. Po isteku ovog roka, ako je ispunio uslove za povratak, klijent dobija inicijalni rejting (rejting po poslednjim finansijskim izveštajima).

Posebni uslovi propisani su za „Forborne” klijente kod kojih je izvršena izmena uslova ugovora zbog pogoršanja finansijskog stanja.

Politikom za izdvajanje rezervisanja za kreditni rizik Banka definiše okvir kojim pokriva ovu oblast dok su proces i odgovornosti pri obračunu obezvređenja definisani Procedurom za obračun rezervisanja.

Banka je politikom definisala odgovornosti za odobravanje promena nivoa rezervisanja kod kojih je utvrđen status neizmirenja obaveza a pojedinačno su materijalno značajna.

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive („Smernice”), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke („Službeni glasnik RS”, br. 125/2014, 4/2015 i 103/2016) i iste nisu bile predmet eksterne revizije.

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su između ostalog:

- 1) Hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima,
- 2) Jemstva pravnih i fizičkih lica,
- 3) Zaloga nad pokretnom imovinom,
- 4) Zaloga nad hartijama od vrednosti,
- 5) Garancije banaka i korporativne garancije,
- 6) Položeni garantni depoziti.

Faktori koji utiču na procenu vrednosti kolaterala:

- a) Period na koji je kolateral založen,
- b) Vrednost poslednje procene kolaterala (interne ili eksterne),
- c) Neto prodajna cena kolaterala (bez poreza, provizija),

Da bi se procenilo obezvređenje za budući priliv od realizacije kolaterala, Banka procenjuje vrednost kolaterala i vreme do naplate. Koeficijent za koji se koriguje vrednost kolaterala predstavlja korekciju kolaterala do iznosa koji se može povratiti u procesu naplate iz kolaterala.

Banka nastoji da smanji rizik uzimanjem kolaterala, gde god je to moguće. Kao kolateral se javljaju različiti oblici finansijskih i nefinansijskih sredstava kao što su depoziti, hartije od vrednosti, garancije, hipoteke, zalihe i potraživanja. Vrednost kolaterala se obično utvrđuje prilikom uspostavljanja kao i godišnje na bazi statistike, odnosno jednom u tri godine procenom ovlašćenog procenitelja kada su u pitanju nepokretnosti ili pokretnosti, dok se neki tipovi kolaterala, kao što su na primer, depoziti ili hartije od vrednosti vrednuju i na mesečnoj osnovi.

Banka kroz postupke dobrovoljne prodaje, sudskog i vansudskog izvršenja, kao i kroz postupke stečaja vrši prodaju kolaterala koji služe kao obezbeđenje problematičnih plasmana. Način prodaje zavisi od saradnje klijenata, njihovog pravnog statusa kao i pravnog statusa kolaterala.

Fer vrednost kolaterala po tipu kolaterala data je u sledećoj tabeli:

Kolaterali	'000 RSD	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stambene nepokretnosti	22.200.195	28.924.771
Komercijalne nepokretnosti	19.523.828	14.438.170
Finansijska sredstva	626.084	175.213
Garancije	1.246.799	2.532.077
Ostalo	1.582.594	1.155.208
Ukupno	45.179.500	47.225.439

Finansijski efekat kolaterala na dan 31. decembra 2017. godine dat je u sledećoj tabeli:

Bilansne stavke	'000 RSD				
	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti bez korišćenja kolaterala	Neto knjigovodstvena vrednost bez korišćenja kolaterala
31. decembar 2017. godine					
Maksimalna izloženost kreditnom riziku					
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	2.833.648	(5.607)	2.828.041	(5.607)	2.828.041
Plasmani državnim institucijama	3.246.202	(84.418)	3.161.784	(90.774)	3.155.428
Plasmani fizičkim licima	32.926.994	(5.374.111)	27.552.883	(5.884.975)	27.042.019
Plasmani privredi	32.406.218	(2.839.042)	29.567.176	(5.561.724)	26.844.494
Plasmani malim i srednjim preduzećima	1.718.785	(361.051)	1.357.734	(397.406)	1.321.379
Ukupno	73.131.847	(8.664.229)	64.467.618	(11.940.486)	61.191.361

Finansijski efekat kolaterala na dan 31. decembra 2016. godine dat je u sledećoj tabeli:

Bilansne stavke	'000 RSD				
	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti bez korišćenja kolaterala	Neto knjigovodstvena vrednost bez korišćenja kolaterala
31. decembar 2016. godine					
Maksimalna izloženost kreditnom riziku					
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	4.633.911	(8.820)	4.625.091	(9.233)	4.624.678
Plasmani državnim institucijama	5.162.593	(133.424)	5.029.169	(140.561)	5.022.032
Plasmani fizičkim licima	38.170.963	(9.113.149)	29.057.814	(9.968.618)	28.202.345
Plasmani privredi	28.916.579	(3.809.747)	25.106.832	(7.617.310)	21.299.269
Plasmani malim i srednjim preduzećima	2.507.224	(1.272.937)	1.234.287	(1.355.042)	1.152.182
Ukupno	79.391.270	(14.338.077)	65.053.193	(19.090.764)	60.300.506

4.1.1.3. Kvantitativne i kvalitativne informacije o kreditnom riziku

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Koncentracija rizika se prati na nivou pojedinačnog klijenta, geografskim područjima i industriji. Na dan 31. decembra 2017. godine, najveća izloženost prema pojedinačnom klijentu je iznosila 3.299.070 hiljada RSD. Maksimalna izloženost kreditnom riziku je prikazana u sledećoj tabeli:

Bilansne stavke

'000 RSD

31. decembar 2017. godine	Finansijske institucije	Država	Fizička lica	Trgovina	Građevinarstvo	Proizvodnja i nafta	Usluge	Ukupno
Gotovina i sredstva kod Centralne banke (Napomena 15)	10.575.958	–	–	–	–	–	–	10.575.958
Kredit i potraživanja od banaka i komitenata (Napomene 18, 19)								
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	2.828.041	–	–	–	–	–	–	2.828.041
Plasmani državnim institucijama	–	3.161.784	–	–	–	–	–	3.161.784
Plasmani fizičkim licima	–	–	27.552.883	–	–	–	–	27.552.883
Plasmani privredi	–	–	–	7.761.712	2.413.952	12.048.708	7.342.804	29.567.176
Plasmani malim i srednjim preduzećima	–	–	–	132.927	29.565	839.316	355.926	1.357.734
	2.828.041	3.161.784	27.552.883	7.894.639	2.443.517	12.888.024	7.698.730	64.467.618
Finansijski instrumenti								
Za trgovanje (Napomena 16)	157.021	101.474	–	–	–	–	–	258.495
Raspoloživi za prodaju (Napomena 17)	1.317.529	15.461.853	–	–	–	–	–	16.779.382
Ukupno finansijski instrumenti	1.474.550	15.563.327	–	–	–	–	–	17.037.877
Ukupno bilansne stavke	14.878.549	18.725.111	27.552.883	7.894.639	2.443.517	12.888.024	7.698.730	92.081.455

Banka ulazi u različite aranžmane koji rezultiraju opozivim i neopozivim obavezama po nepovučenim sredstvima, kao i ostalim vanbilansnim stavkama. Iako se ovakvi aranžmani ne prezentuju u okviru bilansnih pozicija, oni sadrže određeni kreditni rizik i čine sastavni deo celokupnog rizika Banke. Iznosi prikazani u sledećoj tabeli su na neto osnovi, odnosno umanjeni za pripadajuća rezervisanja:

Vanbilansne stavke

'000 RSD

31. decembar 2017. godine	Finansijske institucije	Država	Fizička lica	Trgovina	Građevinarstvo	Proizvodnja i nafta	Usluge	Ukupno
Finansijski derivati (Napomena 33)	51.234.461	–	–	–	–	–	–	51.234.461
FX swap-ovi	51.234.461	–	–	–	–	–	–	51.234.461
Preuzete buduće obaveze (Napomena 33)								
Garancije i nepokriveni akreditivi	29.448	985.131	–	795.144	2.010.913	1.025.308	922.155	5.768.099
Nepovučena sredstva i ostale neopozive obaveze	8.000	277.284	590.409	2.322.421	1.321.823	2.535.260	1.471.998	8.527.195
Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze	37.448	1.262.415	590.409	3.117.565	3.332.736	3.560.568	2.394.153	14.295.294
Ukupno vanbilansne stavke	51.271.909	1.262.415	590.409	3.117.565	3.332.736	3.560.568	2.394.153	65.529.755

Koncentracija rizika se prati na nivou pojedinačnog klijenta, geografskim područjima i industriji. Na dan 31. decembra 2016. godine, najveća izloženost prema pojedinačnom klijentu je iznosila 3.688.869 hiljada RSD. Maksimalna izloženost kreditnom riziku je prikazana u sledećoj tabeli:

Bilansne stavke

'000 RSD

31. decembar 2016. godine	Finansijske institucije	Država	Fizička lica	Trgovina	Građevinarstvo	Proizvodnja i nafta	Usluge	Ukupno
Gotovina i sredstva kod Centralne banke (Napomena 15)	12.290.116	–	–	–	–	–	–	12.290.116
Kredit i potraživanja od banaka i komitenata (Napomene 18, 19)								
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	4.625.091	–	–	–	–	–	–	4.625.091
Plasmani državnim institucijama	–	5.029.169	–	–	–	–	–	5.029.169
Plasmani fizičkim licima	–	–	29.057.814	–	–	–	–	29.057.814
Plasmani privredi	–	–	–	7.159.704	1.264.641	9.097.751	7.584.736	25.106.832
Plasmani malim i srednjim preduzećima	–	–	–	493.742	99.856	326.780	313.909	1.234.287
	4.625.091	5.029.169	29.057.814	7.653.446	1.364.497	9.424.531	7.898.645	65.053.193
Finansijski instrumenti								
Za trgovanje (Napomena 16)	38.658	1.169.832	–	–	–	–	–	1.208.490
Raspoloživi za prodaju (Napomena 17)	1.336.921	15.444.958	–	–	–	–	–	16.781.879
Ukupno finansijski instrumenti	1.375.579	16.614.790	–	–	–	–	–	17.990.369
Ukupno bilansne stavke	18.290.786	21.643.959	29.057.814	7.653.446	1.364.497	9.424.531	7.898.645	95.333.678

Banka ulazi u različite aranžmane koje rezultiraju opozivim i neopozivim obavezama po nepovučenim sredstvima, kao i ostalim vanbilansnim stavkama. Iako se ovakvi aranžmani ne prezentuju u okviru bilansnih pozicija, oni sadrže određeni

kreditni rizik i čine sastavni deo celokupnog rizika Banke. Iznosi prikazani u sledećoj tabeli su na neto osnovi, odnosno umanjeni za pripadajuća rezervisanja:

Vanbilansne stavke

'000 RSD

31. decembar 2016. godine	Finansijske institucije	Država	Fizička lica	Trgovina	Građevinarstvo	Proizvodnja i nafta	Usluge	Ukupno
Finansijski derivati (Napomena 33)								
FX swap-ovi	28.963.577	–	–	–	–	–	–	28.963.577
Preuzete buduće obaveze (Napomena 33)								
Garancije i nepokriveni akreditivi	–	356.190	–	1.235.404	2.459.406	820.846	402.885	5.274.731
Nepovučena sredstva i ostale neopozive obaveze	4.000	904.131	722.462	1.544.014	625.929	2.444.569	2.293.578	8.538.683
Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze	4.000	1.260.321	722.462	2.779.418	3.085.335	3.265.415	2.696.463	13.813.414
Ukupno vanbilansne stavke	28.967.577	1.260.321	722.462	2.779.418	3.085.335	3.265.415	2.696.463	42.776.991

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po geografskim područjima

Banka vrši analizu, merenje i upravljanje rizikom koncentracije geografske regije. Merenje i upravljanje rizikom koncentracije se sprovodi u okviru redovnog ICAAP obračuna. Uzimajući u obzir razlike u stepenu rasta i razvoja određenih regija u Republici Srbiji. Banka je klasifikovala sledeće geografske regije: Beograd, Vojvodina i ostatak Republike Srbije. Racio koncentracije određenog geografskog regiona predstavlja udeo pojedinog regiona u ukupnom kreditnom portfoliju.

U sledećoj tabeli dat je pregled koncentracije izloženosti po geografskim područjima na dan 31. decembra 2017 godine:

'000 RSD

31. decembar 2017. godine	Gotovina i sredstva kod centralne banke i Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju i Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Garancije i ostale preuzete obaveze	Ukupno
Srbija					
Beograd	12.269.699	44.892.747	16.198.020	10.613.972	83.974.438
Vojvodina	–	13.876.271	–	1.864.297	15.740.568
Ostatak Srbije	–	11.310.996	–	1.862.239	13.173.235
Ostale zemlje					
Evropska Unija	310.592	104.475	839.857	–	1.254.924
Ostatak sveta	829.315	113.710	–	–	943.025
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5.607)	(8.658.622)	–	(45.214)	(8.709.443)
Ukupno	13.403.999	61.639.577	17.037.877	14.295.294	106.376.747

U sledećoj tabeli dat je pregled koncentracije izloženosti po geografskim područjima na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

31. decembar 2016. godine	Gotovina i sredstva kod centralne banke i Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju i Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Garancije i ostale preuzete obaveze	Ukupno
Srbija					
Beograd	15.464.166	48.804.333	17.268.312	11.079.589	92.616.400
Vojvodina	–	14.712.448	–	1.156.967	15.869.415
Ostatak Srbije	–	10.795.936	–	1.647.542	12.443.478
Ostale zemlje					
Evropska Unija	382.384	253.055	722.057	–	1.357.496
Ostatak sveta	1.077.477	191.587	–	75	1.269.139
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8.820)	(14.329.257)	–	(70.759)	(14.408.836)
Ukupno	16.915.207	60.428.102	17.990.369	13.813.414	109.147.092

c) Struktura plasmana po rejtinzima i statusu

Sistem rangiranja klijenata je objašnjen u Napomeni 4.1.1.2. Standardnim rejtingom smatraju se rejtinzi od 1A do 3E. Ispod standardnog rejtinga su rejtinzi klijenata od 4A do 4E, dok individualno procenjena potraživanja obuhvataju klijente prema kojima je Banka značajno izložena. To su potraživanja od dužnika čiji ukupni dug (pre smanjenja za iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama) na dan obračuna iznosi više od 150.000 EUR.

Sledeća tabela prikazuje kvalitet kreditnog portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine:

'000 RSD

	Nedospeli neispravljeni		Dospela neispravljena		Ukupno bruto	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
	Standardni rejting	Watch list	potraživanja	Obezvredena potraživanja			
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	10.575.958	–	–	–	10.575.958	–	10.575.958
Kredit i potraživanja od banaka i komitenata I krediti namenjeni prodaji (Napomene 18 i 19)							
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	2.833.648	–	–	–	2.833.648	(5.607)	2.828.041
Plasmani državnim institucijama	3.042.244	103.411	36.633	63.914	3.246.202	(84.418)	3.161.784
Plasmani fizičkim licima	22.124.221	4.664.055	77.958	6.060.760	32.926.994	(5.374.111)	27.552.883
Plasmani privredi	24.318.775	2.006.956	634.639	5.445.848	32.406.218	(2.839.042)	29.567.176
Plasmani malim i srednjim preduzećima	1.112.066	123.316	66.523	416.880	1.718.785	(361.051)	1.357.734
Ukupno krediti	53.430.954	6.897.738	815.753	11.987.402	73.131.847	(8.664.229)	64.467.618
Ispravka vrednosti	(888.502)	(165.351)	(11.602)	(7.598.774)	–	(8.664.229)	
Neto izloženost	63.118.410	6.732.387	804.151	4.388.628	–	–	75.043.576

Sistem rangiranja klijenata je objašnjen u Napomeni 4.1.1.2. Standardnim rejtingom smatraju se rejtinzi od 1A do 4B. Ispod standardnog rejtinga su rejtinzi klijenata od 4C do 4E, dok individualno procenjena potraživanja obuhvataju klijente

prema kojima je Banka značajno izložena. To su potraživanja od dužnika čiji ukupni dug (pre smanjenja za iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama) na dan obračuna iznosi više od 150.000 EUR.

Sledeća tabela prikazuje kvalitet kreditnog portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

	Nedospeli neispravljeni		Dospela		Ukupno bruto	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
	Standardni rejting	Watch list	neispravljen potraživanja	Obezvredena potraživanja			
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	12.290.116	–	–	–	12.290.116	–	12.290.116
Kredit i potraživanja od banaka i komitenata I krediti namenjeni prodaji (Napomene 18 i 19)							
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	4.633.911	–	–	–	4.633.911	(8.820)	4.625.091
Plasmani državnim institucijama	4.990.369	19.599	–	152.625	5.162.593	(133.424)	5.029.169
Plasmani fizičkim licima	23.634.590	3.316.846	637.203	10.582.324	38.170.963	(9.113.149)	29.057.814
Plasmani privredi	19.824.004	1.112.459	308.651	7.671.465	28.916.579	(3.809.747)	25.106.832
Plasmani malim i srednjim preduzećima	932.664	85.766	51.189	1.437.605	2.507.224	(1.272.937)	1.234.287
Ukupno krediti	54.015.538	4.534.670	997.043	19.844.019	79.391.270	(14.338.077)	65.053.193
Ispravka vrednosti	(753.634)	(101.523)	(22.272)	(13.460.648)	–	(14.338.077)	
Neto izloženost	65.552.020	4.433.147	974.771	6.383.371	–	–	77.343.309

d) Neobezvređena dospela potraživanja

Na dan 31. decembra 2017. godine, neobezvređeni dospeli plasmani klijentima (Napomena 19) iznose:

Bilansne stavke

'000 RSD

	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Plasmani fizičkim licima	77.203	696	59	–	77.958
Plasmani privredi	634.570	69	–	–	634.639
Plasmani javnom sektoru	36.633	–	–	–	36.633
Plasmani malim i srednjim preduzećima	65.085	1.436	2	–	66.523
Ukupno finansijska sredstva	813.491	2.201	61	–	815.753

Na dan 31. decembra 2016. godine, neobezvređeni dospeli plasmani klijentima (Napomena 19) iznose:

Bilansne stavke

'000 RSD

	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Plasmani fizičkim licima	299.868	220.156	117.180	–	637.204
Plasmani privredi	298.241	10.409	–	–	308.650
Plasmani malim i srednjim preduzećima	31.783	15.831	3.575	–	51.189
Ukupno finansijska sredstva	629.892	246.396	120.755	–	997.043

Banka prati klijente koji dođu u status kašnjenja. Plasmani ovim klijentima nisu obezvređeni dok god su u kašnjenju ispod 90 dana, osim u slučajevima gde je Banka utvrdila obezvređenje plasmana na osnovu nekog drugog kriterijuma izuzev dana kašnjenja.

Na dan 31. decembra 2017. godine, obezvređena potraživanja (Napomena 19) iznose:

Bilansne stavke	'000 RSD				
	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Plasmani javnom sektoru	63.914	—	—	—	63.914
Plasmani fizičkim licima	568.915	45.711	52.529	5.393.605	6.060.760
Plasmani privredi	3.593.902	—	32.195	1.819.751	5.445.848
Plasmani malim i srednjim preduzećima	54.298	186	5.306	357.090	416.880
Ukupno finansijska sredstva	4.281.029	45.897	90.030	7.570.446	11.987.402

Na dan 31. decembra 2016. godine, obezvređena potraživanja (Napomena 19) iznose:

Bilansne stavke	'000 RSD				
	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Plasmani javnom sektoru	92.379	—	—	60.246	152.625
Plasmani fizičkim licima	478.851	71.071	17.891	10.014.511	10.582.324
Plasmani privredi	4.770.282	355	6.239	2.894.589	7.671.465
Plasmani malim i srednjim preduzećima	13.428	11.965	—	1.412.212	1.437.605
Ukupno finansijska sredstva	5.354.940	83.391	24.130	14.381.558	19.844.019

e) Reprogramirani plasmani

Pregled reprogramiranih plasmana prikazan je u tabeli:

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Plasmani javnom sektoru	84.636	204.097
Plasmani fizičkim licima	1.548.779	2.512.955
Plasmani privredi	3.120.500	5.629.673
Plasmani malim i srednjim preduzećima	73.779	310.569
Ukupno finansijska sredstva	4.827.694	8.657.294

Pod reprogramiranim plasmanima se podrazumevaju svi plasmani za koje je Banka dozvolila izmenu inicijalno odobrenih uslova zbog pogoršane finansijske situacije klijenta. Ovakva izmena uslova istovremeno dovodi do svrstavanja klijenta u status neizmirenja obaveza (default).

4.1.2. Devizni rizik

Politikama, procedurama i radnim instrukcijama za upravljanje tržišnim rizicima Odeljenje kontrole rizika definišu se aktivnosti kontrole deviznog rizika.

Generalne aktivnosti koje se odnose na upravljanje deviznim rizikom su:

- Identifikovanje,
- Merenje,
- Kontrola,
- Praćenje i
- Izveštavanje.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u Bankarskoj knjizi i u Knjizi trgovanja.

Pokazatelj deviznog rizika se prati kroz odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke. Obračun pokazatelja deviznog rizika se vrši u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od nivoa propisanog odgovarajućim podzakonskim aktima.

Odeljenje računovodstva i izveštavanja dnevno obračuna ukupnu neto otvorenu poziciju i pokazatelj deviznog rizika Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Na osnovu tako utvrđene neto otvorene pozicije Banke, Odeljenje kontrole rizika u saradnji sa Addiko Grupom i metodologijom i alatima Addiko Grupe dnevno obračunava VaR otvorene devizne pozicije, obračunat metodom J.P. Morgan - Geometric StDev. - Monte-Carlo sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana, koji mora biti u okviru interno propisanih limita.

Pored standardizovanih scenarija Addiko Grupe u odnosu na promenu valute EUR, najmanje jednom mesečno se sprovodi stres scenario kojim se procenjuje potencijalni efekat promene vrednosti lokalne valute od +/- 5% ili +/- 10% na bilans uspeha, finansijski rezultat Banke pre oporezivanja.

U slučaju da je pri postojećoj otvorenoj deviznoj poziciji Banke (sve ostale varijable nepromenjene) na dan 31. decembra 2017. godine bio zabeležen pad/rast lokalne valute (depresijacija/apresijacija RSD) za 5%/10% u odnosu na EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, efekat na bilans uspeha pre oporezivanja bio bi pozitivan/negativan za oko 25,8 miliona RSD, odnosno 51,6 miliona RSD, uglavnom zbog obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza denominovanih u stranoj valuti.

Sledeća analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli.

'000 RSD

Valuta	Promene u deviznom kursu 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017.	Promene u deviznom kursu 2016.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016.
	(%)	u '000 RSD	(%)	u '000 RSD
EUR	+5%	(5.019)	+5%	5.120
CHF	+5%	30.345	+5%	3.779
USD	+5%	(27)	+5%	386
Ostale valute	+5%	515	+5%	351

'000 RSD

Valuta	Promene u deviznom kursu 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017.	Promene u deviznom kursu 2016.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016.
	(%)	u '000 RSD	(%)	u '000 RSD
EUR	-5%	5.019	-5%	(5.120)
CHF	-5%	(30.345)	-5%	(3.779)
USD	-5%	27	-5%	(386)
Ostale valute	-5%	(515)	-5%	(351)

'000 RSD

Valuta	Promene u deviznom kursu 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017.	Promene u deviznom kursu 2016.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016.
	(%)	u '000 RSD	(%)	u '000 RSD
EUR	+10%	(10.039)	+10%	10.239
CHF	+10%	60.691	+10%	7.558
USD	+10%	(55)	+10%	772
Ostale valute	+10%	1.030	+10%	702

'000 RSD

Valuta	Promene u deviznom kursu 2017. (%)	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017. u '000 RSD	Promene u deviznom kursu 2016. (%)	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016. u '000 RSD
EUR	-10%	10.039	-10%	(10.239)
CHF	-10%	(60.691)	-10%	(7.558)
USD	-10%	55	-10%	(772)
Ostale valute	-10%	(1.030)	-10%	(702)

* U tabelama je prikazana promena u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5%/-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na bilans uspeha pre oporezivanja.

Odeljenje kontrole rizika navedenu analizu osetljivosti vrši i obračunava mesečno i o rezultatima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) u skladu sa dinamikom održavanja sednica.

Efekat mogućih kretanja kurseva stranih valuta u odnosu na RSD (uz konstantno održavanje ostalih varijabli) na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala, dat je u sledećoj tabeli:

Promene u deviznom kursu 2017.	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31.12.2017. nakon promene deviznog kursa 2017. (% kapitala)	Promene u deviznom kursu 2016.	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31.12. 2016. nakon promene deviznog kursa 2016. (% kapitala)
+5%	4.5	+5%	1.4
-5%	4.1	-5%	1.3
+10%	4.8	+10%	1.5
-10%	3.9	-10%	1.2

* U tabeli su prikazane promene u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5%/-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala.

Primenjene pretpostavke za obračun scenarija analize osetljivosti u 2017. godini u odnosu na bilans uspeha pre oporezivanja i kapital su iste kao i pretpostavke primenjene u scenario analizama osetljivosti za 2016. godinu.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva, Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

U tabeli niže prikazana je valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2017. godine. Finansijska sredstava sa valutnom klauzulom su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano.

Finansijska aktiva							'000 RSD
	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.336.631	38.640	57.900	7.656	18.053	5.117.078	10.575.958
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	990.223	16.431	99.775	5.485	53.228	1.662.899	2.828.041
Kredit i potraživanja i založena potraživanja komitenata	37.325.534	—	10.078.313	—	—	14.235.730	61.639.577
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	—	—	—	—	—	258.495	258.495
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.392.194	2.634.984	—	—	—	9.752.204	16.779.382
Ostala sredstva	281.487	19	5	9.940	36.262	148.405	476.118
Ukupno	48.326.069	2.690.074	10.235.993	23.081	107.543	31.174.811	92.557.571
Derivativni instrumenti	23.747.261	847.971	6.461.909	132.154	239.504	21.187.034	52.615.833
Ukupno	72.073.330	3.538.045	16.697.902	155.235	347.047	52.361.845	145.173.404

Finansijska pasiva							'000 RSD
	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.892.434	367.020	67	—	—	123.235	5.382.756
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	38.164.923	3.078.322	653.718	154.483	333.538	19.534.027	61.919.011
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	—	—	—	—	—	32.347	32.347
Subordinirane obaveze	—	—	3.774.141	—	—	—	3.774.141
Ostale obaveze	122.351	2.886	12.660	977	15	314.380	453.269
Ukupna	43.179.708	3.448.228	4.440.586	155.460	333.553	20.003.989	71.561.524
Derivativni instrumenti	28.971.314	90.366	11.650.406	—	2.970	11.637.159	52.352.215
Ukupno	72.151.022	3.538.594	16.090.992	155.460	336.523	31.641.148	123.913.739
Duga devizna pozicija	—	—	606.910	—	10.524	20.720.697	21.259.665
Kratka devizna pozicija	77.692	549	—	225	—	—	—

U tabeli niže je prikazana valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2016. godine. Finansijska sredstava sa valutnom klauzulom su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano.

Finansijska aktiva

'000 RSD

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.472.002	42.811	88.754	22.172	29.538	5.634.839	12.290.116
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.388.675	27.834	6.267	17.186	46.204	3.138.925	4.625.091
Kredit i potraživanja i založena potraživanja komitenata	35.685.249	—	13.145.801	—	—	11.597.052	60.428.102
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	511.354	497.808	—	—	—	199.328	1.208.490
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	8.741.669	2.941.022	—	—	—	5.099.188	16.781.879
Ostala sredstva	169.812	123	10	4	13.047	390.981	573.977
Ukupno	52.968.761	3.509.598	13.240.832	39.362	88.789	26.060.313	95.907.655
Derivativni instrumenti	13.816.180	47.778	468.524	140.693	42.989	-	14.516.164
Ukupno	66.784.941	3.557.376	13.709.356	180.055	131.778	26.060.313	110.423.819

Finansijska pasiva

'000 RSD

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.183.035	244	38	—	—	330.891	3.514.208
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	42.556.643	3.193.204	761.389	161.024	103.877	20.755.744	67.531.881
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	—	—	—	—	—	16.716	16.716
Subordinirane obaveze	4.322.188	—	—	—	—	—	4.322.188
Ostale obaveze	114.926	14.503	18.320	232	16	281.072	429.069
Ukupna	50.176.792	3.207.951	779.747	161.256	103.893	21.384.423	75.814.062
Derivativni instrumenti	16.505.777	341.707	12.854.031	17.159	22.459	—	29.741.133
Ukupno	66.682.569	3.549.658	13.633.778	178.415	126.352	21.384.423	105.555.195
Duga devizna pozicija	102.372	7.718	75.578	1.640	5.426	4.675.890	4.868.624
Kratka devizna pozicija	—	—	—	—	—	—	—

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. Glasnik RS br. 46/2011, 6/2013, 51/2014, 85/2016 i 103/2016), Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika tj. odnos između aktive i pasive, održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala.

U toku cele 2017. godine Banka je imala usklađen navedeni pokazatelj sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Na dan 31. decembra 2017. godine i 2016. godine pokazatelj deviznog rizika Banke bio je kao što sledi:

Pokazatelj deviznog rizika u %

	2017.	2016.
na dan 31. decembra *	4,32	1,35
maksimalan za period - mesec decembar **	11,68	11,32
minimalan za period - mesec decembar **	0,11	0,25

* Pokazatelj nakon obračuna kapitala i evidentiranja svih poslovnih promena

** Pokazatelj ostvaren za tekuće radne dane u decembru

4.1.3. Rizik kamatne stope

Kamatni rizik predstavlja rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka posebno analizira i upravlja izloženosti po osnovu sledećih oblika kamatnog rizika:

- a) Rizik vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke s fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (za stavke s promenljivom kamatnom stopom) za pojedinačne stavke aktive i pasive, kao i za vanbilansne stavke banke (eng. repricing risk);
- b) Rizik krive prinosa (eng. yield curve risk) kome je izložena usled promene oblika kao i nagiba krive prinosa;
- c) Bazni rizik (eng. basis risk) - kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- d) Rizik opcija (eng. optionality risk) kome je izložena zbog ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću pre vremena otplate, depoziti sa mogućnošću pre vremena povlačenja i dr.).

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa kamatnim rizikom se izvršavaju kroz sledeće odbore koje Banka uspostavlja, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja banke (Odbor za reviziju);
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (eng. ALCO).

Odeljenje kontrole rizika je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom, između ostalog odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa ICAAP procesom (eng. Internal Capital Adequacy Assessment Process).

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom Banke, između ostalog nadležno da:

- Upravlja kamatno osetljivim stavkama aktive i pasive Banke ukupno i po svakoj materijalno značajnoj valuti na način da nivo kamatnog rizika bude u okvirima prihvatljivog;
- Daje predloge Odboru za upravljanje aktivom i pasivom za ublažavanje, izbegavanje i zaštitu (eng. hedging) od kamatnog rizika u slučaju povećanih troškova poslovanja i probijanja utvrđenih limita usled promene kamatnih stopa;
- Usaradnji sa drugim tržišnim sektorima sprovodi mere koje je Izvršni odbor doneo u vezi sa ublažavanjem kamatnog rizika;
- Obavlja ostale poslove definisane odgovarajućim internim poslovnikom Banke.

U skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizicima banke i u skladu sa metodologijom Addiko Grupe, Odeljenje kontrole rizika putem GAP analize primenjene na bilansne pozicije aktive (imovine) i pasive (obaveza) Banke, kao i kamatno osetljive vanbilansne stavke Banke iz Bankarske knjige (eng. Interest Sensitivity Gap Balance) najmanje na kvartalnom nivou meri, odnosno vrši procenu negativnih efekata promene kamatne stope na finansijski rezultat (bilans uspeha), kao i ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost riziku kamatne stope u Bankarskoj knjizi i procena efekata promene ove stope na finansijski rezultat Banke (bilans uspeha) utvrđuje se u skladu sa pristupom - Earning approach baziranom na Delta pristupu u smislu da rezultat prikazuje samo deltu (promenu) kamatnog prihoda obračunatu sa predefinisanim pomeranjem/promenom kamatne stope. Prilikom obračuna uzimaju se u obzir samo kamatno osetljive pozicije iz Bankarske knjige dok je bilans kamatnog GAP-a osnov obračuna. Takođe, nema dinamičkog pregleda (planirani novi poslovi nisu obuhvaćeni, aspekt isteka plasmana nije obuhvaćen, nema prelaska između kategorija rizika - fiksni, varijabilni i UFN).

U cilju sagledavanja mogućih posledica promene kamatne stope na neto kamatni prihod, sprovode se scenariji sa predefinisanim pretpostavkama pomeranja kamatne stope i to:

- Tromesečno i šestomesečno pomeranje kamatnih stopa u kojima se uzima Forward 3m/6m kamatna kriva po valutama dostupna na Bloomberg-u;
- Stres scenario paralelnog pomeranja kamatne stope za 200 bp*;
- Tromesečna i šestomesečna lokalna prognoza pomeranja kamatnih stopa po valutama.

GAP analizu kamatne stope sprovodi Odeljenje kontrole rizika i o rezultatima analize najmanje kvartalno izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju.

Tabela niže prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na gore pomenute moguće promene kamatnih stopa za period do godinu dana od dana kreiranja izveštaja, uz konstantno održavanje ostalih varijabli.

Ukupan kamatni prihod (ind+ufn+fix)	'000 RSD					
	Ukupno	EUR	USD	CHF	RSD	MISC
FWD 6M	(37)	10	(279)	191	42	(1)
FWD 3M	39.094	21.088	(2.438)	13.314	7.147	(17)
Prognoza GBSMT 3M	(3.078)	(230)	1.800	(4.600)	(70)	23
Paralelno pomeranje + 200 bps	651.938	325.084	(25.575)	184.342	168.693	(606)
Prognoza GBSMT 6M	(8.939)	(45)	396	(9.207)	(109)	26

* 1% = 100 baznih poena (bp)

Radi potpunijeg merenja uticaja kamatnog rizika na kapital Banke, uzimajući u obzir samo kamatno osetljive stavke aktive i pasive Banke vrši se i merenje, odnosno utvrđivanje pokazatelja kamatnog rizika u odnosu na kapital, kao odnos utvrđene ekonomske vrednosti Banke i kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala. Pokazatelj kamatnog rizika (eng. Risk-Equity-Ratio) pod navedenim pretpostavkama, pokazuje stepen izloženosti kapitala Banke kamatnom riziku.

Pokazatelj kamatnog rizika na dan 31. decembra 2017. godine kao pokazatelj promene ekonomske vrednosti za kamatno osetljive pozicije u odnosu na kapital Banke na dan 31. decembra 2017. godine izračunat shodno Odluci o adekvatnosti kapitala, iznosio je 5,1% (2016. godine: 1,9%) što je i dalje daleko ispod postavljenog internog limita od 15% kapitala.

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (re-pricing date) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2017. godine:

Finansijska aktiva	'000 RSD						
	do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamato-nosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	436.524	517.617	1.858.482	1.509.038	4.755	6.249.542	10.575.958
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (Napomena 16)	—	—	—	—	—	258.495	258.495
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (Napomena 17)	589.428	—	1.508.752	12.396.510	1.950.798	333.894	16.779.382
Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 18)	1.871.643	829.476	69.352	—	—	57.570	2.828.041
Kredit i potraživanja i založena potraživanja komitenata (Napomena 19)	45.978.899	2.229.121	3.018.578	8.604.839	1.123.785	684.355	61.639.577
Ostala sredstva (Napomena 23)	—	—	—	—	—	476.118	476.118
Ukupno	48.876.494	3.576.214	6.455.164	22.510.387	3.079.338	8.059.974	92.557.571

Pasiva								'000 RSD
	do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	
Depoziti i ostale obaveze od banaka (Napomena 24)	4.004.037	–	416.938	947.782	–	13.999	5.382.756	
Depoziti i ostale obaveze od komitenata (Napomena 25)	8.649.923	4.561.721	11.776.443	35.116.094	89.037	1.725.793	61.919.011	
Finansijske obaveze namenjene trgovanju (Napomena 16)	–	–	–	–	–	32.347	32.347	
Subordinirane obaveze (Napomena 26)	–	–	–	3.774.141	–	–	3.774.141	
Ostale finansijske obaveze (Napomena 28)	–	–	–	–	–	453.269	453.269	
Ukupno	12.653.960	4.561.721	12.193.381	39.838.017	89.037	2.225.408	71.561.524	
Razlika	36.222.534	(985.507)	(5.738.217)	(17.327.630)	2.990.301	5.834.566	20.996.047	

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (re-pricing date) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2016. godine:

Finansijska aktiva								'000 RSD
	do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	732.271	609.697	2.287.595	1.418.527	5.157	7.236.869	12.290.116	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (Napomena 16)	38.658	–	164.034	991.101	–	14.697	1.208.490	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (Napomena 17)	1.770.360	1.678.857	3.595.900	8.613.855	796.247	326.660	16.781.879	
Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 18)	3.462.718	1.049.257	88.428	–	–	24.688	4.625.091	
Kredit i potraživanja i založena potraživanja komitenata (Napomena 19)	36.903.340	4.741.059	4.910.795	11.232.477	1.318.747	1.321.684	60.428.102	
Ostala sredstva (Napomena 23)	–	–	–	–	–	573.977	573.977	
Ukupno	42.907.347	8.078.870	11.046.752	22.255.960	2.120.151	9.498.575	95.907.655	

Pasiva								'000 RSD
	do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	
Depoziti i ostale obaveze od banaka (Napomena 24)	2.940.448	308.681	246.658	–	–	18.421	3.514.208	
Depoziti i ostale obaveze od komitenata (Napomena 25)	12.675.779	6.171.556	16.066.475	31.547.956	96.203	973.912	67.531.881	
Finansijske obaveze namenjene trgovanju (Napomena 15)	–	–	–	–	–	16.716	16.716	
Subordinirane obaveze (Napomena 26)	–	–	–	4.322.188	–	–	4.322.188	
Ostale finansijske obaveze (Napomena 28)	–	–	–	–	–	429.069	429.069	
Ukupno	15.616.227	6.480.237	16.313.133	35.870.144	96.203	1.438.118	75.814.062	
Razlika	27.291.120	1.598.633	(5.266.381)	(13.614.184)	2.023.948	8.060.457	20.093.593	

4.1.4. Rizik promena cena

Banka je izložena i riziku promena cena hartija od vrednosti s obzirom da su ulaganja Banke klasifikovana u bilansu stanja kao raspoloživa za prodaju i jednim delom kao ulaganja u Knjigu trgovanja. Upravni odbor Banke na predlog Izvršnog odbora Banke usvaja odgovarajuće politike za upravljanje tržišnim rizicima. Izvršni odbor Banke, na predlog Odeljenja kontrole rizika (i Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom), usvaja i odgovarajuće prateće procedure i priručnike za identifikovanje, merenje/procenu, ublažavanje i praćenje tržišnih rizika. Ove politike, procedure i priručnici zasnivaju se na principima Banke i Addiko Grupe u vezi sa upravljanjem i kontrolom tržišnih rizika i u skladu su sa minimumom standarda i kriterijumima koje propisuje Narodna banka Srbije.

Za upravljanje cenovnim rizikom po dužničkim i vlasničkim HoV, kome je Banka izložena, odgovoran je Izvršni odbor Banke. ALCO predlaže Izvršnom odboru mere koje imaju za cilj efikasno i uspešno upravljanje ostalim tržišnim rizicima. Radi praćenja i kontrole cenovnog i drugih tržišnih rizika koji proizilaze iz Bankarske knjige i Knjige trgovanja, Banka jednom godišnje utvrđuje set limita i to: limit volumena/pozicije (eng. volume/position limit), gubitka (eng. stop-loss limit p.a.) i VaR limit (1-dnevni, 99%). Limiti za Knjigu trgovanja i Bankarsku knjigu se utvrđuju najmanje jednom godišnje u saradnji sa Addiko Grupom, po zahtevu/predlogu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, koji sadrži i strategiju poslovanja Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom u okviru svake od knjiga poslovanja. Zahtev sadrži i procenu, odnosno komentare Odeljenja kontrole rizika u vezi sa predloženim pozicijama i limitima, polazeći od nivoa kapitala i drugih parametara i pokazatelja poslovanja. Zahtev za limite poslovanja u Bankarskoj i Knjizi trgovanja odobrava Izvršni odbor Banke koji se dalje dostavlja Addiko Grupi. Prema standardu matične Banke, na isti način, definišu se pozicije i limiti tzv. Knjige za upravljanje tržišnim rizicima (eng. Market Risk Steering Book) koja u slučaju Banke, sadrži sledeće: portfolio kamatnog rizika i FX portfolio, čije pozicije i limiti služe za strateško poslovanje.

Unutar Knjige za upravljanje tržišnim rizicima (eng. Market Risk Steering Book) Banka je u 2017. godini poslovala i imala utvrđene limite za Portfolio kamatnog rizika i FX portfolio.

U 2017. godini, u skladu sa grupnom i lokalnom strategijom, procedurama i odobrenim limitima, Banka nije imala učešća u drugim pravnim licima po osnovu trgovanja akcijama na Beogradskoj berzi (direktno), ali je od početka i tokom cele 2017. godine imala jedinice investicionih fondova koje su se vodile u Bankarskoj knjizi.

Banka je i u 2017. godini nastavila da u procesu trgovanja finansijskim derivativima sa Addiko Grupom primenjuje elemente dodatne kreditne zaštite kroz međusobno obezbeđivanje (pružanje) kolaterala između Banke i Addiko Grupe, a saglasno međusobno zaključenim ugovorima „Master Agreement for Financial Derivatives Transactions” i „Collateral Addendum to the above-mentioned Master Agreement for Financial Derivatives Transactions” koji su usklađeni sa standardima ISDA (eng. International Swaps and Derivatives Association).

4.1.5. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospelje obaveze i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka upravlja likvidnošću na način da kroz obezbeđivanje dovoljnih sredstava za izmirenje dospelih obaveza uz minimalne troškove osigura svoje redovno i nesmetano poslovanje. To podrazumeva i obavezu Banke da u redovnom poslovanju obezbedi i održava rezervu likvidnosti za slučaj vanrednih i nepredviđenih okolnosti.

S tim u vezi, Banka je domen kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti uredila setom internih akata (strategija, politika, procedura, itd.) koji su usklađeni sa zakonskim i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije koji regulišu upravljanje likvidnošću, sa drugim politikama i relevantnim aktima Banke, kao i sa standardima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Cilj Strategije za rizik likvidnosti je da uspostavi opšte parametre za promišljeno i stalno upravljanje rizikom likvidnosti inherentnim za poslovni model Banke.

Ovom Strategijom se definiše:

- Adekvatna identifikacija, definisanje, analiza, merenje, monitoring, izveštavanje i ograničavanje celokupnog apetita za rizik likvidnosti Banke, kako bi se obezbedio održivi razvoj poslovanja Banke;
- Obezbeđivanje da se struktura rizika likvidnosti kreira u skladu sa raspoloživim kapitalom i likvidnošću, čime se podržava njegova zaštita i očuvanje vrednosti za akcionare Banke;
- Organizacioni okvir za dnevno upravljanje i odlučivanje u vezi sa rizikom likvidnosti;
- Efikasno upravljanje likvidnošću (uključujući kvalitet podataka) i pristup „posmatranja unapred” (eng. forward looking approach) koji poštuje definisane signale ranog upozoravanja čiji je cilj usklađivanje adekvatnosti likvidnosti na dugoročnom horizontu.

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa rizikom likvidnosti se izvršavaju kroz sledeće odbore, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja banke (Audit Committee);
- Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom (ALCO).

Odeljenje kontrole rizika je odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti (uključujući i rizik marže finansiranja (eng. Funding Spread Risk)) kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa ICAAP (eng. Internal Capital Adequacy Assessment Process) i ILAAP (eng. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) okvirom.

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je odgovorno za upravljanje likvidnošću na lokalnom nivou, te je s tim u vezi unutar ove organizacione jedinice delegiran i zaposleni koji shodno standardima Addiko Grupe obavlja poslove Menadžera za likvidnost Banke.

Osnovni instrumenti i pokazatelji za praćenje i merenje kratkoročne i dugoročne likvidnosti su:

- Priprema i izvršenje plana novčanih tokova u određenom vremenskom razdoblju (najmanje za jedan mesec);
- Pokazatelja likvidnosti koji propisuje Narodna banka Srbije (a obračunava i dostavlja Odeljenje računovodstva i izveštavanja);
- Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom PPLA (eng. Liquidity Coverage Ratio - LCR);
- Analiza kretanja i projekcija usklađenosti novčanih tokova u pojedinim vremenskim intervalima (GAP analiza);
- Analiza, praćenje i limitiranje negativnih neto novčanih tokova u odnosu na raspoloživu rezervu likvidnosti u normalnim uslovima poslovanja i uslovima stresa u horizontu od jedne godine;
- Monitoring seta interno definisanih pokazatelja likvidnosti.

Radi sveobuhvatne procene stanja rizika likvidnosti, sprovodi se nekoliko stres scenarija. Osetljivosti na stres se koriste za izračunavanje efekata stresa na novčane tokove, kao i rezervu likvidnosti. Stres analiza se obavlja za različite vremenske periode i nivoe nepredviđenih događaja.

Odeljenje kontrole rizika prati i mesečno izveštava o ročnoj (ne)usklađenosti bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki preko skale dospeća za predefinisane vremenske periode (GAP analiza), uzimajući u obzir set prethodno definisanih pretpostavki modela (kriterijumi klasifikovanja imovine i obaveza bez dospeća). Ovaj izveštaj se zasniva na GAP analizi prime-njenoj na ročnoj strukturi aktive (imovine) i pasive (obaveza) Banke. Osnovni smisao ovog merenja i izveštaja je prikazivanje imovine i obaveza, odnosno (neto) novčanih tokova (priliva/odliva) polazeći od njihovog ugovorenog roka dospeća, odnosno po periodu preostalom do dospeća. Uključuju se, ali se i odvojeno tretiraju i one bilansne pozicije koje nemaju ugovorom definisano dospeće, koje se raspoređuju prema dokumentovanim pretpostavkama. Od vanbilansnih stavki u izveštaj se uključuju derivati sa efektom na novčane tokove i neiskorišćeni okvirni krediti, garancije, akreditivi po utvrđenim pretpostavkama.

Pozicije koje nemaju dospeće i ne generišu novčane tokove (osnovna sredstva, nematerijalna ulaganja, ostala aktiva, učešća u kapitalu, rezervisanja, ostale obaveze, kapital, itd.) se raspoređuju u posebnu kategoriju - nerelevantni tokovi gotovine („NR“).

Za potrebe sagledavanja efekata potencijalno mogućih (negativnih) pomeranja u poziciji likvidnosti, odnosno sačinjava-nja nekoliko stres scenarija likvidnosti, Odeljenje kontrole rizika u saradnji sa Odeljenjem sredstava i upravljanja bilansom koji obezbeđuje minimalne informacije o raspoloživosti i vremenskom zaostajanju likvidnosnog potencijala i finansijskim kontrolingom koji na nedeljnom nivou definišu/ažuriraju planirane novčane tokove za vremenski period do godinu dana, utvrđuje stepen osetljivosti tokova likvidnosti na poremećaje predviđene odgovarajućim scenarijima. Metodologija stres scenarija se razvija u saradnji sa Addiko Grupom. Odeljenje kontrole rizika za kvantitativno i kvalitativno merenje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o dugoročnoj likvidnosti, ukupno i po značajnim valutama pojedinačno, primenjuje metodologije definisane interno i/ili u saradnji sa Addiko Grupom i njenim standardima.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima, Banka je dužna da održava propisane nivoe likvidnosti. Odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane, Banka mora da održava tako da on iznosi:

- a) Najmanje 1,0 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- b) Da ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- c) Da iznosi najmanje 0,8 kada je obračunat za jedan radni dan.

U skladu sa istom Odlukom, počevši od 24. decembra 2012. godine, Banka prati i užu pokazatelj likvidnosti banke koji predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog

roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti s druge strane. Banka mora da održava nivo užeg pokazatelja likvidnosti tako da:

- Iznosi najmanje 0,7 kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu,
- Ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- Iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan.

Primenom Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti (Službeni glasnik RS br. 103/2016) počev od 30. juna 2017. godine Banka je u obavezi da na mesečnom nivou obračunava pokazatelj pokriva likvidnom aktivom-PPLA (eng. Liquidity coverage ratio LCR) koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je do kraja 2017. godine bila dužna da pokazatelj pokriva likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 80%.

Kritično nizak nivo likvidnosti Banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj niži od navedenih pokazatelja. Ukoliko Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, u obavezi je da najkasnije narednog dana o tome obavesti Narodnu banku Srbije. Banka u toku 2017. i 2016. godine nije imala kritično niske nivoe likvidnosti.

Banka je pokazatelje likvidnosti uskladila sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Racio likvidnosti

	2017.	2016.
na dan 31. decembar	2,39	2,30
prosek za decembar	2,49	1,97
maksimalan racio u toku godine	3,08	2,74
minimalan racio u toku godine	2,05	1,31

U poređni pregled užeg pokazatelja likvidnosti za 2017. i 2016. godinu dat je u narednoj tabeli:

Uži pokazatelj likvidnosti

	2017.	2016.
na dan 31. decembar	2,05	1,95
prosek za decembar	2,20	1,63
maksimalan racio u toku godine	2,74	2,51
minimalan racio u toku godine	1,76	1,12

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom Banke na dan 31. decembra 2017. iznosio je 165%, a u prethodnim mesecima, kako sledi: 30. jun 2017. godine (196%), 31. jul 2017. godine (182%) 31. avgust 2017. godine (281%), 30. septembar 2017. godine (176%), 31. oktobar 2017. godine (205%) i 30. novembar 2017. godine (173%).

U tabeli niže analizirana su nederivatna finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke koje su grupisane prema datumu dospeća, po neto preostaloj ročnosti. Bruto potraživanja od banaka i klijenata su umanjena za iznose ispravke vrednosti u skladu sa pripadajućim partijama tih potraživanja. Dospela potraživanja su svrstana u ročnost do jedan mesec. Unapred naplaćene naknade za kredite, kao i unapred isplaćene kamate po štednim depozitima, su svrstane u ročnost do mesec dana.

'000 RSD

Na dan 31. decembra 2017. godine	do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigo- vodstvena vrednost
Aktiva - potraživanja	16.261.926	2.372.868	11.103.925	30.280.584	32.279.773	92.299.076
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	10.575.958	—	—	—	—	10.575.958
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 18)	1.971.027	824.540	27.847	4.627	—	2.828.041
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	2.649.452	1.548.310	9.939.757	17.219.739	30.282.319	61.639.577
Finansijska sredstva za trgovanje i raspoloživa za prodaju (Napomene 16 i 17)	589.429	—	1.136.281	13.056.218	1.997.454	16.779.382
Ostala sredstva (Napomena 23)	476.060	18	40	—	—	476.118
Pasiva - obaveze	37.057.921	3.091.673	14.744.886	16.540.054	126.990	71.561.524
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 24)	4.072.725	2.666	122.638	1.184.727	—	5.382.756
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima (Napomena 25)	32.641.810	3.061.975	14.562.838	11.564.563	87.825	61.919.011
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju (Napomena 16)	28.999	3.348	—	—	—	32.347
Subordinirane obaveze (Napomena 26)	—	—	—	3.774.141	—	3.774.141
Ostale obaveze (Napomena 28)	314.387	23.684	59.410	16.623	39.165	453.269
Ročna neusklađenost na kraju godine	(20.795.995)	(718.805)	(3.640.961)	13.740.530	32.152.783	
Kumulativni gap u ročnosti aktive i pasive	(20.795.995)	(21.514.800)	(25.155.761)	(11.415.231)	24.511.693	

'000 RSD

Na dan 31. decembra 2016. godine	do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigo- vodstvena vrednost
Aktiva - potraživanja	20.008.220	4.157.181	12.024.343	28.991.215	30.726.696	95.907.655
Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 15)	12.290.116	—	—	—	—	12.290.116
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 18)	3.428.024	1.055.812	126.307	14.948	—	4.625.091
Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	2.828.200	1.315.515	7.934.033	18.440.222	29.910.132	60.428.102
Finansijska sredstva za trgovanje I raspoloživa za prodaju (Napomene 16 i 17)	1.037.170	1.785.854	3.814.736	10.536.045	816.564	17.990.369
Ostala sredstva (Napomena 23)	424.710	—	149.267	—	—	573.977
Pasiva - obaveze	41.810.951	5.242.817	12.870.577	15.762.737	126.980	75.814.062
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (Napomena 24)	3.063.572	450.636	—	—	—	3.514.208
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima (Napomena 25)	38.408.602	4.782.101	12.819.597	11.426.058	95.523	67.531.881
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju (Napomena 16)	16.624	92	—	—	—	16.716
Subordinirane obaveze (Napomena 26)	657	—	—	4.321.531	—	4.322.188
Ostale obaveze (Napomena 28)	321.496	9.988	50.980	15.148	31.457	429.069
Ročna neusklađenost na kraju godine	(21.802.731)	(1.085.636)	(846.234)	13.228.478	30.599.716	
Kumulativni gap u ročnosti aktive i pasive	(21.802.731)	(22.888.367)	(23.734.601)	(10.506.123)	20.093.593	

Za potrebe praćenja rizika likvidnosti, vanbilansne pozicije se tretiraju prema sledećim pretpostavkama:

- Garancije - 5% isplata u periodu do 1 meseca,
- Okviri - 5% isplata do 6 meseci,
- Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije - 100% isplata do 1 godine.

Ove pretpostavke za vanbilansne pozicije, kao i sveukupne pretpostavke za potrebe praćenja i merenja rizika likvidnosti, definisane su u saradnji sa Grupom uzimajući u obzir i procene stručnih službi kao i pretpostavke koje je za iste pozicije definisala NBS za merenje pokazatelja likvidnosti (pokazatelj LIK I uži LIK), s tim da Odeljenje kontrole rizika o svim tim utvrđenim pretpostavkama i njihovim promenama obaveštava ALCO odbor.

U skladu sa navedenim pretpostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2017. godie:

'000 RSD

	do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	290.046	—	—	—	—	290.046
Opozivi okviri 5%	31.750	63.499	285.747	—	—	380.996
Neopozive obaveze za Nepovučene kreditne linije 100%	76.638	153.277	689.746	—	—	919.661
Ukupno	398.434	216.776	975.493	—	—	1.590.703

U skladu sa navedenim pretpostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

	do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	261.750			–	–	261.750
Opozivi okviri 5%	30.124	60.247	271.112	–	–	361.483
Neopozive obaveze za Nepovučene kreditne linije 100%	110.533	221.067	994.800	–	–	1.326.400
Ukupno	402.407	281.314	1.265.912	–	–	1.949.633

Pored regulatornih pokazatelja likvidnosti (LIK i uži LIK), Banka za potrebe internog praćenja likvidnosti, definiše i sledeće pokazatelje koje prati na dnevnom nivou:

- Pokazatelji likvidnosti (po analogiji LIK) po svim značajnim valutama pojedinačno (EUR, USD, CHF i RSD) kao i u ostalim valutama zbirno dopunjeni za pozicije swap i forward transakcija koje dospevaju u narednih mesec dana od dana na koji se obračun odnosi (postoje uspostavljeni limiti za utvrđene GAP-ova po valutama i limiti vrednosti valutnih racija) i
- Set racija likvidnosti koji su procenjeni da mogu biti od značaja za interno upravljanje likvidnošću (postoje uspostavljeni limiti).

Interne limite za ove pokazatelje i pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti na predlog Odeljenja kontrole rizika usvaja Izvršni odbor.

Odeljenje kontrole rizika dnevno prati kretanje vrednosti internih pokazatelja/racija likvidnosti i na dnevnom nivou dostavlja informaciju o vrednostima ovih pokazatelja Odeljenju sredstava i upravljanja bilansom.

Takođe, Odeljenje kontrole rizika najmanje jednom mesečno, na sednicama ALCO odbora, izveštava o periodičnom trendu kretanja internih pokazatelja likvidnosti.

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2017. godine:

'000 RSD

	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	51.379.193	–	51.379.193
Po svopovima sa povezanim bankama	47.264.291	–	47.264.291
Po svopovima sa ostalim bankama	4.023.478	–	4.023.478
Po svopovima sa pravnim licima	91.424	–	91.424
Transakcije prodaje	51.144.095	–	51.144.095
Po svopovima sa povezanim bankama	47.151.565	–	47.151.565
Po svopovima sa ostalim bankama	3.992.530	–	3.992.530
Ročna neusklađenost na kraju godine	235.098	–	235.098

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	29.009.541	–	29.009.541
Po svopovima sa povezanim bankama	27.442.083	–	27.442.083
Po svopovima sa ostalim bankama	1.491.251	–	1.491.251
Po svopovima sa pravnim licima	76.207	–	76.207
Transakcije prodaje	28.963.577	–	28.963.577
Po svopovima sa povezanim bankama	27.405.864	–	27.405.864
Po svopovima sa ostalim bankama	1.481.668	–	1.481.668
Po svopovima sa pravnim licima	76.045	–	76.045
Ročna neusklađenost na kraju godine	62.262	–	62.262

4.1.6. Ostali rizici

- Rizik usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja nastaje usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i podzakonskim aktima, internim aktima, procedurama za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i uobičajenim pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke. Tri osnovna rizika usklađenosti poslovanja su:

- a) Rizik od sankcija regulatornog tela - rizik koji proističe iz nepravilnosti u poslovanju koje mogu dovesti do toga da regulatorno državno telo preduzme mere prema Banci pod uslovima i na način predviđen zakonom;
 - b) Rizik od finansijskih gubitaka - rizik koji nastaje kao posledica svih rizika kojima je Banka izložena, a naročito usled nepoštovanja zakona i internih akata i neodgovarajuće primene strategija i politika, odnosno zbog upravljanja Bankom koje dovodi do finansijskog gubitka po bilo kom osnovu i
 - c) Reputacioni rizik - rizik koji nastaje ako se ne postupa u skladu sa zakonom i internim aktima čime se narušava poslovni ugled i poverenje klijenata.
- Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

Banka primenjuje dva pristupa za identifikaciju i evaluaciju operativnog rizika: „reaktivni pristup” procene rizika na osnovu nastalog događaja i „proaktivni pristup” putem scenario analize „SA” (eng. Scenario Analysis) i procene rizika - „RA” (eng. Risk Assessment) kao instrumenata kvalitativne procene.

Cilj upravljanja operativnim rizikom u Banci jeste postizanje „proaktivnog pristupa” (upravljanje rizikom) umesto „reaktivnog pristupa” (upravljanje gubicima).

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Banku, sa posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Banka primenjuje sledeće metode i instrumente u cilju podrške upravljanju operativnim rizikom:

- Baza podataka o gubicima za sistematsko prikupljanje podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika kroz celokupnu organizaciju;
- Kvalitativne procene (scenarija i procene rizika) za identifikaciju i procenu rizika koji se javljaju u okviru poslovnih procesa;
- Redovno izveštavanje o operativnom riziku.

Svi zaposleni Banke su dužni da aktivno učestvuju u identifikovanju i izveštavanju o gubicima povezanim sa operativnim rizikom.

Identifikacija operativnih rizika se obavlja i procenjuje tako da se mogu definisati adekvatne mere za izbegavanje, smanjenje, prenos ili prihvatanje rizika uključujući i prioritete za implementaciju zaštite.

Cilj jeste smanjenje gubitaka u najvećoj mogućoj meri, u skladu sa dodeljenim resursima i budžetom. Banka će predložiti mere za svođenje operativnog rizika na minimum ako smatra da korist od preduzetih mera neće preći troškove sprovođenja istih, kao i da će doprineti većoj efikasnosti aktivnosti Banke.

Banka identifikuje, procenjuje i prati operativni rizik u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima, uključujući eksternalizaciju, a pre njihovog uvođenja procenjuje operativni rizik koji može nastati njihovim uvođenjem.

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi pristup osnovnog indikatora (eng. Basic Indicator Approach - BIA). Prema ovom pristupu, kapitalni zahtev za operativni rizik jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog sa stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Trogodišnji prosek indikatora izloženosti predstavlja aritmetičku sredinu vrednosti tog indikatora za prethodne tri godine. Ukoliko je za bilo koju od prethodne tri godine indikator izloženosti bio negativan ili jednak nuli, taj iznos se ne uključuje u izračunavanje trogodišnjeg proseka, već se taj prosek izračunava kao odnos zbira pozitivnih vrednosti indikatora izloženosti i broja godina u kojima su ostvarene te vrednosti.

Banka prati izloženost operativnom riziku putem redovnih izveštaja o gubicima (potencijalnim gubicima) povezanim sa operativnim rizikom koji se dostavljaju Savetodavnom telu za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnom odboru Banke.

Upravni odbor Banke i Odbor za reviziju se izveštavaju putem izveštaja o operativnom riziku u skladu sa dinamikom održavanja ovih odbora.

Narodna banka Srbije se izveštava o nastalim događajima operativnog rizika u skladu sa zakonskom regulativom ili na zahtev regulatora. Takođe, Banka redovno izveštava Grupu u skladu sa njihovim propisanim standardima izveštavanja

4.2. Upravljanje kapitalom

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- Obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- Obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- Alokacija kapitala uskladen sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Upravljanje kapitalom Banke je usklađeno sa važećom relevantnom regulativom i propisima Narodne banke Srbije u vezi sa bankarskim poslovanjem. Pored prethodnog, upravljanje kapitalom je usklađeno i zahtevima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Upravni odbor Banke utvrđuje i odobrava Strategiju upravljanja kapitalom i ona predstavlja osnovni dokument Banke za upravljanje kapitalom.

Izvršni odbor Banke je formirao radno telo: Savetodavno telo za kontrolu rizika. Savetodavno telo za kontrolu rizika prati, analizira i sprovodi simulacije i stres testove vezane za promene kapitala Banke u narednom periodu, kao što su promene regulatornog kapitala, adekvatnosti kapitala i internog kapitala (izračunatog na osnovu procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke - ICAAP). Savetodavno telo za kontrolu rizika, predlaže Izvršnom odboru Banke, mere za upravljanje kapitalom Banke.

Radi održavanja odgovarajućeg nivoa i strukture raspoloživog internog kapitala koji može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, rizike kojima je Banka izložena i kojima se očekuje da može biti izložena u narednom periodu, kao i sve promene minimalnog iznosa kapitala propisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, banka uspostavlja plan upravljanja kapitalom. Uvažavajući sve prethodno navedene elemente, kao i smernice iz Odluke o upravljanju rizicima banke, Banka sprovodi kvantifikovanje planiranja kapitala.

Plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve i vremenski period za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
- Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
- Postupak i procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala i
- Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da utiču na iznos raspoloživog internog kapitala.

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS br.103/2016) (u daljem tekstu: Odluka), Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa 10.000.000 EUR, prema zvaničnom srednjem kursu Narodne Banke Srbije

Banka će u svakom trenutku održavati koeficijent adekvatnosti kapitala na nivoima koji nisu ispod:

- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala
- 8% za pokazatelj adekvatnosti ukupnog kapitala.

Pored toga, Banka će održavati pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za zaštitnim slojevima kapitala:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala banke u iznosu od 2,5% ukupne rizične aktive banke, i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji, pod uslovom da je učešće ovih plasmana u ukupnim plasmanima odobrenim privredi i stanovništvu veće od 10%.

Odlukom je propisano da kapital čini zbir osnovnog (koji se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala. Da bi bili uključeni u osnovni ili dopunski kapital, elementi kapitala moraju u svakom momentu da ispunjavaju uslove propisane Odlukom.

Osnovni akcijski kapital banke čini zbir sledećih elemenata (korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke):

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala
- 2) pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala,
- 3) dobiti banke;
- 4) revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;

- 5) rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke
- 6) rezervi za opšte bankarske rizike.

Elementi se uključuju u osnovni akcijski kapital samo ako banka može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- 1) gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- 2) nematerijalna ulaganja,
- 3) odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu s propisima;
- 4) imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- 5) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- 6) direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 7) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje;
- 8) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje;
- 9) iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- 10) iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder
- 11) iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- 12) iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Za potrebe obračuna osnovnog akcijskog kapitala tokom godine banka je dužna da utvrđuje dobitak/gubitak na kraju svakog obračunskog perioda i da sve gubitke oduzima od osnovnog akcijskog kapitala kako oni nastaju, u skladu sa stavom 1. odredba pod 1) ove tačke.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala koji predstavljaju instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- 2) pripadajuće emisije premije uz instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- 5) iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke;
- 6) iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala banke mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka.

Dopunski kapital banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala, odnosno instrumenti dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima (subordinirane obaveze),
- 2) pripadajuće emisije premije uz instrumente dopunskog kapitala,
- 3) opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik;

Odbitne stavke od dopunskog kapitala su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;

- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrovi-
teljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Tabela prikazuje visinu obračunatog kapitala Banke u 2017. i 2016. godini:

Obračun kapitala Banke	'000 RSD	
	2017.	2016.
Osnovni akcijski kapital	12.243.000	11.492.109
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala	17.517.484	17.517.484
Emisiona premija	3.027.810	4.306.318
Gubitak tekuće godine	–	(1.278.508)
Dobitak tekuće godine (ne uključuje se u osnovni akcijski kapital)	1.219.404	–
Nematerijalna ulaganja	(680.945)	(545.150)
Ostali nerealizovani gubici	(10.641)	(46.314)
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke	(7.610.708)	(8.461.721)
Dodatni osnovni kapital	–	–
Dopunski kapital	2.063.405	2.807.309
Subordinirane obaveze	2.063.405	2.592.918
Deo revalorizacionih rezervi (u 2017. Stavka osnovnog kapitala)	–	214.391
Kapital	14.306.405	14.299.418

U 2017. godini potrebna rezerva se obračunava prema Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Kapitalni zahtevi izračunavaju se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS 46/2011, 6/2013, 51/2014, 85/2016 i 103/2016).

Banka čiji je pokazatelj adekvatnosti kapitala veći, ili bi zbog raspodele dobiti bio veći od 12% za manje od 2.5 procentnih poena, može vršiti raspodelu dobiti samo u elemente osnovnog kapitala.

Tabela pokazuje obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke na kraju 2017. i 2016. godine, koji je obračunat u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Obračun pokazatelja adekvatnosti

'000 RSD

	2017.	2016.
Kapital	14.306.405	14.299.418
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	54.791.099	54.702.457
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	617.437	–
Izloženost cenovnom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	26.288	683.200
Izloženost operativnom riziku	10.060.363	6.702.550
Ukupna rizična aktiva	65.495.187	62.088.207
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	21,84%	23,03%

4.3. Procena fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banke primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze. Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminkih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

IFRS 13 „Odmeravanje fer vrednosti” utvrđuje hijerarhiju fer vrednosti koja klasifikuje u tri nivoa inpute za tehnike procene vrednosti, koje se koriste u odmeravanju fer vrednosti:

- Nivo 1: Kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze
- Nivo 2: Informacije, osim kotiranih cena uključenih u nivo 1, koje su zasnovane na dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena)
- Nivo 3: Informacije o sredstvu ili obavezi koje nisu zasnovane na dostupnim tržišnim podacima.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Smatra se da je tržište aktivno ako su kotirane cene odmah i redovno raspoložive na berzi, kod dilera, brokera, industrijske grupe, službe za obrazovanje cena ili regulatorne agencije i ako pomenute cene odražavaju aktuelne tržišne transakcije koje se redovno obavljaju između nezavisnih stranaka. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Pomenuti instrumenti se iskazuju unutar nivoa 1. Instrumenti iskazani unutar nivoa 1 prvenstveno obuhvataju BELEX ulaganja u instrumente kapitala klasifikovane kao finansijska sredstva kojima se trguje ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi, čiji su podaci javno dostupni) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Pomenute tehnike procene u najvećoj mogućoj meri koriste podatke sa tržišta koji se mogu posmatrati, ukoliko su raspoloživi, a u najmanjoj mogućoj meri se oslanjaju na posebne procene Banke. Ukoliko su svi materijalno značajni unosi potrebni za utvrđivanje fer vrednosti nekog instrumenta prisutni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 2.

Ukoliko jedan ili više materijalno značajnih unosa nisu zasnovani na tržišnim podacima koji su dostupni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 3. Posebne tehnike procene koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata:

- Kotirane tržišne cene ili cene dilera za slične instrumente,
- Fer vrednost svopa kamatne stope obračunate kao sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, na osnovu dostupnog trenda prinosa,

- Fer vrednost terminkih deviznih ugovora je utvrđena primenom terminkih kurseva na dan bilansa stanja, uz diskontovanje dobijene vrednosti na sadašnju vrednost,
- Ostale tehnike, kao što je analiza diskontovanog novčanog toka, koriste se za utvrđivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama vode po fer vrednosti

Banka u 2017. i u 2016. godini nije prenosila finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i koja se drže radi trgovanja iz Nivoa 1 u Nivo 2.

'000 RSD

31. decembar 2017. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Finansijska sredstva namenjena trgovanju	–	258.495	–	258.495
(Trezorski zapisi Republike Srbije)	–	101.474	–	101.474
(Pozitivna vrednost derivata)	–	157.021	–	157.021
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	–	16.779.382	–	16.779.382
(Investicione jedinice)	–	589.429	–	589.429
(Trezorski zapisi Republike Srbije)	–	15.350.096	–	15.350.096
(Obveznice banaka)	–	839.857	–	839.857
Ukupno finansijska sredstva	–	17.037.877	–	17.037.877
Finansijske obaveze				
Negativna vrednost derivate	–	(32.347)	–	(32.347)
Ukupno finansijske obaveze	–	(32.347)	–	(32.347)

'000 RSD

31. decembar 2016. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Finansijska sredstva namenjena trgovanju	–	1.208.490	–	1.208.490
(Trezorski zapisi Republike Srbije)	–	1.169.832	–	1.169.832
(Pozitivna vrednost derivata)	–	38.658	–	38.658
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	–	16.781.879	–	16.781.879
(Investicione jedinice)	–	614.864	–	614.864
(Trezorski zapisi Republike Srbije)	–	15.444.958	–	15.444.958
(Obveznice banaka)	–	722.057	–	722.057
Ukupno finansijska sredstva	–	17.990.369	–	17.990.369
Finansijske obaveze				
Negativna vrednost derivate	–	16.716	–	16.716
Ukupno finansijske obaveze	–	16.716	–	16.716

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje diskontovanjem novčanih tokova na bazi kamatnih stopa koje se uzimaju sa Reuters-a ili Bloomberg-a.

Fer vrednost trezorskih zapisa je izračunata na bazi diskontovanja nominalne vrednosti zapisa kamatnom stopom koja se obelodanjuje na sajtu Uprave trezora.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

Banka je izvršila procenu fer vrednosti finansijskih sredstava koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti i to:

- Diskontovanjem očekivanih budućih novčanih priliva po osnovu finansijskih sredstava očekivanom stopom povrata, koja se sastoji od „risk free” kamatne stope i premije za kreditni rizik za odgovarajuću ročnost finansijskog sredstva.
- Diskontovanjem očekivanih novčanih odliva po osnovu finansijskih obaveza „risk free” kamatnom stopom uvećanom za nulti kreditni „spread” primenjiv na finansijsku obavezu odgovarajuće ročnosti

Rukovodstvo Banke smatra da zbog prirode finansijskih sredstava, kao i tipa klijenata knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ne odstupa od njihove fer vrednosti.

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine:

'000 RSD

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.575.958	10.575.958	10.575.958
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.828.041	2.831.799	2.831.799
Kredit i potraživanja od komitenata	61.639.577	64.728.599	64.728.599
Ukupno	75.043.576	78.136.356	78.136.356
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.382.756	5.447.969	5.447.969
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	61.919.011	62.043.660	62.043.660
Subordinirane obaveze	3.774.141	4.339.931	4.339.931
Ukupno	71.075.908	71.831.560	71.831.560

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	12.290.116	12.290.116	12.290.116
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.625.091	4.625.082	4.625.082
Kredit i potraživanja od komitenata	60.428.102	61.689.688	61.689.688
Ukupno	77.343.309	78.604.886	78.604.886
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.514.208	3.514.208	3.514.208
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	67.531.881	67.516.592	67.516.592
Subordinirane obaveze	4.322.188	4.321.531	4.321.531
Ukupno	75.368.277	75.352.331	75.352.331

5. Prihodi i rashodi od kamata

	'000 RSD	
	2017.	2016.
a) Prihodi od kamata		
Po obaveznoj rezervi kod centralne banke	71.701	72.860
Po poslovima sa centralnom bankom	2.890	1.417
Po plasmanima bankama i finansijskim organizacijama	38.235	29.183
Po plasmanima preduzećima	1.067.884	1.138.964
Po plasmanima stanovništvu	1.944.947	1.616.733
Prihod kamate po obezvređenim plasmanima-unwinding	201.875	263.310
Naknade za odobravanje kredita preduzećima	97.762	104.550
Naknade za odobravanje kredita stanovništvu	97.331	49.716
Po hartijama od vrednosti	639.358	770.710
Ukupno prihodi od kamata	4.161.983	4.047.443
b) Rashodi kamata		
Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama	15.364	40.602
Obaveze prema preduzećima	444.160	184.074
Obaveze prema stanovništvu	274.234	409.383
Po uzetim kreditima	219.165	433.713
Ukupno rashodi kamata	952.923	1.067.772
Neto prihod po osnovu kamata	3.209.060	2.979.671

6. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

	'000 RSD	
	2017.	2016.
a) Prihodi od naknada i provizija		
Naknade za izdate garancije i druga jemstva	83.737	83.515
Naknade po poslovima platnog prometa u zemlji	351.511	296.611
Naknade po poslovima platnog prometa sa inostranstvom	142.292	134.115
Naknade po poslovanju sa karticama	258.586	226.017
Naknade po poslovanju sa finansijskim sredstvima	104	380
Ostale naknade od banaka i finansijskih institucija	2.370	2.269
Ostale naknade od privrednih društava	23.552	22.233
Naknade od kupoprodaje efektivne	175.802	-
Naknade po osnovu vođenja računa stanovništva	40.250	-
Ostale naknade od stanovništva	187.681	169.439
Ukupno prihodi od naknada i provizija	1.265.885	934.579
b) Rashodi naknada i provizija		
Naknade po transakcijama sa bankama	3.600	2.413
Naknade iz poslovanja sa preduzećima	12.414	2.345
Naknade po poslovima platnog prometa u zemlji	37.499	34.443
Naknade po poslovima platnog prometa sa inostranstvom	45.467	52.958
Naknade po poslovanju sa karticama	24.393	21.639
Naknade po poslovanju sa hartijama	1.823	2.030
Ukupno rashodi od naknada i provizija	125.196	115.828
NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA	1.140.689	818.751

7. Neto dobiti po osnovu finansijskih sredstava

'000 RSD

	2017.	2016.
Negativni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	(64)	(16.716)
Pozitivni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	506.702	585.914
Promene fer vrednosti hartija namenjenih trgovanju	(18.854)	19.668
Dobici od prodaje finansijskih sredstava kojima se trguje	29.029	1.274
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	516.813	590.140
Gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(269.189)	(61.212)
Dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	423.588	117.879
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	154.399	56.667
Ukupno	671.212	646.807

8. Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

'000 RSD

	2017.	2016.
Negativne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	(38.167.248)	(45.904.368)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	(3.296.142)	(726.083)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	(416)	(7.452)
Ukupno negativne kursne razlike	(41.463.806)	(46.637.903)
Pozitivne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	40.921.536	45.260.601
Pozitivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	446.913	1.578.164
Pozitivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	3.318	1.234
Ukupno pozitivne kursne razlike	41.371.767	46.839.999
Neto efekat	(92.039)	202.096

9. Ostali poslovni prihodi

'000 RSD

	2017.	2016.
Prihodi od zakupnina	4.538	3.404
Dobici od naplaćene štete	403	425
Dobici od prodaje sredstava namenjenih prodaji (Napomena 22)	858	2.927
Dobici od prodaje ostale opreme	26.885	14.950
Prihodi od neiskorišćenih bonusa zaposlenih	18.088	—
Ostali prihodi od zaposlenih	10.823	9.124
Smanjenje rezervisanja za obaveze (napomena 27)	345.077	3.572
Prihod po osnovu funkcije centralizovanog upravljanja	202.619	110.055
Dobici po osnovu prodaje plasmana	240.304	—
Ostali prihodi	32.811	24.274
Ukupno ostali poslovni prihodi	882.406	168.731

10. Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	'000 RSD	
	2017.	2016.
Rashodi po osnovu obezvređenja bilansnih pozicija		
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	–	(3.536)
Kreditni i potraživanja od komitenata	(7.812.487)	(4.671.604)
Ostala sredstva	(15.627)	(41.082)
Ukupno po bilansnoj aktivni (Napomena 19c)	(7.828.114)	(4.716.222)
Rashodi rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (Napomena 27)	(68.811)	(56.417)
Ukupno rashodi	(7.896.925)	(4.772.639)
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 19c)	6.996.933	2.832.369
Naplaćeno u toku godine	722.063	272.039
Ukupno po bilansnoj aktivni	7.718.996	3.104.408
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 27)	94.356	106.487
Ukupno prihodi	7.813.352	3.210.895
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(83.573)	(1.561.744)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Neto zarade	944.813	998.231
Porezi i doprinosi na zarade	354.607	364.672
Ostali lični rashodi	129.807	162.244
Rashod za otpremnine pri prestanku radnog odnosa (napomena 27)	17.390	14.032
Rashod/(prihod) za otpremnine pri odlasku u penziju (napomena 27)	11.582	(11.668)
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1.458.199	1.527.511

12t. Troškovi amortizacije

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Trošak amortizacije nematerijalnih ulaganja	101.255	81.556
Trošak amortizacije ulaganja u zakupljene objekte	30.362	40.369
Trošak amortizacije građevinskih objekata	10.253	10.129
Trošak amortizacije ostale opreme	65.363	98.973
Ukupno troškovi amortizacije	207.233	231.027
Ukupno troškovi amortizacije	231.027	324.958

13. Ostali rashodi

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Donacije i pomoći	20.761	4.409
Zakupnine	320.633	396.562
Ostali troškovi u zakupljenim objektima	89.225	97.820
Premije osiguranja	302.122	302.221
Troškovi reprezentacije	11.076	14.241
Troškovi reklame	197.508	190.859
Troškovi korišćenja informacionih sistema	584.807	555.851
Troškovi goriva i održavanja automobila	8.498	16.681
PTT troškovi i troškovi komunikacija	85.293	91.572
Članarine u zemlji i inostranstvu	3.017	2.532
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	242.660	257.191
Troškovi revizije	14.546	17.277
Troškovi konsultantskih usluga	103.757	126.657
Komunalne usluge	51.975	62.162
Kancelarijski materijal	10.214	23.602
Ostali rashodi prema zaposlenima	54.137	52.162
Sudske i administrativne takse	36.969	34.161
Troškovi poslovanja sa karticama	104.516	113.273
Troškovi obezbeđenja imovine	77.508	94.701
Ostali administrativni troškovi	101.296	100.673
Materijalni troškovi	4.036	2.484
Gubici po osnovu otpisa i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	89.869	53.594
Rashodi rezervisanja za pokriće obaveza (Napomena 27)	35.990	98.523
Ostali rashodi	292.506	63.791
Ukupno ostali rashodi	2.842.919	2.772.999

14. Porez na dobitak

(a) Komponente poreza na dobitak

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza		
Tekući porez na dobitak	(1.156)	(1.283)
Ukupno	(1.156)	(1.283)
Tekuća poreska sredstva	—	79.525
Obračunat porez na dobit	(1.156)	(1.283)
Tekuće poreske obaveze/sredstva na kraju godine	(1.156)	78.242

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

'000 RSD

	2017.	2016.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	1.219.404	(1.277.225)
Porez na dobit po stopi od 15%	182.911	(191.584)
Poreski efekti prihoda i rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	98.033	(24.755)
Obračunati porez na kapitalne dobitke	1.156	1.283
Iskorišćeni poreski gubici	(279.534)	–
Ostalo	(1.410)	(3.159)
Preneti poreski gubici	–	219.496
Porez iskazan u bilansu uspeha	1.156	1.283
Efektivna poreska stopa	0,10%	0,10%

(c) Osnov za knjiženje odloženih poreskih sredstava i obaveza i efekte na bilans uspeha za 2017. i 2016. godinu:

'000 RSD

	Odložena poreska sredstva 2017.	Odložene poreske obaveze 2017.	Bilans uspeha 2017.	Odložena poreska sredstva 2016.	Odložene poreske obaveze 2016.	Bilans uspeha 2016.
Nerealizovani (dobici) i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	–	(32.100)	–	–	(29.661)	–
	–	(32.100)	–	–	(29.661)	–

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka nije imala odložena poreska sredstva.

Neiskorišćeni poreski gubici

'000 RSD

Godina iz koje potiče poreski gubitak	Iznos gubitka	Iznos iskoriscenog gubitka	Godina kada je gubitak iskoriscen	Preostali preneti gubitak	Poslednji poreski period u kojem se gubitak može iskoristiti
2013	7.565.484	1.863.561	2017	5.701.993	2018
2014	1.996.873			1.996.873	2019
2015	7.080.127			7.080.127	2020
2016	1.463.306			1.463.306	2021
Ukupno	18.105.790	1.863.561		16.242.299	

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka nije formirala odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka prethodnih godina.

Banka će u narednoj godini vršiti ponovnu procenu nepriznatih odloženih poreskih sredstava i priznati ih u meri u kojoj bude postojala procena da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva, kako je to propisano u MRS 12 Paragraf 37

15. Gotovina i sredstva kod centralne banke

'000 RSD

	2017.	2016.
U dinarima		
Žiro-račun	4.323.784	5.049.720
Gotovina u blagajni	790.106	580.619
Potraživanja za kamate od NBS	3.188	4.500
Ukupno u dinarima	5.117.078	5.634.839
U stranoj valuti		
Obavezna rezerva u stranoj valuti	4.993.300	6.168.988
Gotovina u blagajni	465.556	486.224
Devizni računi za trgovanje HoV	24	65
Ukupno u stranoj valuti	5.458.880	6.655.277
Stanje na dan 31. decembra	10.575.958	12.290.116

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na računu Banke, gotovina u blagajni, devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka.

U gotovinu i gotovinske ekvivalente za izveštaj o tokovima gotovine Banke uključene su pozicije:

'000 RSD

	2017.	2016.
Žiro-račun	4.323.784	5.049.720
Gotovina u blagajni	1.255.662	1.066.843
Devizni računi u inostranstvu	310.452	296.535
Devizni računi za trgovanje HoV	24	65
Stanje na dan 31. decembra	5.889.922	6.413.163

Banka je u 2017. godini obračunavala dinarsku i deviznu obaveznu rezervu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik” Republike Srbije br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene obavezne rezerve u visini obračunate obavezne rezerve, s tim da dnevno stanje izdvojene dinarske i devizne rezerve u toku meseca može biti veće ili manje od obračunate obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu.

Na dinarske depozite i obaveze čiji je rok do dve godine stopa obavezne rezerve obračunava se po stopi od 5%. Na dinarske obaveze sa rokom dospeća preko dve godine primenjuje se stopa od 0%.

Na osnovicu koju čine devizne obaveze sa rokom dospeća do dve godine obračunata devizna obavezna rezerva izdvajala se u dinarima u procentualnom iznosu od 38%. Na osnovicu koju čine devizne obaveze sa rokom preko dve godine obračunata devizna obavezna rezerva izdvajala se u dinarima u procentualnom iznosu od 30%. U navedenim procentualnim iznosima izdvajanje je vršeno tokom celog perioda.

Na dan 31. decembra 2017. godine obračunata dinarska obavezna rezerva, čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je 3.972.764 hiljade RSD i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Dinarska obavezna rezerva se u 2017. godini obračunavala po stopi od:

- 5% - na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 0% - na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine;

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu do nivoa koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve.

Kamatna stopa koju plaća Narodna banka Srbije tokom 2017. godine je iznosila 1,75% na godišnjem nivou.

U toku 2017. godine devizna obavezna rezerva se obračunavala po stopi od:

- 20% - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 13% - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine;

Stopa obavezne rezerve na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila je:

- 100% na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom, bez obzira na ročnost.

Obračunata devizna obavezna rezerva koja se izdvaja u devizama u 2017. godini ostala je nepromenjena u procentualnim iznosima tokom cele godine. Izdvajanje u devizama je iznosilo:

- 62% iznosa obračunatog na devizne obaveze i na indeksirane obaveze sa ugovorenim rokom do dve godine,
- 70% iznosa obračunatog na devizne obaveze i na indeksirane obaveze sa ugovorenim rokom preko dve godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine obračunata devizna obavezna rezerva koja se izdvaja u devizama i čiji nivo se morao održavati u periodu od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je 43.374 hiljade EUR.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu

16. Finansijska sredstva i finansijske obaveze namenjene trgovanju

'000 RSD

	2017.	2016.
Potraživanja po osnovu promene fer vrednosti derivata	157.021	38.658
Obaveze po osnovu promene vrednosti derivata	(32.348)	(16.716)
Neto fer vrednost derivata	124.673	21.942
Potraživanja po osnovu promene fer vrednosti derivata	157.021	38.658
Ulaganja u trezorske zapise Republike Srbije u valuti	–	1.009.162
Ulaganja u trezorske zapise Republike Srbije u RS	101.474	160.670
Ukupno HOV namenjene trgovanju	101.474	1.169.832
Ukupno finansijska sredstva namenjena trgovanju	258.495	1.208.490

Svi derivativni finansijski instrumenti su iskazani po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji Banke dok se sredstvo priznaje kao pozitivna promena fer vrednosti derivata, a obaveza se priznaje kada je promena fer vrednosti derivata negativna. Fer vrednost na početku transakcije je jednaka ceni transakcije.

Tabela pokazuje ugovore za FX svopove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2017. godine:

'000 RSD

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja CHF	EUR 49.500.000/ CHF 57.776.895	12.413	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD	EUR 6.700.000/ RSD 804.339.020	10.572	EUR 6.700.000/RSD 804.339.020	10.572
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	EUR 2.000.000/ RSD 240.072.000	2.880	RSD 835.849.700/ EUR 7.000.000	3.348
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CAD / obaveza na dan izmirenja EUR	CAD 457.665/ EUR 300.000	566	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja GBP / obaveza na dan izmirenja EUR	—		GBP 972.686/EUR 1.100.000	582
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja USD	—		USD 7.096.200/EUR 6.000.000	7.752
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR	CHF 57.948.363/ EUR 49.500.000	4.955	EUR 48.500.000/ CHF 56.758.580	4.443
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 835.849.700/ EUR 7.000.000	3.348	EUR 2.000.000/RSD 240.072.000	2.880
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 8.759.481.700/ EUR 73.000.000	110.291	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 358.306.500/ EUR 3.000.000	2.888	EUR 73.500.000/ RSD 8.711.175.900	2.744
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 59.739.300/ EUR 500.000	498	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 598.421.500/ EUR 5.000.000	2.330	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja AUD / obaveza na dan izmirenja EUR	AUD 2.629.560/ EUR 1.700.000	1.818	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 238.267.000/ EUR 2.000.000	1.238	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 4.800.000/EUR 571.831.680	417	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 8.726.802.000 / EUR 73.500.000	1.767	—	
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 474.331.600/ EUR 4.000.000	22	—	
Forward transakcije	USD 38.813/RSD 3.914.274	67	EUR 100.000/USD 119.380	15
Forward transakcije	USD 56.552/RSD 5.703.056	101	USD 15.000/RSD 1.485.415	1
Forward transakcije	USD 53.321/RSD 5.384.709	98	EUR 150.000/USD 179.205	10
Forward transakcije	USD 44.987/RSD 4.561.859	101	USD 35.000/ RSD 3.468.325	1
Forward transakcije	USD 69.152/RSD 7.006.861	150		
Forward transakcije	USD 55.000/RSD 5.541.619	87		
Forward transakcije	USD 45.000/RSD 4.523.526	63		
Forward transakcije	USD 30.000/RSD 3.013.347	40		

'000 RSD

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
Forward transakcije	USD 55.000/RSD 5.533.044	80		
Forward transakcije	USD 45.000/RSD 4.530.542	69		
Forward transakcije	USD 57.128/RSD 5.696.369	29		
Forward transakcije	USD 100.657/RSD 10.030.929	48		
Forward transakcije	USD 46.333/RSD 4.623.498	27		
Forward transakcije	USD 49.433/RSD 4.936.261	31		
Forward transakcije	USD 30.390/RSD 3.026.438	13		
Forward transakcije	USD 15.000/RSD 1.488.444	1		
Forward transakcije	USD 20.000/RSD 1.987.282	4		
Forward transakcije	USD 30.000/RSD 2.984.952	8		
Forward transakcije	USD 20.000/RSD 1.983.246	1		
Fer vrednost na kraju godine		157.021		32.348

Tabela pokazuje ugovore za FX svopove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja CHF	EUR 104.400.000 / CHF 111.895.920	36.922	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD	—	—	EUR 1.000.000 / RSD 124.245.500	64
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	—	—	RSD 13.596.660.000 / EUR 110.000.000	15.999
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CAD / obaveza na dan izmirenja EUR	—	—	CAD 494.742 / EUR 350.000	227
FX swap - potraživanje na dan izmirenja GBP / obaveza na dan izmirenja EUR	GBP 978.348 / EUR 1.140.000	—	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja USD	EUR 1.850.000 / USD 1.952.305	—	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR	CHF 3.651.260 / EUR 3.400.000	778	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 496.238.000 / EUR 4.000.000	296	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 248.498.400 / EUR 2.000.000	66	—	—
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 124.247.900 / EUR 1.000.000	114	—	—
Forward transakcije	—	—	RSD 622.266.500 / EUR 5.000.000	426
Forward transakcije	RSD 23.113.970 / USD 200.700	442	—	—
Forward transakcije	RSD 53.093.094 / USD 448.507	40	—	—
Fer vrednost na kraju godine		38.658		16.716

Banka je u 2017. godini ostvarila kamatni prihod od ulaganja u hartije od vrednosti namenjene trgovanju u iznosu od 34.054 hiljada RSD (2016. godine: 34.873 hiljade RSD).

Vrednovanje hartija od vrednosti u portfelju Banke vrši se dekadno. Posmatra se broj dana do dospeća svake hartije, a cena se formira interpolacijom primenjenih kamatnih stopa u odnosu na broj dana do dospeća.

Input kamatnih stopa za vrednovanje hartija uzima se sa Bloomberg i Reuters sistema. Sa Bloomberg sistema se uzimaju poslednje kamatne stope hartija sa aukcija Ministarstva finansija. Kamatne stope za dospeća hartija koja su kraća od 3 meseca za rsd hartije odnosno kraće od 12 meseci za eurske hartije uzimaju se sa reuters sistema (Reuters interbank interest rates) i to kako sledi:

- Za hartije od vrednosti u RSD primenjuje se ON i 2W stopa,
- Za hartije od vrednosti u EUR koristi se ON stopa uvećana sa jednogodišnju CDS stopu Republike Srbije izražene u USD (YCCD2104).

Formirane cene se importuju u informacioni sistem Banke, u kome se dobijena cena množi sa nominalnom vrednošću hartije i deli sa 100. Tako dobijena vrednost predstavlja trenutnu vrednost hartije (current value).

Fer vrednost dobije se kada se od trenutne vrednosti hartije oduzme zbir čiste nabavne vrednosti i razgraničene vrednosti diskonta.

17. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva koja se ne kotiraju na berzi	'000 RSD	
	2017.	2016.
Ulaganja u dugoročne državne obveznice stranih država u stranoj valuti	111.757	–
Ulaganja u kuponske Trezorske zapise Republike Srbije u stranoj valuti	6.915.421	11.682.691
Ukupno u stranoj valuti	7.027.178	11.682.691
Ulaganja u Trezorske zapise Republike Srbije u RSD	8.434.675	3.762.267
Ulaganja u investicione jedinice banaka u RSD	589.429	614.864
Ulaganja u dugoročne obveznice stranih banaka u RSD	728.100	722.057
Ukupno u RSD	9.752.204	5.099.188
Ukupno finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16.779.382	16.781.879

Dužničke hartije od vrednosti Republike Srbije mogu biti kratkoročne i dugoročne, u domaćoj i stranoj valuti.

Kratkoročne dužničke HOV izdaju se u formi državnih zapisa bez kupona od strane Ministarstva Finansija.

Dugoročne dužničke HOV izdaju se u formi obveznica sa kuponom od strane Republike Srbije.

Nominalna vrednost iznosi 10.000 novčanih jedinica ukoliko je dužnička HOV izdata u domaćoj valuti, odnosno 1.000 novčanih jedinica ukoliko je dužnička HOV izdata u stranoj valuti.

Dužničke HOV Republike Srbije izdaju se sa rokom dospeća od 3 meseca do 10 godina.

Tržišna vrednost dužničkih HOV Republike Srbije je izračunata na bazi diskontovanja svih budućih novčanih tokova HOV odgovarajućom kamatnom stopom dužničkih HOV sa poslednjih aukcija koja se obelodanjuje na sajtu Uprave trezora.

U 2017. godini Banka je plasirala slobodna novčana dinarska sredstva u dužničke HOV Republike Srbije po kamatnim stopama (stopama prinosa) u rasponu od 4,05% do 5,60% (2016. godina: od 4,07% do 5,95%), u EUR sa kamatnom stopom u rasponu od 1% do 2,69% (2016. godina: od 1,18% do 3,45%) i u USD sa kamatnom stopom u rasponu 3,1% do 4,01% na godišnjem nivou (2016. godina: od 3,61% do 4,45%). U toku 2017. godine Banka je plasirala slobodna novčana dinarska sredstva u obveznice EBRD u RSD po prosečnoj stopi prinosa od 3,58% p.a.

Po osnovu ulaganja u u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju Banka je u 2017. godini ostvarila prihod od kamate u iznosu od 605.304 hiljada RSD (2016. godina: 735.837 hiljada RSD).

Promene na finansijskim sredstvima raspoloživim za prodaju	'000 RSD
	Trezorski zapisi RS
Početno bruto stanje na dan 1. januara 2016. godine	22.411.529
Smanjenja u toku godine	(6.670.351)
Neto prihod od prodaje (napomena 7)	56.667
Prihod kamate	735.837
Smanjenje nerealizovanog gubitka	(36.709)
Smanjenje rezerve	(122.192)
Kursne razlike	407.098
Neto stanje na dan 31. decembra 2016. godine	16.781.879
Početno bruto stanje na dan 1. januara 2017. godine	16.781.879
Smanjenja u toku godine	(127.761)
Neto prihod od prodaje (napomena 7)	154.399
Prihod kamate	606.067
Povećanje nerealizovanog gubitka	35.673
Smanjenje rezerve	(21.849)
Kursne razlike	(649.026)
Neto stanje na dan 31. decembra 2017. Godine	16.779.382

Banka nema finansijskih sredstava koje su pod zalogom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita.

18. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

'000 RSD

	2017.	2016.
U dinarima		
Plasmani u dinarima	863.180	168.954
Ostala potraživanja u dinarima	800.384	3.000.161
Ukupno u dinarima	1.663.564	3.169.115
U stranoj valuti		
Devizni računi kod drugih banaka	310.593	296.689
Plasmani u stranoj valuti	859.218	1.168.048
Ostala potraživanja u stranoj valuti	273	59
Ukupno u stranoj valuti	1.170.084	1.464.796
Bruto krediti i potraživanja od banaka	2.833.648	4.633.911
– kolektivna ispravka vrednosti u dinarima	(665)	(2.513)
– kolektivna ispravka vrednosti u stranoj valuti	(4.942)	(6.307)
Ukupno	2.828.041	4.625.091

Tokom 2017. godine Banka je plasirala sredstva bankama u dinarima sa kamatnom stopom u rasponu od 2% do 3,1% (od 2,5% do 2,97% u 2016.), u EUR sa kamatnom stopom od 0% do 2,42% (2016. godina: od 0% do 1%), u USD sa kamatnom stopom u rasponu od 0,88% do 1,1% (2016. godina: 0,4% do 1,55%).

19. Krediti i potraživanja od komitenata

a) Pregled po vrstama korisnika kredita

U tabeli niže predstavljeni su krediti i potraživanja od komitenata koja su grupisana po neto inicijalnoj ročnosti:

'000 RSD

	2017.			2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
- Preduzeća	1.028.964	2.180.713	3.209.677	1.702.967	2.497.749	4.200.716
- Stanovništvo	138.718	11.755.484	11.894.202	791.522	6.840.240	7.631.762
- Javni sektor	14.522	79.013	93.535	50.557	484.240	534.797
- Drugi komitenti	455.263	5.987	461.250	2.106	–	2.106
Ukupno u dinarima	1.637.467	14.021.197	15.658.664	2.547.152	9.822.229	12.369.381
U stranoj valuti						
- Preduzeća	6.321.657	25.713.266	32.034.923	7.227.023	23.387.837	30.614.860
- Stanovništvo	80.005	22.088.006	22.168.011	8.132.855	22.684.083	30.816.938
- Javni sektor	59.250	377.351	436.601	102.285	853.895	956.180
Ukupno u stranoj valuti	6.460.912	48.178.623	54.639.535	15.462.163	46.925.815	62.387.978
Bruto krediti	8.098.379	62.199.820	70.298.199	18.009.315	56.748.044	74.757.359
Ispravka vrednosti						
- Individualna u dinarima	(538.265)	(504.753)	(1.043.018)	(391.063)	(143.462)	(534.525)
- Individualna u valuti	(524.575)	(6.031.187)	(6.555.762)	(8.433.961)	(4.492.162)	(12.926.123)
- kolektivna u dinarima	(32.533)	(347.383)	(379.916)	(32.391)	(205.413)	(237.804)
- kolektivna u valuti	(54.853)	(625.073)	(679.926)	(64.340)	(566.465)	(630.805)
Ukupno ispravka vrednosti	(1.150.226)	(7.508.396)	(8.658.622)	(8.921.755)	(5.407.502)	(14.329.257)
Stanje na dan 31. decembra	6.948.153	54.691.424	61.639.577	9.087.560	51.340.542	60.428.102

Banka je u tokom 2017. godine izvršila prodaju potraživanja od 398 klijenta, a bruto vrednost prodatih potraživanja preračunata u EUR iznosi 21,5 milion.

U toku 2017. godine kamate na kredite klijentima Sektora poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom obračunavane su u zavisnosti od kreditnog rejtinga klijenta, vrste kredita i obezbeđenog kolateralu.

Shodno tome, kamata na kratkoročne kredite pravnim licima odobrene u 2017. godini obračunavala se po kamatnoj stopi u visini EURIBOR-a uvećanog u proseku za marginu od 3,22% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite u visini BELIBOR-a uvećane u proseku za 2,24% (u 2016. godini: u visini EURIBOR-a uvećanog u proseku za marginu od 3,47% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite u visini BELIBOR-a uvećane u proseku za 2,37%).

Dugoročni krediti pravnim licima u 2017. godini su odobravani maksimalno na period do 7 godina i prosečnom marginom od 3,24% uvećanog za EURIBOR za indeksirane kredite, dok su dinarski dugoročni krediti odobravani u proseku od 24 meseca sa marginom od 2,16% uvećanog za BELIBOR (u 2016. godini: dugoročni krediti pravnim licima u 2016. godini su odobravani maksimalno na period do 7 godina i prosečnom marginom od 3,55% uvećanog za EURIBOR za indeksirane kredite, dok su dinarski dugoročni kredit odobravani u proseku od 24 meseca sa marginom od 1,24% uvećanog za BELIBOR).

Nenamenski krediti stanovništvu vezani za RSD su u 2017. godini plasirani sa kamatnom stopom od 6,99% do 19,99% (u 2016. godini od 7,4% do 19,48%)

(b) Pregled po vrstama kredita

'000 RSD

	2017.	2016.
Krediti po transakcionim računima	326.998	430.444
Overdraft krediti	10.890	27.278
Potrošački krediti	147.192	276.484
Gotovinski krediti	11.261.143	6.976.674
Krediti za obrtna sredstva	25.361.434	24.708.059
Investicioni krediti	7.970.716	9.712.390
Stambeni krediti	20.452.568	27.637.834
Kreditne kartice	372.971	406.222
Ostali krediti	3.944.837	4.416.524
Potraživanja za plaćene obaveze po garancijama	449.450	165.450
Ukupno bruto krediti	70.298.199	74.757.359
Ispravka vrednosti datih kredita	(8.658.622)	(14.329.257)
Stanje na dan 31. decembra	61.639.577	60.428.102

(c) Promene na računima ispravke vrednosti finansijskih sredstava i ostale aktive

Tabele ispod pokazuju kretanje ispravke vrednosti u 2017. i 2016. godini.

'000 RSD

	Po kreditima bankama (Napomena 18)	Plasmani komitentima (Napomena 19)	Ostala potraživanja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	(5.231)	(18.601.785)	(44.199)	(18.651.215)
Povećanje rashoda (Napomena 10)	(3.536)	(4.671.604)	(41.082)	(4.716.222)
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti (Napomena 10)	–	2.832.369	–	2.832.369
Kursne razlike	(53)	(242.714)	(1)	(242.768)
Isknjižavanja i otpis	–	6.091.167	–	6.091.167
Umanjenje po unwinding efektu (napomena 5)	–	263.310	–	263.310
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	(8.820)	(14.329.257)	(85.282)	(14.423.359)
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	(8.820)	(14.329.257)	(85.282)	(14.423.359)
Povećanje rashoda (napomena 10)	–	(7.812.487)	(15.627)	(7.828.114)
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti (napomena 10)	–	6.937.399	–	6.937.399
Kursne razlike	–	871.418	1.153	872.571
Isknjižavanje i otpis	3.213	5.412.896	31.254	5.447.363
Umanjenje po unwinding efektu (napomena 5)	–	201.875	–	201.875
IFRS 5	–	59.534	–	59.534
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	(5.607)	(8.658.622)	(68.502)	(8.732.731)

20. Nematerijalna ulaganja

'000 RSD

	Licence i prava	Licence u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	1.458.085	4.574	1.462.659
Povećanje	–	205.498	205.498
Prenosi (aktiviranje)	189.318	(189.318)	–
Rashodovanje	(21.068)	(2.605)	(23.673)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	1.626.335	18.149	1.644.484
Povećanje	–	277.006	277.006
Prenosi (aktiviranje)	108.110	(108.110)	–
Rashodovanje	(18.956)	(21.000)	(39.956)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	1.715.489	166.045	1.881.534
Akumulirana ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	1.019.398	–	1.019.398
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 12)	81.556	–	81.556
Rashodovanje	(3.934)	–	(3.934)
Obezvređenje	2.314	–	2.314
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	1.099.334	–	1.099.334
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 12)	101.255	–	101.255
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	1.200.589	–	1.200.589
Neotpisana vrednost na dan:			
31. decembra 2017. godine	514.900	166.045	680.945
31. decembra 2016. godine	527.001	18.149	545.150

Licence se odnose na prava korišćenja softvera za poslovanje Banke. Softver nije interno generisan.

U skladu sa zahtevima MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine i IFRS 13 - Odmeravanje fer vrednosti izvršena je reproцена fer vrednosti nematerijalnih ulaganja - osnovnog softvera, na dan 31. decembra 2016. godine. Procenu je izvršio nezavisni procenitelj Vision Consulting d.o.o. Beograd.

Odmeravanje fer vrednosti osnovnog softvera Banke izvršeno je primenom tehnike troškovnog pristupa/metoda troškova zamene, s obzirom da se radi o softveru koji je potpuno prilagođen potrebama Banke. Nad ovim softverom Banka ima samo pravo korišćenja, koje ne prelazi u pravo vlasništva, te se po tom osnovu ne mogu ostvarivati određene koristi od izdavanja, što je onemogućilo primenu prinostnog pristupa.

Zbog niza specifičnosti samog softvera i naknadnog prilagođavanja, na tržištu ne postoje dovoljno slični softveri da bi se mogao primeniti tržišni pristup.

U primeni troškovnog pristupa korišćeni su Inputi sva tri nivoa 1, 2 i 3, od kojih su najveći značaj imali inputi Nivoa 2 - procenjeni troškovi zamene za novo sredstvo na osnovu prvobitnog ugovora iz 2008. godine i stvarnih troškova nabavke (nivo 1) i nove verzije ugovora iz 2010. godine, korigovanih stvarih troškova nabavke (nivo 1).

U skladu sa metodologijom primene troškovnog pristupa, procenjena nabavna vrednost je umanjena za fizički i funkcionalni otpis i te korekcije reprezentuju inpute nivoa 3.

Procena osnovnog softvera je obuhvatila i dodatna ulaganja izvršena u toku 2016. godine a koja su i završena do kraja 2016. godine uzimajući u obzir redovno održavanje softvera tokom prethodnih godina i nadogradnju izvršenu u 2016. godini, procenjeni preostali vek upotrebe je defnisan na 7 godina. Na osnovu izvršenih analiza, zaključeno je da je nadoknadiva vrednost osnovnog softvera sa pripadajućim ulaganjima viša za RSD 1.941 hiljadu, što ukazuje da nema indikatora obezvređenja.

Na osnovu izvršenih analiza, rukovodstvo Banke je u 2017. godini procenilo da ne postoje indikatori obezvređenja za dodatno umanjenje vrednosti softvera.

21. Nekretnine, postrojenja i oprema

'000 RSD

	2017.	2016.
Građevinski objekti	384.740	414.937
Investicije u toku u građevinske objekte	—	13.723
Ulaganje u zakupljene objekte	47.584	41.564
Kompjuterska i ostala oprema	154.386	219.388
Ulaganja u pripremi	28.644	87.090
Ukupno	615.354	776.702

'000 RSD

	Građevinski objekti	Ulaganja u objekte u zakupu	Investicije u toku	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Ulaganja u pripremi	Finansijski lizing	Ukupno
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	479.708	829.071	–	501.880	1.149.095	11.120	1.071	2.971.945
Povećanje	–	–	13.941	–	–	131.087	–	145.028
Prenosi (aktiviranje)	218	–	(218)	13.525	41.592	(55.117)	–	–
Prenosi sa investicionih nekretnina i finansijskog lizinga	–	–	–	–	1.071	–	(1.071)	–
Otuđenja i rashodovanja	–	(41.403)	–	(5.852)	(88.389)	–	–	(135.644)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	479.926	787.668	13.723	509.553	1.103.369	87.090	–	2.981.329
Povećanje	–	–	534	–	–	52.949	–	53.483
Prenosi (aktiviranje)	14.258	36.382	(14.257)	27.946	86.105	(150.434)	–	–
Otuđenja i rashodovanja	(43.013)	–	–	(46.587)	(419.605)	39.039	–	(470.166)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	451.171	824.050	–	490.912	769.869	28.644	–	2.564.646
Ispravka vrednosti	54.860	736.008	–	406.166	961.381	–	235	2.158.650
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	10.129	40.369	–	49.860	49.113	–	–	149.471
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 12)	–	–	–	–	235	–	(235)	–
Prenosi sa investicionih nekretnina	–	–	–	10.522	8.281	–	–	18.803
Otuđenja i rashodovanja	–	(30.273)	–	(5.852)	(86.172)	–	–	(122.297)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	64.989	746.104	–	460.696	932.838	–	–	2.204.627
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 12)	10.253	30.362	–	33.837	31.525	–	–	105.977
Otuđenja i rashodovanja	(8.811)	–	–	(45.172)	(307.329)	–	–	(361.312)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	66.431	776.466	–	449.361	657.034	–	–	1.949.292
Neotpisana vrednost na dan:								
31. decembra 2017. godine	384.740	47.584	–	41.551	112.835	28.644	–	615.354
31. decembra 2016. godine	414.937	41.564	13.723	48.857	170.531	87.090	–	776.702

Banka poseduje građevinske objekte za obavljanje svoje delatnosti na sedam lokacija: ekspozitura Bežanijska kosa, ekspozitura Hill Beograd, ekspozitura Bečej, ekspozitura Bačka Palanka, ekspozitura Subotica i ekspozitura Kruševac.

Svi ostali poslovni prostori su zakupljeni i pozicija „Ulaganja u objekte u zakupu” se odnosi na opremanje i privođenje nameni zakupljenih poslovnih prostora.

Banka nije zalagala svoje objekte kao kolaterale.

Operativni lizing

Buduća minimalna lizing plaćanja po osnovu operativnog lizinga poslovnog prostora na dan 31. decembra su kao što sledi:

'000 RSD

	2017.	2016.
Do 1 godine	216.219	303.727
Od 1 do 5 godina	536.648	324.479
Preko 5 godina	10.299	38.642
Ukupno	763.166	666.848

Pored navedenog, Banka je zaključila i 2 ugovora o zakupu poslovnog prostora na neodređeno vreme.

Finansijski lizing

U 2016. godini su istekli svi ugovori za finansijski lizing i Banka nije sklapala nove ugovore u toku 2017. godine.

22. Stalna sredstva namenjena prodaji

'000 RSD

	2017.	2016.
Nabavna vrednost		
Stanje na početku godine	149.267	337.905
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	15.446	17.917
Prodaja u toku godine	(44.887)	(206.555)
Neto vrednost na kraju godine	119.826	149.267

Tokom prethodnih godina Banka je stekla određeni broj građevinskih objekata koje su služile kao sredstva obezbeđenja otplate kredita. Rukovodstvo Banke je donelo odluku da će se izvršiti prodaja ovih sredstava, tako da su sredstva koja ispunjavaju uslove MRS 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja su preneti sa pozicije sredstava stečenih naplatom potraživanja na stalna sredstva namenjena prodaji.

Tokom 2017. godine, prodate su nepokretnosti u iznosu od 44.887 hiljada RSD, pri čemu je ostvaren dobitak od prodaje ovih sredstava u iznosu od 858 hiljada RSD.

Za prodaju preostalih sredstava rukovodstvo Banke preduzima sve potrebne aktivnosti: angažovanje agencija za prodaju nekretnina, oglašavanje, traženje potencijalnih kupaca u cilju što brže realizacije prodaje.

23. Ostala sredstva

'000 RSD

	2017.	2016.
Potraživanja	566.941	471.286
Potraživanja od zaposlenih	351	1.023
Potraživanja od banaka po poslovima sa karticama	87.804	113.882
Dati avansi i depoziti	77.873	70.513
Potraživanja za plaćene obaveze klijenata	77.205	63.868
Ostale naknade i druga potraživanja	26.402	48.634
Potraživanja za zakupnine	10.304	10.550
Potraživanja od povezanih banaka (Competence centri)	199.751	113.055
Druga potraživanja	87.251	49.761
Ostala aktiva i AVR	131.427	97.017
Unapred plaćeni troškovi	50.103	16.871
Aktivna vremenska razgraničenja	889	118
Sredstva stečena naplatom potraživanja	68.801	68.676
Zalihe kancelarijskog materijala	11.634	11.352
Bruto ostala aktiva	698.368	568.303
Ispravka vrednosti ostalih potraživanja	(80.136)	(96.634)
Neto vrednost ostale aktive	618.232	471.669

Na dan 31. decembra 2017. godine, sredstva stečena naplatom potraživanja čine najvećim delom zemljište u iznosu 63.617 hiljada RSD, kao i zgrade i stanovi u iznosu od 5.125 hiljada RSD.

Od ukupnog iznosa ispravki vrednosti ostalih potraživanja na ispravku vrednosti ostalih potraživanja odnosi se 68.502 hiljade RSD (u 2016. godini: 85.282 hiljade RSD), a na ispravku vrednosti zaliha 11.634 hiljade RSD (u 2016. godini: 11.352 hiljade RSD).

24. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

'000 RSD

	2017.	2016.
Transakcioni depoziti u dinarima	122.051	312.173
Transakcioni depoziti banaka	56.220	248.399
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	65.831	63.774
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	292.146	670.978
Transakcioni depoziti banaka	188.942	262.359
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	103.204	408.619
Ostali depoziti u dinarima	1.185	18.738
Ostali depoziti banaka	1	–
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	–	17.666
Obaveze za kamate i naknade	1.184	1.072
Ostali depoziti u stranoj valuti	424.486	437.984
Ostali depoziti banaka	117.805	311.150
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	303.648	126.612
Obaveze za kamate i naknade	3.033	222
Primljeni krediti	4.542.888	2.074.335
Primljeni krediti u stranoj valuti	1.895.563	–
Overnight krediti	2.647.325	2.074.335
Stanje na dan 31. decembra	5.382.756	3.514.208

U 2017. godini kratkoročni krediti i depoziti su odobravani Banci po kamatnim stopama u zavisnosti od valute i dospeća u rasponu od: krediti u RSD od 2,4% do 3,1% godišnje (u 2016. godini overnight krediti: u rasponu od 1,7% do 3,1%), u EUR od 0% do 0,6% godišnje (u 2016. godini kamatna stopa je bila 3%), u USD od 1,45% do 3% godišnje (u 2016. godini: u rasponu od 0,4% do 0,7%).

U 2016. godini kamatne stope na dugoročne kredite u stranoj valuti kretale su se u rasponu od 3M EURIBOR + 2,33% do 3M EURIBOR + 5,47% i od 6M LIBOR + 1,71% do 3M LIBOR + 2,33% u zavisnosti od perioda odobrenja kredita i valute. Svi primljeni krediti su do 31. decembra 2016. godine otplaćeni.

Primljeni krediti u stranoj valuti se odnose na kredit od strane EBRD i na namenski oročeni depozit od Banca Intesa. Kredit od EBRD u iznosu od 10.000 hiljada EUR je primljen dana 03. jula 2017. godine, sa datumom dospeća 02. decembar 2020. godine, po fiksnoj kamatnoj stopi od 2,2%, sa grejs periodom od jedne godine na plaćanje kamate. Banka je na dan 31. decembra 2017. godine, ispunila predviđene finansijske pokazatelje u skladu sa definisanim limitima u ugovorima zaključenim sa EBRD.

Pregled primljenih overnight kredita na dan 31. decembra 2017. godine je prikazan u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca						'000 RSD
	Valuta	Odobreni iznos kredita u valuti	Datum dospeća	Kamatna stopa	2017.	
Direktna banka a.d.	USD	2.000.000	3.1.2018	3%	198.230	
Direktna banka a.d.	EUR	3.000.000	4.1.2018	0,15%	355.418	
VTB banka a.d.	USD	1.000.000	4.1.2018	2%	99.115	
Komercijalna banka	EUR	3.000.000	3.1.2018	0,10%	355.418	
Srpska banka	EUR	1.500.000	4.1.2018	0,10%	177.709	
Addiko bank AG	USD	700.000	3.1.2018	1,45%	69.381	
Addiko bank AG	EUR	11.750.000	3.1.2018	0,10%	1.392.054	
Stanje primljenih kredita na dan 31. decembra 2017.					2.647.325	

Pregled primljenih overnight kredita na dan 31. decembra 2016. godine je prikazan u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca						'000 RSD
	Valuta	Odobreni iznos kredita u valuti	Datum dospeća	Kamatna stopa	2016.	
Addiko Bank AG	EUR	16.800	04.01.2017	0,3%	2.074.335	
Stanje primljenih kredita na dan 31. decembra 2016.					2.074.335	

25. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

	2017.	2016.
Transakcioni depoziti u dinarima	10.887.797	9.917.014
Transakcioni depoziti preduzeća	4.567.440	3.449.516
Transakcioni depoziti javnih preduzeća	3.918.168	4.079.938
Transakcioni depoziti stranih pravnih lica	13.835	46.489
Transakcioni depoziti drugih komitenata	175.000	278.623
Transakcioni depoziti stanovništva	2.213.354	2.062.448
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	16.596.786	16.952.978
Transakcioni depoziti preduzeća	3.318.203	4.364.808
Transakcioni depoziti javnih preduzeća	913.137	3.205.272
Transakcioni depoziti stranih pravnih lica	47.462	121.067
Transakcioni depoziti drugih komitenata	156.997	52.508
Transakcioni depoziti stanovništva	12.160.987	9.209.323
Ostali depoziti u dinarima	1.465.751	3.447.208
Ostali depoziti preduzeća	899.416	1.766.366
Ostali depoziti javnih preduzeća	479.000	1.375.955
Ostali depoziti javnog sektora	24.450	16.600
Ostali depoziti stranih pravnih lica	1.680	1.878
Ostali depoziti drugih komitenata	13.587	172.953
Ostali depoziti stanovništva	28.781	78.353
Obaveze za kamate i naknade	18.837	35.058
Obaveze za kamate i naknade indeksirane u stranoj valuti	–	45
Ostali depoziti u stranoj valuti	3.922.083	3.547.336
Ostali depoziti preduzeća	1.554.512	1.782.219
Ostali depoziti javnih preduzeća	2.196.156	1.530.710
Ostali depoziti drugih komitenata	1.880	17.267
Ostali depoziti stanovništva	224	235
Obaveze za kamate i naknade	169.311	216.905
Indeksirani namenski depoziti	127.199	11.838
Namenski depoziti pravnih lica indeksirani u stranoj valuti	127.031	11.429
Namenski depoziti stanovništva indeksirani u stranoj valuti	168	409
Namenski depoziti u dinarima	6.709.275	6.708.895
Namenski depoziti pravnih lica	520.963	453.894
Namenski depoziti javnih preduzeća	6.187.867	6.254.528
Namenski depoziti stanovništva	445	473
Namenski depoziti u stranoj valuti	949.891	831.006
Namenski depoziti pravnih lica	749.978	576.990
Namenski depoziti stanovništva	199.913	254.016
Štedni depoziti	21.260.229	26.115.606
Štedni depoziti u dinarima	471.204	682.627
Štedni depoziti u stranoj valuti	20.789.025	25.433.883
Razgraničena kamata u stranoj valuti	–	(904)
Stanje na dan 31. decembra	61.919.011	67.531.881

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima i u stranoj valuti, Banka obračunava kamatu po stopi od 0%, osim u slučaju ugovaranja posebnih aranžmana što se definiše pojedinačnim ugovorima sa značajnim klijentima. U najvećem broju slučajeva, prilikom ugovaranja posebnih aranžmana, kamatne stope vezuju se za referentnu stopu Narodne banke Srbije. Na depozite po viđenju korisnika budžetskih sredstava lokalne vlasti Banka obračunava i plaća kamatu koja ne može biti niža od važeće eskontne stope Narodne banke Srbije.

Na oročene depozite klijenata u Sektoru poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom, Banka plaća kamatu čija visina zavisi od ročnosti i visine iznosa deponovanih sredstava. Visina kamatnih stopa se na inicijativu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, usklađuje sa kretanjima referentnih kamatnih stopa na tržištu i u toku 2017. godine prosečno je iznosila za dinarske depozite 2,47% na godišnjem nivou, odnosno 0,76% za depozite u eurima.

Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju iznosila je od 0% do 0,1% (u 2016. godini 0,10% do 1,20%), a na dinarske transakcione depozite stanovništva 0,10% (u 2016. godini 0,10%).

Kamatna stopa na oročenu dinarsku štednju stanovništva se kretala u rasponu od 0% do 4% godišnje (u 2016. godini: 3% do 4,70%). Kamatna stopa na deviznu štednju stanovništva se kretala u rasponu od 0% do 1,6% (u 2016. godini: 0,5% do 1,70%).

Ročna struktura depozita i ostalih obaveza prema komitentima:

'000 RSD

	2017.			2016.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Transakcioni depoziti	10.887.796	—	10.887.796	9.905.176	—	9.905.176
Ostali depoziti	1.423.414	23.500	1.446.914	3.402.605	9.500	3.412.105
Namenski depoziti	28.559	6.680.713	6.709.272	46.596	6.674.137	6.720.733
Štedni depoziti	435.891	35.317	471.208	661.199	21.428	682.627
Obaveze za kamate	18.837	—	18.837	35.103	—	35.103
Ukupno	12.794.497	6.739.530	19.534.027	14.050.679	6.705.065	20.755.744
U stranoj valuti						
Transakcioni depoziti	16.596.786	—	16.596.786	16.964.816	—	16.964.816
Ostali depoziti	3.265.796	486.980	3.752.776	3.302.985	27.446	3.330.431
Namenski depoziti	509.115	567.975	1.077.090	422.508	408.498	831.006
Štedni depoziti:	7.680.616	13.108.405	20.789.021	18.013.661	7.420.222	25.433.883
Obaveze za kamate i naknade	169.311	—	169.311	216.001	—	216.001
Ukupno	28.221.624	14.163.360	42.384.984	38.919.971	7.856.166	46.776.137
Stanje na dan 31. decembra	41.016.121	20.902.890	61.919.011	52.970.650	14.561.231	67.531.881

26. Subordinirane obaveze

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazano je u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos u valuti	Datum dospeća	Kamatna stopa	'000 RSD	
					2017.	2016.
Addiko Bank AG	CHF	37.257.500	26.09.2020	6 mes Libor + 5,667%	3.773.615	4.321.531
Obaveze za obračunatu kamatu					526	657
Ukupno u dinarima					3.774.141	4.322.188

Banka je u januaru 2017. godine izvršila konverziju subordiniranog kredita iz 35 miliona EUR u CHF.

Primljeni subordinirani krediti ispunjavaju sve zahteve Narodne banke Srbije za uključivanje u dopunski kapital Banke.

27. Rezervisanja

Banka je izvršila sledeća rezervisanja:

	2017.	2016.
Rezervisanje za gubitke po garancijama	32.819	52.230
Rezervisanja po osnovu nepokrivenih akreditiva	–	1.164
Rezervisanja po preuzetim dugoročnim obavezama	12.395	17.365
Ukupno rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	45.214	70.759
Rezervisanja za druge potencijalne obaveze	–	299.970
Rezervisanja za sudske sporove	157.652	169.133
Rezervisanja za otpremnine za prestanak radnog odnosa	21.325	24.448
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju	50.878	40.520
Rezervisanja za bonuse	8.326	–
Stanje na dan 31. decembra	283.395	604.830

'000 RSD

a) Rezervisanja za gubitke po garancijama, drugim potencijalnim obavezama i otpremnine:

Banka je izvršila rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na teret rashoda u skladu sa svojom poslovnom politikom.

Rezervisanja za druge potencijalne obaveze u iznosu od 157.652 hiljade RSD izvršena su po osnovu obračuna eventualnog gubitka koji bi pao na teret Banke u vezi verovatnog sudskog spora.

Troškovi rezervisanja za otpremnine za prestanak radnog odnosa su smanjeni u 2017. godini na 21.352 hiljade RSD (u 2016. godini trošak je iznosio 24.448 hiljada RSD).

Upravni odbor Addiko Bank a.d. Beograd je u septembru 2016. godine usvojio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kojim je bitno izmenjena organizaciona struktura Banke. Na osnovu toga je izvršena izmena Pravilnika o sistematizaciji radnih mesta. Konkretno, došlo je do ukidanja određenih organizacionih jedinica ili njihovog pripajanja drugim organizacionim jedinicama, kao i do spajanja, odnosno objedinjavanja organizacionih jedinica u centrali Banke. Izvršni odbor Banke odredio je i zaposlene za čijim radom prestaje potreba u skladu sa utvrđenim kriterijumima, kao i zaposlene kojima će biti ponudjen premeštaj na radna mesta koja će biti formirana.

U skladu sa ovim odlukama i Pravilnikom o radu Banke, Izvršni odbor je sačinio predlog programa rešavanja viška zaposlenih koji je podnet Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Sprovođenje pomenutih mera smanjenja zaposlenih će se obavljati na društveno odgovoran način. Prioritet je da se nađe sporazumno rešenje sa zaposlenima, tj, da se uskladi broj zaposlenih sa smanjenim brojem radnih mesta kroz dobrovoljno zaključenje sporazuma o raskidu radnog odnosa ili aneksa ugovora kroz premeštaje na nova radna mesta u okviru Banke. U skladu sa ovim odlukama, tokom 2017. godine zaposlenima sa kojim je raskinut ugovor o radu su isplaćene otpremnine u ukupnom iznosu od 20.513 hiljada RSD.

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Polazne pretpostavke nezavisnog aktuara za navedeni obračun su sledeće:

- Podaci o zaposlenima (ukupan radni staž na dan 31. decembra 2017. godine, pol, starost);
- Tablice smrtnosti;
- Kamatna stopa 5,5%;
- zarada u Banci za 2017. godinu po svakom zaposlenom;
- Fluktuacija zaposlenih u narednih 40 godina.

Zakonom o radu („Službeni glasnik RS” 75/2014) propisano je da je poslodavac dužan da isplati zaposlenom otpremninu pri odlasku u penziju najmanje u visini dve prosečne zarade, a tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Promene na računima rezervisanja su prikazane u narednoj tabeli:

'000 RSD

	Garancije i druge vanbilansne stavke	Druge potencijalne obaveze	Otpremnine za presta-nak radnog odnosa	Otpremnine za penzije	Otpremnine za bonuse	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016.	120.829	375.664	89.420	53.005	—	638.918
Na teret/ (u korist) bilansa uspeha	(50.070)	94.951	14.032	(11.668)	—	47.245
Korišćenje i isplate	—	(1.512)	(79.004)	(817)	—	(81.333)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	70.759	469.103	24.448	40.520	—	604.830
Stanje na dan 1. januara 2017.	70.759	469.103	24.448	40.520	—	604.830
Na teret/ (u korist) bilansa uspeha	(25.545)	(309.087)	17.390	11.582	—	(305.660)
Prenos sa obaveza za bonuse	—	—	—	—	8.326	8.326
Korišćenje i isplate	—	(2.364)	(20.513)	(1.224)	—	(24.101)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	45.214	157.652	21.325	50.878	8.326	283.395

b) Sudski sporovi

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2017. godine vode 453 spora. Sudski sporovi su započeti u periodu od 2005. godine do 2017. godine.

Ukupna vrednost svih sporova koji se vode protiv Banke iznosi 5.104.197 hiljada RSD.

Banka je usvojila Proceduru za procenu uspešnosti u pasivnim sudskim postupcima i za utvrđivanje rezervacija za pravni rizik po osnovu tih postupaka.

Procena uspešnosti u pasivnim sudskim postupcima vrši se na osnovu:

- Pravne osnovanosti tužbenog zahteva;
- Pravne analize toka svakog pojedinog sudskog postupka;
- Sagledavanja činjenica i dokaza koje je u toku postupka iznela protivnička strana i činjenica i dokaza koje je u sudskom postupku iznela ili koje može izneti Banka i međusobne zavisnosti i povezanosti ovih činjenica i dokaza
- Poznate sudske prakse u istim ili sličnim sudskim postupcima;
- Ukoliko sudski postupak vodi advokat angažovan od strane Banke, prilikom procene uspešnosti uzima se u obzir i njegovo mišljenje. Izuzetno, u veoma složenim postupcima, služba Banke u čijoj je nadležnosti sudski postupak u pitanju može zatražiti eksterno pravno mišljenje o uspešnosti postupka i ako postupak ne vodi advokat nego ga vodi Banka;
- Mogućnosti da se sa protivničkom starnom postigne sudsko ili vansudsko poravnanje;
- Pravila i uslova za rezervisanje utvrđena Međunarodnim računovodstvenim standardom - MRS 37;
- Drugih elemenata koji mogu biti od uticaja na uspeh Banke u sudskom postupku.

Procena uspešnosti pasivnih sudskih postupaka vrši se najmanje jednom polugodišnje, najkasnije 15. u mesecu pre isteka kalendarskog polugodišta.

Procena se vrši na osnovu pravnog i činjeničnog stanja na dan procene.

Na dan 31. decembra 2017. godine, rezervisanja po osnovu sudskih sporova iznosila su 157.652 hiljade RSD.

Banka vodi veći broj izvršnih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja. Sva utužena potraživanja su ispravljena u skladu sa metodologijom Banke i za njih su terećeni rashodi Banke.

28. Ostale obaveze

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Obaveze prema dobavljačima u dinarima	31.873	112.921
Obaveze prema dobavljačima u stranoj valuti	63.064	22.742
Prevremene uplate za dugovanja po kreditima	226.209	66.540
Obaveze za bonuse i neiskorišćene godišnje odmore	94.779	104.320
Ostale obaveze u dinarima	79.705	122.233
Ostale obaveze u stranoj valuti	42.816	93.257
Primljeni avansi u dinarima	13.194	43
Obaveze za poreze i doprinose	27.357	37.167
Obaveze po poslovima sa karticama	9.602	11.334
Razgraničeni rashodi	144.657	31.603
Razgraničeni prihodi	12.205	19.693
Ukupno ostale obaveze	745.461	621.853

29. Kapital i rezerve

Kapital Banke na dan 31. decembra 2017. godine obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, rezerve, revalorizacione rezerve, rezerve fer vrednosti i akumulirani rezultat.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Aksijski kapital	17.517.484	17.517.484
Emisiona premija	3.027.810	4.306.318
Rezerve fer vrednosti	181.901	168.077
Gubitak u tekućoj godini	—	(1.278.508)
Dobitak u tekućoj godini	1.218.248	—
Stanje na dan 31. decembra	21.945.443	20.713.371

a) Aksijski kapital i emisiona premija

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 8.758.742 obične akcija (31. decembar 2016. godine: 8.758.742 akcije) pojedinačne nominalne vrednosti 2.000 RSD po akciji.

Svaka akcija nosi jedan glas. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Akcije su registrovane kod Komisije za hartije od vrednosti:

CFI kod: ESVUFR

ISIN broj: RSHYPOE 68424

Dana 27. marta 2014. godine sprovedena je promena većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd u Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti. Umesto većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt, kao većinski akcionar upisan je Hypo SEE Holding AG Klagenfurt. Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG.

Na dan 31. decembra 2014. godine Hypo Group Alpe Adria AG, bila je vlasnik 7.159.669 akcija Banke, a Industrija kotrljajućih ležajeva u stečaju, Beograd vlasnik 73 akcije.

Dana 13. novembra 2015. godine Privredni sud u Beogradu odobrio je prodaju 73 akcije u vlasništvu stečajnog dužnika Industrija kotrljajućih ležajeva a.d. Beograd. Akcije je otkupila Hypo Group Alpe Adria AG i na taj način je posta jedini akcionar Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Dana 30. decembra 2015. godine u Agenciji za privredne registre evidentirano je povećanje akcionarskog kapitala. U Centralnom registru je izvršeno povećanje kapitala izdavanjem XXIX emisije u iznosu od 1.599.000 običnih akcija nominalne

vrednosti 2.000 RSD po akciji. Uplata akcija je izvršena konverzijom dela subordiniranog kredita u akcijski kapital u iznosu od 3.198.000.000 RSD.

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovnog imena Hypo Group Alpe Adria AG u Addiko Bank AG, sa sedištem u Wipplingerstrasse 34/4 Beč, Austrija.

U toku 2017. godine Banka nije povećavala akcionarski kapital, tako da ukupan broj izdatih i uplaćenih akcija iznosi 8.758.742 nominalne vrednosti za jednu akciju od 2.000 RSD.

Banka nema upisanog, a neuplaćenog akcijskog kapitala.

Svaka akcija nosi jedan glas i nema ograničenja za isplatu dividendi koje proističu iz akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. godine je sledeća:

'000 RSD

Naziv akcionara	Iznos u 000 RSD	% učešća	Broj akcija
Addiko Bank AG	17.517.484	100%	8.758.742
Ukupno	17.517.484	100%	8.758.742

U donjoj tabeli prikazana je struktura akcionarskog kapitala na dan 31. decembra 2016. godine:

'000 RSD

Naziv akcionara	Iznos u 000 RSD	% učešća	Broj akcija
Addiko Bank AG	17.517.484	100%	8.758.742
Ukupno	17.517.484	100%	8.758.742

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti:

- U periodu od 2002. godine do 2008. godine formirana je emisiona premija u visini od 2.790.840 hiljada RSD;
- U toku 2008. godine posle izvršene dve emisije akcija formirana je emisiona premija u visini od 4.414.469 hiljada RSD;
- U martu 2009. godine emitovano je 392.205 akcija nominalne vrednosti 2.000 RSD koje su prodate po ceni od 8.500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 2.549.332 hiljade RSD;
- U julu 2010. godine emitovano je 584 akcija nominalne vrednosti 2.000 RSD koje su prodate po ceni od 8.500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 3.797 hiljada RSD;
- Na osnovu Odluke Skupštine banke br. 11866/16 od 26. aprila 2016. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2015. godini u iznosu od 5.452.120 hiljada RSD;
- Na osnovu Odluke Skupštine banke br. 13115/17 od 28. aprila 2017. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2016. godini u iznosu od 1.278.508 hiljada RSD, tako da emisiona premija na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 3.027.810 hiljada RSD.

b) Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti su formirane iz ostvarene dobiti Banke u prethodnim godinama. Na dan 31. decembra 2015. godine rezerve iz dobiti iznosile su 821.856 hiljada RSD.

Na osnovu Odluke Skupštine banke br. 11866/16 od 26. aprila 2016. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2015. godini u iznosu od 821.856 hiljada RSD, tako da Banka nema ove rezerve na dan 31. decembra 2016. godine.

c) Rezerve fer vrednosti

Positivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju formirani su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na fer vrednost. Ove rezerve su korigovane za efekte odloženih poreza (Napomene 14 i 17).

Na dan 31. decembra 2017. godine revalorizacione rezerve iznose 192.542 hiljade RSD (31. decembar 2016. godine: 214.391 hiljadu RSD). Nerealizovani gubici po finansijskim sredstvima raspoloživim za prodaju iznose 10.641 hiljada RSD (31.

decembar 2016. godine: 46.314 hiljada RSD).

d) Rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Banka je dužna da kvartalno obračunava rizike od nastanka potencijalnih gubitaka po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Kreditni, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije, u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od: broja dana koliko je prekoračen ugovoreni rok za plaćanje glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki je iznosila 7.610.708 hiljada RSD (31. decembar 2016. godine: 8.461.721 hiljada RSD).

Uporedni pregled obračunatih ispravki vrednosti po bilansnim stavkama i rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama na teret bilansa uspeha u skladu sa aktima banke i obračunate rezerve po zahtevima Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2017. godine:

'000 RSD

	Po metodologiji NBS	Po aktima Banke	Potrebne rezerve
Ukupno za bilansnu aktivnu	14.558.261	8.732.731	7.392.597
Ukupno za vanbilansne stavke	248.322	45.214	218.111
Ukupno	14.806.583	8.777.945	7.610.708

Uporedni pregled obračunatih ispravki vrednosti po bilansnim stavkama i rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama na teret bilansa uspeha u skladu sa aktima banke i obračunate posebne rezerve po zahtevima Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2016. godine (u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije primenljivom na taj dan):

'000 RSD

	Po metodologiji NBS	Po aktima Banke	Potrebne rezerve
Ukupno za bilansnu aktivnu	20.855.785	14.423.359	8.275.753
Ukupno za vanbilansne stavke	235.759	70.759	185.968
Ukupno	21.091.544	14.494.118	8.461.721

30. Usaglašenost poslovanja banke sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke prikazani su u sledećoj tabeli:

'000 RSD			
Pokazatelji poslovanja	Propisani	2017.	2016.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 121 miliona	EUR 116 miliona
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	21,84%	23,03%
3. Adekvatnost osnovnog kapitala	Minimum 6%	18,69%	
4. Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	18,69%	
5. Dugoročna ulaganja	Maksimum 60%	4,30%	5,43%
6. Pokazatelj ulaganja banke	Maksimum 60%	4,30%	
7. Ulaganja lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 60%	0%	
8. Zbir velikih izloženosti banke	Maksimum 400%	77,56%	29,49%
9. Pokazatelj likvidnosti:	Minimum 1	2,39	2,30
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2,41	1,45
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2,13	1,69
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2,49	1,97
10. Pokazatelj likvidnosti u užem smislu:	Minimum 0,7	2,05	1,95
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 0,7	2,04	1,29
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 0,7	1,87	1,41
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 0,7	2,20	1,63
11. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	4,32%	1,35%
12. Velike izloženosti banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	17,86%	12,08%
13. Izloženosti banke prema jednom licu	Maksimum 25%	17,64%	

31. Odnosi sa povezanim licima i članicama addiko grupacije

Jedini vlasnik Addiko Bank ad Beograd je Addiko Bank AG, u čijem se vlasništvu nalazi 100% akcija Addiko Bank a.d. Beograd. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

a) Bilans stanja

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2017. godine:

Finansijska sredstva na 31.12.2017. godine							'000 RSD
	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Mostar	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Potraživanja po osnovu promene fer vrednosti derivata (napomena 16)	132.726	–	–	–	–	–	132.726
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 18)	78.565	1.592	6.659	829.690	456	–	916.962
Ostala sredstva (napomena 23)	131.417	39.337	13.517	29.326	13.241	6.312	233.150
Ukupno finansijska sredstva	342.708	40.929	20.176	859.016	13.697	6.312	1.282.838
Finansijske obaveze 31.12.2017.							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju (napomena 16)	32.345	–	–	–	–	–	32.345
Depoziti i ostale obaveze prema bankama (napomena 24)	1.633.959	7.689	10.696	–	870	824	1.654.038
Subordinirane obaveze (napomena 26)	3.774.141	–	–	–	–	–	3.774.141
Ostale obaveze (napomena 28)	43.960	684	8.208	–	80	852	53.784
Ukupno finansijske obaveze	5.484.405	8.373	18.904	–	950	1.676	5.514.308

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima na dan 31. decembra 2016. godine:

Finansijska sredstva 31.12.2016. godine

'000 RSD

	Hypo Group Alpe Adria AG Klagenfurt	Hypo bank Ljubljana	Hypo bank Zagreb	Hypo bank Banja Luka	Hypo bank Mostar	Hypo bank Podgorica	Ukupno
Potraživanja po osnovu promene fer vrednosti derivata (napomena 16)	36.962	–	–	–	–	–	36.962
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 18)	176.169	9.699	9.942	1.050.288	1.784	–	1.247.882
Ostala sredstva (napomena 23)	110.359	–	15.518	15.302	543	6.123	147.845
Ukupno finansijska sredstva	323.490	9.699	25.460	1.065.590	2.327	6.123	1.432.689
Finansijske obaveze 31.12.2016.							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju (napomena 16)	16.290	–	–	–	–	–	16.290
Depoziti i ostale obaveze prema bankama (napomena 24)	2.312.662	–	16.534	9.765	314.157	21.390	2.674.508
Subordinirane obaveze (napomena 26)	4.322.187	–	–	–	–	–	4.322.187
Ostale obaveze (napomena 28)	57	–	8.739	900	305	418	10.419
Ukupno finansijske obaveze	6.651.196	–	25.273	10.665	314.462	21.808	7.023.404

b) Bilans uspeha

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim pravnim licima za godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine:

Prihodi 2017. godine

'000 RSD

	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Ban-ja Luka	Addiko Bank Mostar	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Prihodi od kamata (napomena 5)	307	–	–	3.045	–	–	3.352
Prihodi od naknada i provizija (napomena 6)	–	–	11	447	2	–	460
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju (napomena 7)	346.184	–	–	–	–	–	346.184
Ostali prihodi (napomena 9)	42.827	40.193	76.948	16.732	15.978	10.337	203.015
Ukupno prihodi	389.318	40.193	76.959	20.224	15.980	10.337	553.011
Rashodi za 2017. godinu							
Rashodi od kamata (napomena 5)	214.026	–	85	–	296	–	214.407
Rashodi naknada i provizija (napomena 6)	–	166	1.074	141	–	9	1.390
Ostali rashodi (napomena 13)	66.346	–	32.593	–	–	–	98.939
Ukupno rashodi	280.372	166	33.752	141	296	9	314.736

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine:

Prihodi 2016. godine								'000 RSD
	Hypo Group Alpe Adria AG Klagenfurt	Hypo bank Ljubljana	Hypo bank Zagreb	Hypo bank Banja Luka	Hypo bank Mostar	Hypo bank Podgorica	Ukupno	
Prihodi od kamata (napomena 5)	135	–	–	675	–	–	810	
Prihodi od naknada i provizija (napomena 6)	–	–	–	40	7	–	47	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju (napomena 7)	525.660	–	–	–	–	–	525.660	
Ostali prihodi (napomena 9)	110.055	–	–	–	–	–	110.055	
Ukupno prihodi	635.850	–	–	715	7	–	636.572	
Rashodi za 2017. godinu								
Rashodi od kamata (napomena 5)	(445.103)	(357)	(108)	(247)	(2.088)	–	(447.903)	
Rashodi naknada i provizija (napomena 6)	–	–	(620)	–	–	–	(620)	
Ostali rashodi (napomena 13)	(39.715)	–	(32.455)	–	–	–	(72.170)	
Ukupno rashodi	(484.818)	(357)	(33.183)	(247)	(2.088)	–	(520.693)	

c) Transakcije sa povezanim fizičkim licima

U toku 2017. godine članovima Upravnog odbora Banke za njihovo angažovanje isplaćena je bruto naknada u visini od 3.850 hiljada RSD (2016. godine: 4.594 hiljade RSD).

U toku 2017. godine članovima Izvršnog odbora Banke isplaćena je bruto zarada u visini od 103.439 hiljada RSD (2016. godine: 93.890 hiljada RSD).

U toku 2017. godine ključnom rukovodećem osoblju isplaćena je bruto zarada u visini od 152.221 hiljade RSD (2016. godine: 176.021 hiljada RSD).

Ključno rukovodeće osoblje su ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, direktno ili indirektno, uključujući sve direktore (bez obzira da li su izvršni ili ne).

Osim ovih naknada, nije bilo plaćanja po ostalim vrstama naknada.

Na dan 31. decembra 2017. godine depozitii fizičkih lica povezanih sa Bankom iznose 61.792 hiljade RSD (31. decembar 2016. godine: 183.270 hiljada RSD).

Na dan 31. decembra 2017. godine krediti fizičkim licima povezanih sa Bankom iznose 86.988 hiljada RSD (31. decembar 2016. godine: 185.449 hiljada RSD).

32. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Banka je izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. oktobra 2017. godine, a sa najvećim klijentima usaglašavanje je vršeno i na dan 31. decembra 2017. godine putem IOS-a.

Do dana izrade ovog izveštaja, od poslatih 13 hiljada IOS-a evidentiran je neusaglašeni iznos potraživanja od 126 hiljada EUR i 115.366 hiljada RSD. Osporeni iznosi najvećim delom se odnose na klijente koji su u postupku stečaja i restrukturiranja. Klijenti nisu potvrdili iznose depozita i drugih obaveza banke u iznosu od 4.283 hiljade RSD.

Banka i dalje preuzima aktivnosti da se potraživanja i obaveze usaglase sa klijentima i proces usaglašavanja je i dalje u toku.

33. Vanbilansne stavke

	'000 RSD	
	2017.	2016.
Ukupno garancije i preuzete obaveze	14.340.508	13.884.173
Plative garancije	1.109.068	2.110.518
Činidbene garancije	4.691.849	3.124.484
Nepokriveni akreditivi	–	93.123
Preuzete neopozive obaveze	919.661	1.326.400
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	7.619.930	7.229.648
Ukupno derivati	10.2613.654	57.989.416
Potraživanja za prodane valute	51.379.193	29.025.839
Obaveze za kupljene valute	51.234.461	28.963.577
Ostale vanbilansne stavke	453.110.029	454.400.862
Plasmani u ime i za račun	1.105.283	1.178.782
Ostale preuzete obaveze	3.183.634	2.791.184
Primljena jemstva za obaveze	10.719.104	11.966.335
Evidencija kolaterala	428.990.037	428.990.038
Ostala vanbilansna aktiva	9.111.971	9.474.523
Ukupno vanbilansne stavke	570.064.191	526.274.451

Na kraju svakog obračunskog perioda Banka vrši obračun rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Pregled rezervisanja po vanbilansnim pozicijama prikazan je u Napomeni 27.

Derivativni finansijski instrumenti

U vanbilansnoj evidenciji derivata su prikazani potraživanja i obaveze po osnovu po osnovu FX svopova. Svopovi predstavljaju ugovore između dve strane o razmeni plaćanja u nekom periodu pri čemu su iznosi plaćanja zavisni od promene relevantnog indeksa kao što je na primer, kamatna stopa ili devizni kurs.

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvobitno se priznaju po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po fer vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora), Iznosi nominalne glavnice (notional amount) na koji su derivati ugovoreni evidentirani su vanbilansno.

Bilansno je u aktivni ili pasivi iskazana pozitivna ili negativna promena fer vrednosti derivata i prikazana u Napomeni 16.

34. Devizni kursevi

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine i 2015. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	2017.	2016.
USD	99.1155	117.1353
EUR	118.4727	123.4723
CHF	101.2847	114.8473
GBP	133.4302	143.8065
JPY	0.8791	1.0044

35. Događaji nakon datuma izveštajnog perioda

Banka planira da izvrši isplatu dividendi akcionarima po osnovu ostvarene dobiti za 2017. godinu.

Izvršni odbora banke je na održanoj sednici 20.03.2018. godine, dao predlog da Upravni odbor Banke na sednici koja će biti održana 23. marta 2018. godine, predloži Skupštini Banke da donese Odluku da se 60% ostvarenog dobitka nakon oporezivanja u iznosu od RSD 730.948.977,71 rasporedi na obaveze za dividende akcionarima Banke.

Za dan dividende bi bio određen 31. decembar 2017. godine.

Osim prethodno navedenog nisu postojali značajni događaji nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2017. godinu

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanislavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Addiko Bank
